

ЧАСОПИС ЗА ПОЕЗИЈУ
ПоезијаСРБ – Број 25.

Крушевац, новембар 2025.

ЧАСОПИС ЗА ПОЕЗИЈУ

ПоезијаСРБ

Број 25.

Крушевац, Новембар 2025.

Издавач: Удружење песника Србије - ПоезијаСРБ, Крушевац

Портал: www.poezijascg.com - www.poezija.rs - поезија.срб

Мејл: pesnik@poezija.rs
poezijasrb@poezija.rs

УМЕСТО УВОДА – Љ. Обрадовић

При писању уводника, обично одаберем, једну или пар рубрика у часопису и посебно их препоручим читаоцима. Овога пута издвојио сам рубрику МАНИФЕСТАЦИЈЕ (ЋУКИН КЛАДЕНАЦ 2025. и ДУША ТРОМОРАВЉА 2025.). Манифестација ЋУКИН КЛАДЕНАЦ 2025. је прва Ликовна колонију на којој је један од организатора било и Удружење песника Србије ПоезијаСРБ, а која је на једном месту окупила сликаре, песнике и музичаре из овог удружења. Наравно, не могу, а да не поменем и рубрику ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВЕ у којој је поезија наших преминулих песника Радослава Гогиха, Градимира Карајовића, Драгана Ћирковића и Драгана Петковића.

Али, чињеница је да су и остале рубрике у часопису квалитетне, па Вам све садржаје часописа у овом 25.-ом броју часописа ПоезијаСРБ искрено препоручујем.

Дакле у овом броју имамо рубрике:

- УМЕСТО УВОДА;
- МАНИФЕСТАЦИЈЕ;
- ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВЕ;
- ПРОМОЦИЈЕ КЊИГА;
- ПРИЧЕ, ЕСЕЈИ, РЕПОРТАЖЕ;
- ХУМОР И САТИРА;
- САВРЕМЕНИ ПЕСНИЦИ

Зато и опстаје констатација да је овај лист посебан. Ми заувек у Ваша срца уносимо лепоту поезије! Свака песма односно сваки садржај, који у часопису за поезију - ПоезијаСРБ број 25. прочитате (или сте објавили), оплемениће и челичити Ваше тело и душу!

Поштовани песници, ауторски хонорар за објављивање у часопису нисмо у ситуацији да платимо! Ако сте са тим сагласни, пошаљите нам свој рад за наредне бројеве часописа.

Наш мејл је: poezijasrb@poezija.rs

Добродошли!

МАНИФЕСТАЦИЈЕ

ЋУКИН КЛАДЕНАЦ 2025. ПоезијаСРБ

Милосав Ђукић Ђука

НА КЛАДЕНЦУ

На воду си пошла
заносна и млада,
твоји ти рекоше
од туд да пожуриш.

Кад на извор дође
задихана и врелих образа,
поглед твој се сrete
с његовим очима.

Момак леп и млад, узе ти тестије,
па стаде воду у њих да лије,
тихо и стидљиво онда теби рече
хоће да те проси већ идуће вече.

Уздрхта ти срце на те нежне речи,
шта ће отац рећи, може то да спречи.
Твоја жеља јака, ко сведок љубави
на кладенцу оста, тестије остави.

С поносом се сећам,
беба твоја мала
хвала ти за живот
који си ми дала.

ОЛУЈНИ ПЛЕС

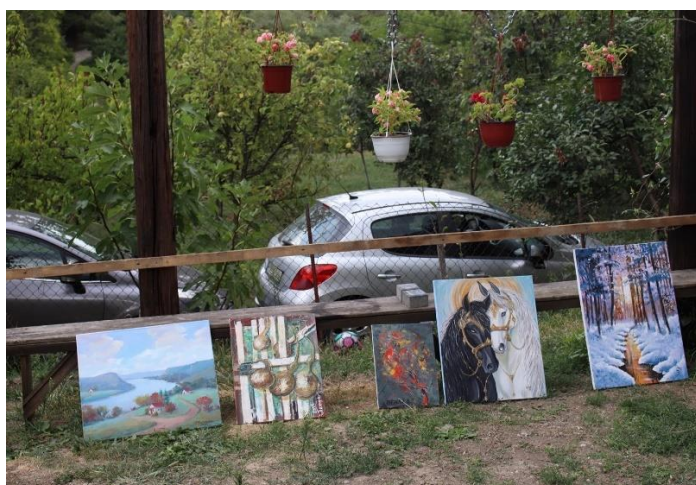
Олујни ветар повија
столетна стабла пред кишу,
а гране без музике и нота
лагано се њишу.

Некоме то ствара страх или стрес,
видим да почиње олујни плес.
Тај исти ветар кад зима дође
не носи лишће, кроз гране прође.

Сметове ствара, образе леди,
ледени су моји бркови седи.
А кад пролеће дође,
кад роде гнезда почну да праве
почиње поново олујни плес
у мојој башти,
крај реке Расине и реке Мораве.

Тако је увек било
у времена прошла и стара,
после олујног плеса
увек се добра хармонија ствара.

АТМОСФЕРА...

СЛИКЕ

У селу Здравинју одржана је 30. 8. 2025. године манифестација ЂУКИН КЛАДЕНАЦ 2025. Та ликовно-песничка колонија одржана је по 11. пут у дворишту породичне куће Милосава Ђуке Ђукића – председника Удружења песника Србије – Поезија СРБ са седиштем у Крушевцу. Тако је по први пут Удружење песника Србије – ПоезијаСРБ организовало своју ликовну колонију, овога пута као суорганизатор Завичајног удружења ТРАДИЦИЈА из Здравинџа.

Сликари су били из редова песника, чланова удружења ПоезијаСРБ, а слике су рађене за потребе истог удружења. На ликовној колонији су учествовали сликари: Љиљана Тамбурић, Ђорђе Јоковић Мирочки, Слађана Бундало, Миливоје Минић и Првослав Пендић Панда.

У поетском делу манифестације наступили су песници: Милосав Ђукић Ђука, Љубодраг Обрадовић, Драгојло Јовић, Саша Милетић, Слађана Бундало, Љиљана Тамбурић, Бора Видојковић, Бранко Ћировић Ћиро, Мирослав Кркић Пилот, Братислав Бата Спасојевић, Даница Рајковић, Нада Гајић, Марија Чворовић, Слободан Милојевић Бокац и Томислав Живковић Тома Липа. У музичком тренутку наступили су: Ивица Јовановић Шљива, Дејан Стојановић, Иван Ђукић Ђука, Магдалена Ђукић – виолина и Милосав Ђукић Ђука. Уз срдечно гостопримство породице Ђукић, добре поезије, музике и хране, провели смо леп суботњи дан пун лепоте уметности и природе.

ПЕСНИЦИ И ПЕСМЕ

Драгојло Јовић, Крушевац

НА КОЈУ СТРАНУ

Чудна времена пријатељу драги!
 На ражњу пече се Месец
 Човек га окреће,
 Сунце леденом оловком пише
 Ледници се усијали
 Мирише изгорела риба
 Гори уље на тигању.
 Звезде занемеле
 Тишином разговарају
 У болу ране превијају
 Питају се
 На коју ће страну.
 Земља нам брекће
 Од чемера и беса
 Поцепаних рукава и скута
 У Свемиру лебди, лута.
 На коју страну
 Пријатељу драги?
 Где смо оно погубили
 Наду и опанке
 Тражећи сунце што високо тумара
 Хоће мало хлада
 И један удах ваздуха чиста.
 Јели ово крај
 Пријатељу драги?
 На шта ћемо обојке сушити
 Ако престану кише и олује?
 Да ли по печеној месечини
 Још можемо наћи
 Неко зрно умрле среће
 Међ' два камена
 У нашем Лазу поред реке
 Где некад босим ногама
 По змијама газисмо
 И тражисмо наду.
 На коју страну
 Пријатељу драги?
 У ова црна и зла времена
 Кад уместо живота
 Само смрт се сеје
 Испред нас стоји усијана стена
 Иза нас остаће само сена.
 На коју страну пријатељу драги?

Љиљана Тамбурић, Крушевац

ШАПАТ ВИНА

Кад узмем чашу са вином црним
 осетим како полако трним
 потиљком струји врелина нека,
 ко перо лака, ко свила мека
 спушта се кичмом, на пете капље,
 па заголица ко крилом чапље.

Опојни нектар грло ми стегне
 стара ми туга на срце легне
 ал то је онај бол који годи,
 кроз тунел сећања тихо ме води
 па ме наведе стара путања,
 на заборављена шапутања.

Арома Вранца чула ми буди
 сетим се опојних његових ћуди
 мирис му плетем у венац нови,
 да ми оживе сањани снови
 да ми потечеш венама плавим,
 да те у зенице очију ставим.

Са сваком чашом приђеш ми ближе
 и сета стара опет ме стиже
 у бунилу ти шапућем име,
 са шапатом се ређају риме
 насликам сенке, а оне беже,
 за нову реч их поново вежем.

Љубав је наша имала име
 увек уз вино пишем јој риме
 моје су мисли, твог лица пуне,
 светлиш у њима ко срма Луне
 држе ме живом сећања на те,
 ех кад би могла бар да те врате.

И ноћас пијем, вино ме јача
 највише кад сам на рубу плача
 наше су туге покриле магле...
 сузе су радости, давно превагле...
 Често нестанем, нећу да дишем,
 ал ти уз гутљај песму напишем!

Саша Милетић, Крушевац

БАГРЕМ

Крај потока у травама дивљим
Витлало је неко ветровито време
На брежуљку поред старе разгранате липе
Проклијало гордо багремово семе

Храниле га кише, подизало сунце
Будиле га зоре, опседали дроздови
Радовале пчеле, штитили га људи
Зими га грејали чисти бели гроздови

Нарастао багрем сад у небо гледа
У месецу мају ништа није крио
Цветовима својим бојио је рухо
И од своје браће најлепши је био

А крошња му лишћем препуна живота
Клањају се пред њим врбе и тополе
Гране су му топла украсила гнезда
И зверке што у трњу заклоништа воле
Хладио је главе кад звезда упекне
Опијао вече ветар кад га њише
Скривао је сенком заљубљене душе
Расцветали багрем ноћу кад мирише

Кроз године ове, крепило га време
Крај потока на брежуљку он и даље блиста
И усред пролећа у замаху снаге
Све се више шири и све гушће листа

Још увек је тамо, брани своје место
Штити своје семе, веран шумском роду
Не слутећи ништа са свога станишта
Дал' ће бити огрев ил' украс на поду

Слађана Бундало, Крушевац

МОЈЕ РЕЧИ

Моје су речи трагови
непроспаваних ноћи,
капљице росе
на твојем длану,
путоказ неке ко тек долази.

Оне су мирис среће,
нежни додир две дуге
које, тражећи вечну љубав,
никада не иду
једна без друге.

Моје речи су брижне,
помажу људима да се воле,
имају тежину истине
и зато понекад
умеју да заболе.

Оне су провера људске несигурности
и у неповрат вртоглаво хрле.
Немају руке,
а знају топло да загрле.

Нежне и крхке,
трче попут уплашене срне.
Некад су безбојне,
а некад опојно црне.

Не дају ветру да однесе
све те загрљаје вечне.
И кад у амбисе падају,
оне су, попут безазленог детета,
неизрециво срећне.

Љубодраг Обрадовић, Треботин

СЛИКАРСКА

Сачувати заувек пролазности трен,
који разум изазовима опија.
И сликати да стих неизговорен
на платну одговорима засија.

Гледање у светлост баш замара,
а слика само благодет зрачи.
На путу до коначног бескраја,
прави спокој никад неће наћи.

Слутњом се не откривају тајне,
нити се немиром свемир буди.
Четкицом искри чари бескрајне,
ветром у нове пустиње жуди.

Да сложи дину своје оазе,
и лепоту до неба узнесе.
Светом да лута и свет да спасе,
од будућности зле, без адресе.

Не куне се доносилац вести,
четкица платном шири идеје.
Наду ће он опет у сну срести,
иако му снег већ косом веје.

Ухватити заувек прохујало време,
које пред очима сумњом чарлија.
Сликати тако да све дилеме
однесе искуство генерација.

Пролећу секунде, сати, живот!
Вечност се, ко лед на сунцу, топи.
Пред огледалом све је сад криво,
и са судбином лако се стопи.

Еј животе, ти зачас пролетиш,
а птице сликом заувек лете.
Та истина тек ће да се осети,
кад судбина без излаз исплете.

Марија Чворовић, Крушевац

ОТРГНУТО

Дође ми понекад.
Тада ћутим.
И све стане.

Тишина је однела тебе и део
заједничког, као пелин горког сећања.
Код мене је остао други део, онај
који се није могао ставити под земљу.

Трајем и носим нас, скрхане, што
делисмо исту бол.

Дане када смо стрепећи зебли у
душама.

И наша беба, нежно мало биће,
отргнуто из наручја.

Држиш ме за руке и водиш кроз
завесу сете.

Понекад, када је болом зањише
ветар, крене ми суза.

Звук звона у мени јечи, док лутам у
магли сећања.

Као да вас иза ње чујем.

Њега, однесеног давно да дечји
плач не могу препознати.

Тебе, одузетог мени са спознајом да
смо створили живот коме се није дало.

Завеса сете, извезена тугом
пропушта светлост.

То ме, одозго, ваша љубав чува од
живота.

Живот не мари за моје молитве и
наде.

Пружа ми шта он хоће.

А мени остаје печат на срцу, да сам
вас имала и да сте и даље моји.

Бранко Ћировић Ћиро, Ћићевац

КУЋА СТАРА

На брегу је кућа стара
Врата јој се накривила
Како време брзо прође
А била је као вила.

Иако је нахерена
Још увек се димњак пуши
У њој живи стара мајка
И неда јој да се сруши.

Лице јој је у борама
А топлина с њега бије
Док на срцу тиња туга
Коју мајка вешто крије.

Каже мајка децо мила
Овде сам вам гнездо свила
Љуљајући вас у мом крилу
Са вама сам срећна била.

Одосте ми низа свијет
Ја остадох овде сама
Да се ватра не угаси
Да су врата откључана.

Децо време страшно жури
Доћи ће време да ме нема
Ватра ће се угасити
Биће само успомена.

Нада Гајић, Крушевац

CAH

Јутрос рано, у зору,
 као да сам чула наш ауто,
 ма познајем ја тај звук,
 како чекића у мотору.
 Знам како вергла, турира
 и . . . сећам се како свира.
 Дуго сам чекала на прозору...
 да се чула капија како шкрипи и клеца
 кад' је лупила јако, знала сам да си ти
 и да ћу комшиници сутра да слажем,
 како капијом лупају нека деца.
 Онда сам осетила мирис дувана
 и твог парфема и... видела те,
 па ја ништа нисам
 заборавила од кад' те нема.
 Препознала сам сваку твоју бору,
 ожиљак, белег, ма сваку ситницу
 на твом телу и на твом лицу.
 Хтела сам да ти кажем како си леп
 и како лепо изгледа твоја коса
 и брада проседа. . .
 како ти лепо стоји та кошуља
 у плавој боји,
 па ја сам је купила, познајем крој,
 била је на снижењу
 и једино је имао твој број.
 Само, учинило ми се
 као да си мало омршавио
 и заустила сам да ти кажем, уђи. . .
 па уђи, ту сам где си ме оставио
 ал' ми се грло стегло
 и речи нису хтеле из мене,
 само сам те гледала немо
 а руке. . . обе к'о одсечене.
 Онда сам се пробудила и схватила,
 па ово је у ствари био сан
 и узалуд сам се трудила.

Боривоје Бора Видојковић, Ћићевац (десно)

Даница Рајковић, Крушевац

ЗАБОРАВ

Да ли још чуваш писма моја
Да ли су слике прашњаве и бледе
Да ли задрхти нежна рука твоја
Док кроз косе пролазиш ми седе.

Ја попијем још увек по неку
Мали вињак или обичну клеку
Тад се сетом расцветалог глога
Пољубаца врелих и више од тога.

Поваљасмо цветну љубичицу плаву
Испод глога почупасмо траву
Мало даље багрем расцветао
Славуј своју песму запевао.

Скривене од пута само сунце вреба
Кроз облак и грање враголасто гледа
Врела љубав распушта ти косе
Набујала осећања ка небу нас носе.

Живиш с другим волиш га онако
Мислиш да је боловати лако
Славуј своју песму, давно, испевао
Багрем цветни без трага нестало.

Корен глога иструлео давно
Ни брежуљка нема, све је сада равно
Место траве само боца нека
Постеља што беше удобна и мека.

Да ли још чуваш писма моја
Да ли су слике прашњаве и бледе
Да ли се рука ка њима покрене
Да ли да питам? Не, боље нећу!

ТЕБИ

Ову песму посвећујем теби,
а заслужио си много више.
Учио си ме од првог дана,
како се поезија пише.

Научио си ме да будем човек,
да верујем у добре људе,
да пишем лепе речи
и изговарам реченице мудре.

Показао си ми прави пут
и куда путокази воде.
Ти си човек легенда,
а такви људи се воле.

Постао си мој светионик
да ми сваки дан сија.
Ти си моја настрешница,
твоја доброта прија свима.

Посвећено Љубодрагу Обрадовићу

Слободан Милојевић Бокац, Крушевац

ХАМЛЕТОВЧАРСКА

Пропланке и косе понад села наших
од вајкада красе овце на испаши
крајоликом дивним суверено влада
принцеза ћувика, падина, ливада
плетеница густих и милога лица
жива женска ватра, лепа пастирица

Разлежу се гором блејање и звона
иде бело стадо и румена она
са кораком лаким чобаница вита
прегонећи браве по брдима хита
мотрећи да јагњад не однесу вуци
све држи на оку с преслицом у руци
потезима вештим прионула руну
врткајућ' вретеном успут преде вуну
од пролећа раног до касне јесени
кити дане песмом, смеши кад-кад мени...

Негде крајем лета пластио сам сено
кад је покрај мене прошло стадо њено
иза њег' потражих омиљену слику
али бујне моме нигде на видiku
брижан за девојком претрнух у трену
тражећи уз стазу силуету њену...
Застала крај воде, сену прави крушка
подари јој извор хлада и одушка
умивеног лица села да одмори
превари је санак и очас обори...
За овном на челу покрену се свита
са појила тихо, лагано одскита...
потраја то тако, крај се ближи дану
одјавише беле негде низа страну...

У пуноме трку с кикама што лете
груну посред мене, обоје саплете
нађох се на путу захукталој цури
што трагом за стадом низбрдицом јури
док се котрљасмо стрменим пашњаком
загрлих је чврсто, привих теме шаком
заштитих је, млађан, да се не озледи
ал' помисли она друго је по среди!

Кад престаде у дну тумбање низ траву
прострели ме оком и забаци главу
па ме врелим дахом љутито упита
не видех ли стадо куда јој одскита?
Закључаних руку, заплетених ногу
њене се лепоте нагледат' не могу...

Док мирише дивно девојачка душа
срце силно бије, глава ме не слуша
бити ил' не бити, питање је сада
чобаница млада остала без стада...
„Да л' да сено пластим и све упропастим,
ил' да судбу дражим и с њом овце
тражим?“

„Пусти твоје овце, млада, луда жено,
што ми порастура тек сабрано сено?“
загрљени тако спорисмо се мало
до сена и оваца све нам мање стало
не хајем за грабље, пластове и виле
једино ми важне њене очи миле!
„Е, ја своју срећу пригрлих у лету,
не пуштам је више ни за шта на свету!“

Паде ми на лице њена коса густа
а пољубац врели спојио нам уста
сагоресмо љутњу, поваљасмо сено
пронађосмо после и то стадо њено
сабрасмо их с муком и догнасмо тору
испросих девојку скоро па пред зору
добрио сам вилу која срећом зрачи
и од данас све ми у животу значи...
Рекох њеном оцу да од сутра важи
нека стаду новог чобанина тражи!

Братислав Спасојевић Бата, Коњух

АФОРИЗМИ

- Да бих заронио у дубине плавог Јадрана, морао сам да зароним у тешке дугове.
- Жали ми се један у Црној Гори, није му скупо у мору, већ на обали.
- Кад ја идем на море прати ме непрегледна колона возила, не што сам важна личност, него што возим преспоро.
- Тачно је да нема пара, а тачно је да немам ни холестерол.
- Кад поменем мом шарпланинцу Томсона, он се радосно облизује.
- Ја у тоалет не идем, пођем али не стигнем.
- Продајем ауто, максимално утегнут, толико да се једва креће.
- Излечио сам жену болесне љубоморе, кад сам напунио 80 година.
- Кад год ми жена каже да сам насилан, ја после убијем Бога у њој.
- Јеси ли чуо да дају бесплатне слушне апарате? Како, кад сам глув?
- Мене жене никад не туче џаба! Увек добије пола плате.
- Још само на Божјем суду можеш да прођеш без адвоката
- Цео дан неке лоше вести. И кад помислим да је томе крај, кад прочитам да Гудељ неће да слави годишњицу брака. Е кад удара оно удара!
- У анкети за најбољу рекламу жене су изабрале ону – платиш један добијеш два!
- Археолог је најбољи муж, што је жена старија све је више истражује!

Мирослав Кркић Пилот, Ћићевац

Ја изгледа нисам знао да будем млад

Кад сам био млад
Мислио сам да се мора
Да учим од родитеља,
Од учитеља, од наставника,
Од професора.

Да мора да се ради
Да се уважи знање и искуство
И да се поштују стари
Јер све што имамо
То су они сачували
А нешто на то
И додали.

Сад по мишљењу
Неких родитеља,
А и неких професора
Ништа то не мора
Гугл све зна
Да се ради не мора
Не треба ни васпитање
Не требају нам науке
Једино је важно
Док си млад
Да све узмеш у своје руке.

Верује се оној тези
„Важно је да си млад
И све остало
Имају Кинези“.

Јесте она важи за оне
Који рачунају да ће
Да дрпају милионе
А каква је будућност
За оне који не рачунају
На ту могућност.

А тек нашта
Да рачунам ја
Кад сад више нисам млад
Кад више на могу
Да радим
И кад више нисам
Ничија нада
Сад испада
Да мени будућност
Никаква више и не припада

Томислав Живковић Тома Липа, Појате

СЕЛО НЕКАД И САД

НА ОБРОНЦИМА ГОРИЦЕ
ПОСТОЈИ МОЈЕ СЕЛО
У МОЈОЈ МЛАДОСТИ
ПОНОСИТО, ГОРДО И ВЕСЕЛО.

НОЋУ НЕ СПАВА
РАНО ЗОРОМ СЕ БУДИ,
И СВЕ ЈЕ ВЕСЕЛО
ЖИВОТИЊЕ И ЉУДИ.

КОЗА МЕКЕЋЕ, ОВЦА БЛЕЈИ,
СВИЊА ЦИЧИ, БУКА И РИКА,
КОКОШКЕ ВЕЋ У ДВОРИШТУ
КРАВА ТРАЖИ БИКА.

ТО ТРЕБА ДОЖИВЕТИ
КАКО ЈЕ ТО ЗА УВО МИЛО,
САДА СЕ САМО ПРИСЕЋАМ
ТАКО ЈЕ ТО НЕКАД БИЛО.

А ДАНАС ПУКА ТИШИНА
ИСТО РАНО СВИЋУ ЈУТРА,
НЕ ЧУЈЕМ АЛИ СЕ НАДАМ
МОЖДА ЋУ ЧУТИ СУТРА.

НЕКА МАЧКА ЗАМЈАУЧЕ
ЗАЧУЈЕ СЕ ЛАВЕЖ ПСА
СВЕ ЈЕ ПУСТО, МУК, ЖАЛОСНО
ТО ЈЕ СВАКОДНЕВНИЦА.

МИ СТАРИ СЕ ПРИСЕЋАМО
КАКО ЈЕ ТО БИЛО НЕКАД,
А МЛАДИ НАС НЕ РАЗУМЕЈУ
САМО ЗНАЈУ КАКО ЈЕ ТО САД.

Ђорђе Јоковић Мирочки, Крушевац

СА ПРАУНУКОМ

59

Са праунуком у свету уметности

Освануо сунчан дан
баш права прилика
да деда Ђоле сликар
нову слику наслика.

Године га стигле
сад је сликар стари
и даље слике слика
за године баш не мари.

И у овом дану
док боју на боју слаже
праунук његов Боћа
крај њега је хоће да помаже.

Ал' Боћа је мали
једва држи четку
свог животног пута
тек је на почетку.

Кад порасте Боћа
држаће и четку и палету
и сликаће слике
најлепше на свету

Ђорђе Јоковић - „Мирочки”
Сликар
28. јун 2020. године

РАСТАНАК

РАСТАНАК

Ђ. ЈОКОВИЋ:
"КОЊИ" Уље на платну, 50x50 cm

ОТИШЛА СИ ЉУБАВИ МОЈА
НЕ РЕЧЕ НИ ЗБОГОМ
АЛИ У МИСЛИМА МОЈИМ
ЗНАЈ
И ДАЉЕ ЋУ БИТИ С ТОБОМ

БЕЗ ТЕБЕ МИ НЕ МОЖЕ
ПОЧЕТИ ДАН
КАКО ДА СХВАТИМ ДА
СИ ЗАИСТА ОТИШЛА
МОРА ДА ЈЕ РУЖАН САН.

СКУВАО САМ КАФУ
ЗА СТОЧИЋ СЕО КО ПРЕ
АЛИ САД ВИДИМ ДРАГА
ДА СТВАРНО НИСИ СА МНОМ
ТУЖНО МИ ЈЕ СВЕ.

ОТИШЛА СИ
САКСИЈЕ И ЦВЕЋЕ
ОСТАШЕ КОД МЕНЕ.
ДОЋИ УЗМИ
КОД ТЕБЕ ЋЕ ЦВЕТАТИ
КОД МЕНЕ ЋЕ ДА УВЕНЕ.

ЦВЕЋЕ ЦВЕТА
КОД ДОБРИХ ЉУДИ
ТИ СИ ДОБРА
НЕК ЈЕ ЦВЕЋА НА ТВОМ
ПУТУ И СРЕЋНА МИ БУДИ.

МЕНИ ОСТА СЛИКАРСТВО
САД ЉУБАВ ЈЕДИНА
НА СЛИКАМА НЕЋЕ БИТИ
БИСТРИХ ПОТОКА И ЦВЕЋА
УМЕСТО ЛИВАДА
БИЋЕ СУРОВА ЛЕДИНА.

У СТАРАЧКОМ ДОМУ
ГДЕ ПРИМАЈУ СТАРЦЕ
НАЋИ ЋУ МЕСТО И
СЛИКАТИ КОЊЕ И МАГАРЦЕ.

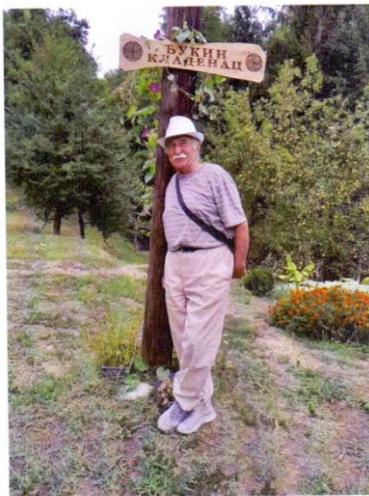
На дан Светог Великомученика Мирона
30. Август 2017.г.

ПОЕТСКО-ЛИКОВНА КОЛОНИЈА «ЋУКИН КЛАДЕНАЦ» ЗДРАВИЊЕ

КАТАЛОГ КОЛОНИЈЕ

У КУЋИ ПОРОДИЦЕ ЋУКИЋ
ПРЕДИВНА АТМОСФЕРА
ШТА САД РЕЋИ, НЕГО САМО
«АЛАЛ ВЕРА»

СЛИКАР МИРОЧКИ,
КОЈИ ЈЕ ИМАО
ПРИВИЛЕГИЈУ
ДА БУДЕ ДЕО
АТМОСФЕРЕ

НАСЛИКАЋУ БОЉУ СЛИКУ
НАДАМ СЕ БОЉЕ ЋЕ ДА КРЕНЕ
ДА ЧУЈЕМ САМО ЗВУКЕ ВИОЛИНЕ
ДИВНЕ ДЕВОЈЧИЦЕ ЛЕНЕ

КАД ЧУЈЕМ
МУЗИКУ
ВИДИМ СЛИКУ
КАД СЛИКАМ СЛИКУ
ЧУЈЕМ МУЗИКУ

Сликари Мирочки

ДУША ТРОМОРАВЉА 2025.

Поетско-музичка манифестација „ДУША ТРОМОРАВЉА“ ове, 2025. године, уместо на месту где се састају Јужна и Западна Морава и чине Велику Мораву, највећу домаћу реку, одржана је по девети 19.7.2025. године у Ловачком дому, Ловачког удружења у Ћићевцу, мало изнад Јужне Мораве. Организатор манифестације био је, конкретно Боривоје Бора Видојковић – члан УО Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ. У организацији су му помогли и СПС ЋИЋЕВАЦ, МО СПС-а Сталаћ, а традиционално у припреми награда манифестације помогли су и Удружење песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу и КК Душан Матић из Ћуприје. Програм је осмислио и водио Боривоје Бора Видојковић, а помогао му је Милосав Ђукић Ђука – председник Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу и Љубодраг Обрадовић, Члан УО и уредник издавачке делатности Удружења песника СРБИЈЕ – ПоезијаСРБ.

Жири у саставу: Боривоје Бора Видојковић, Живорад Милетић и Љубодраг Обрадовић доделио је ове године следеће награде:

ПЕСНИК ТРОМОРАВЉА:

Милосав Ђукић, песник из Крушевца;

ПЕСНИКИЊА ТРОМОРАВЉА:

Моравка Младеновић из Ђуприје;

КОНДИР ГОСПОЂЕ ЈЕЛИЦЕ:

Нада Милосављевић Кети из Крушевца;

ТОПУЗ ВОЈВОДЕ ПРИЈЕЗДЕ:

Томислав Симић Калпачки.

Дипломе које су уручене добитницима урадио је је Љубодраг Обрадовић – уредник сајта www.poezija.rs и издавачке делатности Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ и члан жирија за доделу истих награда., а за добитнике признања топуз Војводе Пријезде и кондир Госпође Јелице обезбедио је Мирослав Кркић члан Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ. Програму је присуствовало око 90 посетилаца. Поезију Хранимира Хранета Милојковића из Соко Бање говорио је Бранко Ћировић Ћиро, а поезију Борисава Боре Благојевића глумац из Параћина Томислав Ђорђевић.

Учествовали су у програму и песници чланови Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ: Милосав Ђукић Ђука, Нада Милосављевић Кети, Љубодраг Обрадовић, Првослав Пендић Пенда, Ђурђија Обрадовић, Нада Гајић, Марија Чворовић, Миљко Шљивић, Мирослава Смиљанић, Митар Стожинић, Саша Милетић, Мирко Стојадиновић, Братислав Бата Констандинов, Милан Марковић Лака, Боривоје Бора Видојковић, Бранко Ћировић Ћиро, Мирослав Кркић и Миодраг Миган Глигоријевић.

У програму су наступили и песници:

из Београда – Јован Бундало;

Ђуприје – Живорад Милетић, Звездана Милосављевић, Злата Јовановић, Снежана Миладиновић, и Драгана Ивановић;

Параћина – Зоран Павловић, Златица Аранђеловић, глумац Томица Ђорђевић, Миодраг Миган Глигоријевић;

Трстеника – Милош Милошевић Шика, Сава Мијодраг Радовановић, Оливера Цветић, Александра Жуњанин и Стефан Миладиновић;

Ниша – Татјана Павловић и Светлана Михајловић.

За добру музику су се побринули, Мирослав Маринковић Којица и Љубиша Боровац, а запевао је и Милош Милошевић Шика из Трстеника – Грабовца и Предраг Дашић из Крушевца.

Били су присутни и представници СПС-а из Ћићевца, Варварина и Крушевца, а присутнима су се обратили: Горан Мацић – председик ОО СПС Ћићевац и Сениша Максимовић – председник ГО СПС Крушевац и Окружног одбора СПС за Расински округ, као и представник општине Ћићевац Милош Радосављевић и Пензионерских удружења из Београда, Крушевца и Ћићевца – говорио проф др Андреја Савић – председник Савеза пензионера СРБИЈЕ, Миљко Минић координатор удружења пензионера за Расински округ и академик Раде Биочанин.

Све у свему једно лепо и незаборавно вече.

ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВЕ

Лазар Драгичевић, Шабац 1934. - 2025.)

*„Читање и писање
су храна мозга
који цео живот учи
и научено памти“.*

Лазар Драгичевић

„Учитељ бројних генерација – Велики Учитељ“ – Милосав Ђукић Ђука

Књига „Велики учитељ“ је наставак сећања на великог учитеља Лазара Драгичевића, а настала је, по оцени нас аутора, по жељи цењених читалаца и пријатеља писане рачи. Књига „Учитељ бројних генерација“ штампана је у ограниченом тиражу и по изласку из штампе, нашла је пут према многобројним ђацима професора Лазара и његових пријатеља. Ми аутори били смо у дилеми да ли доштампавати или урадити друго допуњено издање, за шта смо се и определили. Урадили смо књигу под насловом „ Велики учитељ“ с тим да садржај књиге „Учитељ бројних генерација“ буде и на страницама нове књиге. На тај начин постижемо два циља: читаоци долазе до садржаја прве књиге и нових вредних сећања нашег поштованог „великог учитеља“ професора Лазара Драгичевића. Наш учитељ је по природи скроман, одговоран, достојанствен и са великим кредибилитетом. Увек је спреман да помогне другима, пре свега својим ђацима. По рођењу је Семберац, по образовању учитељ, а по писању аутор преко 100 књига, са садржајима из образовања, школства, наставе математике, методике, информатике и енциклопедијских знања пописаних у неколико едиција. Не може, а да се не помене и једна међу последњих издатих књига нашег професора „Прва генерација Учитељске школе у Бјељини“, у којој он описује једну успешну генерацију учитеља у којој је и сам био ђак.

На страницама књиге о којој је реч, професор Лазар са жалом пише да учитељске школе није требало укидати већ их трансформисати у нове и савременије, уз јасно истицање да не може свако бити учитељ, јер је образовање највећа индустрија у којој не сме бити шкарта. У књизи „Велики учитељ“ поред преузетих садржаја из књиге „Учитељ бројних генерација“, налазе се и сећања на професионални живот и рад нашег цењеног професора, током његове радне каријере. Та нова сећања су и духовита и зато их треба сачувати од заборава. И на крају молимо читаоце да искажу свој суд о вредности ове књиге.

Обавештен сам да је проф. др Лазар Драгичевић преминуо 25.09. 2025. године у Шапцу и да је сахрањен у Сухом пољу код Бјељине. Нека му је вечна слава и хвала!

Аутор: Милосав Ђукић Ђука

Радослав Гогин, Треботин (1953. – 2025.)

ТРУЛО ВОЋЕ

Севају трагови прошлости,
иако их је прегазило време.
Претешко дуго носили смо бремене,
без страха од љубавне милости.

Немојте никад продавати труло воће,
време увек одмота клупко своје.
Чувајте за смирај своје неспокоје,
било би добро ако ико трампу хоће.

Мали поточак, сад у океан јури,
својим дугим кривудавим током.
Тек кад наиђе на ушће дубоко,
утопљен на једно око зажмури.

© Радослав Гогин Обрада Луј Обрад Поставио 2006-06-24 19:20:50 : љуба-
треботин – Прочитано: 562

ТИ НИСИ

Ти ниси од песка,
да те сакупљам на обали мора.

Ти ниси пауза,
између два одмора.

Ти ниси птица,
па да слетиш код мене.

Ти ниси у комисији,
која испитује цене.

Ти ниси туриста,
у мојој души.

Ти ниси пупољак,
који се у мени суши.

Ти ниси писта,
само за слетање.
Ти ниси парк,
само за шетање.
Ти ниси непозната,
у животној једночинки.
Ти ниси крај,
који песник у песми чини.

ДА САМ ЛАЂА

Да сам лађа, а ти море,
кренуо бих на далеки пут,
без компаса, у освит зоре,
или у поноћ уз месец жут.

И тако, крстарио бих морима,
под заставом

изнемоглог пливача

и пустио да ме ветрови
својим путевима носе.

А онда, таласима и сунцем изнурен,
затражио бих помоћ од тебе.

Да ли би се за тренутак тргла
и осмехом ми замрачила бол?
Да ли би твоје срце закуцало јаче
и том плимом произвело таласе,
који би наговестили твоју љубав
и увукли ме у твоје срце,
да у њему од бесциљних ветрова,
и несигурних стаза пронађем спас?

Да сам лађа, а ти море,
кренуо бих на тај неизвесни пут,
макар никад не угледао светло зоре,
и увек лутао уз месец, ко лимун жут.

Мој брат Радослав Гогин, (рођен 1955. године)
преминуо је 17.10.2025. године у својој 70-ој
години. Био је врсни електричар који је радио и
свим кућама Треботина и околине. Пензију је
дочекао у Градској топлани у Крушевцу. Био је
одличан песник, писао је драме „ИСПОД ЖУТОГ
МОСТА“ и увек био спреман за шалу. У младости
је био одличан диск џокеј.

/Прилог припремио Љубодраг Обрадовић/

Градимиr Карајовић, Крушевац (1953. – 2023.)

ЗАР ЈЕ ВОЛЕТИ ГРЕХ?

Пада ноћ, напољу густа киша пљушти...
 Ветар већ жуто лишће чисти са пута...
 Нестаје љубав, дани су пуни сете.
 Опрости ми, желим те...

Зар је волети грех?
 Идем сам у сусрет долазећих зима.
 Старим већ, све од лепих жена,
 Дугих непреспаваних ноћи и вина.

Киша ми руши све моје куле пусте...
 Опрости ми, требаш ми!
 Зар је волети грех?
 Кап по кап, дани нестају
 У кући док седим сам.

Кап по кап,
 Побегло сам од свих
 А и даље ме страх.
 Изгубићу се,
 Ако ме не нађеш ти!

Пронађи ме, покажи ми пут
 И нове снаге дај...
 Тужне се надају мисли,
 Пијане од вина и љубави...

ЕЛЕГИЈА МОЈЕ МЛАДОСТИ

*Ратницима и патницима, мојим друговима
 који оставише своје животе на Косову 1999. године.*

У смирају буктиња догорелог дана,
 мирују у црвено црној позлати,
 немирни и неуморни,
 ратник и песник,
 са пушком у руци.

Зацвилеше очњаци сумње,
 ћутања над напрслим
 орнаментима трајања.
 Капље умор у залеђеној ватри,
 као отворена уста изгладнеле кобре,
 крваво стакло, под војничким огртачем.

Огрнут копреном прохладне зоре,
 стремиће даље, самотни ратник...
 Са плавом птицом кроз звездане снове...
 Плачем над њима, уместо њихових мајки...

Све ће једном видети
 НА ВИДОВДАН!

Све боје у очима мајке су моје

У очима мајке моје,
 сунце сија и животом блешти,
 а месец кроз облаке вири,
 вири и благо се мени смеши.
 Звезде надом трепере и буде,
 буде пој птица који ехом одзвања,
 лепрша и гори,
 а цвет мирисом мајке моје
 у мени понире и ка срцу рони.

У очима мајке моје све
 трепери, жубори, шапће и цвета,
 цвета и мирише – одлази и долази,
 роси и свежи.
 Све дугине боје, у очима мајке
 уједно су моје
 и њих не дам – ником не дам.

Уздахе мајчине гласне ил' пак
 благо скривене,
 тај цвет што на лицу њеном цвета
 и пољупце њене меке, топле,
 чак и вреле к'о и боје у очима
 њеним одсликане, мени казују све,
 ама баш све ту су речи сувишне.

Насмејано лице мајке,
 најлепше лице на свету.
 Ко не доживи, да лице мајке
 види у њему се погледа
 ускраћен је за богатство цело,
 које цену нема
 јер мајка у себи, у очима, срцу
 и души својој, носи део рода
 и порода свога
 и због тога је она као жена,
 мајка смисао живота људског.

**Драган Ђирковић Спикиноза, Велика Ломница
(1954. – 2023.)**

ВАЛЕНТИНА КОЈЕ НЕМА

Тражио сам те свуда ал те није било
Кога да питам да ли те сања
Опанци поцепани одело у ритама
У празаном свету бездан ме прогања

Ти си као сновиђење као машта
Случајни сусрет у времену и крај
Улице су препуне слепих бескућника
Небодери торњеви куполе и сјај

Да ли те неко осим мене жели
Можда те неки несрећник има
Безгрешна напуштена деца плачу
Свет је препун чађавог дима

Прогања ме она твоја туга у гласу
Да ли те је неко можда срео
Цвеће без мириса процветале трешње
Ни снег није више као некад бео

Тражим те свуда ал те нигде нема
Као да лутам по Дантеовом паклу
Привиђа ми се твој предивни лик
У прљавом искривљеном стаклу

Ја сањам плаво небо и птице
Одсјај месечине у твојим очима
Чаробни осмех на твојим уснама
Дружења с тобом у кратким ноћима

Ја ћу те тражити све док постојим
У свим плавим јутрима која долазе
Тражићу те у процветалим трешњама и цвећу
У свим возовима који пролазе

БАЧИЈЕ

Посвећено деди Милосаву

Једном се тако реших да кренем
код свога деде старог пастира.
Зажелех одједном врућу проју,
уз мало доброг овчијег сира

Спаковах храну у малу торбицу,
обукох дебели зимски капут.
На главу ставих велики шешир
и кренух уз стрм и смрзнут пут

Дуго сам тако стазом ишао,
дивио се гранама пуним иња.
Најзад стигох на врх брда,
преда мном пуче долина дивна.

Почех да силазим доле низ брдо,
кроз густу шуму. снежни лом...
На пољаници поред потока,
угледах дедин мио дом.

Као да ме је видео кроз прозор свој,
мој деда стари изађе тада.
Од куд ти, рече он весело,
кад ова гадна зима влада.

Био је то весео сусрет,
деда је био радостан и чио.
Стално се некако чудно смешкао
и стару жуту ракију пио.

Било је овчијег сира и вруће проје,
пршута старог годину дана,
кајмака масног, врућег млека
и велика вешалица, сува и слана.

Дан је прошао као трен један,
не осетих кад време брже прође.
Ноћ се тамна лагано спуштала,
помислих да назад треба да се пође.

Спаковах ствари, обукох капут,
учврстих велики шешир на глави
и хтедох лагано пут куће поћи,
кад ми се деда одједном јави.

Остани овде, не иди доле,
ноћ је сада, планина ћути.
Урлају вуци незасити,
а снегом затрпани сви су пути.

Застадох мало, размислих мудро...
Разумех добро дедине речи.
Остаћу овде, помислих тада,
по дану и пут знам пречи.

Легох на кревет од папрати меке,
мисли ми одлуташе на сутрашњи дан.
Слушајући умилну фрулу дедину,
несвесно утонух у блажени сан.

Драган Петковић, Јагодина
(19.11.1968. - 04.07.2020.)

Завршио је педагошку академију у Јагодини. Радио је као наставник разредне наставе у основној школи у Лапову. Песме је објављивао у књижевним часописима. Његове песме су заступљене у једној заједничкој књизи поезије. Аутор је књиге поезије „Концентрични кругови града“ објављене октобра 1999.

КУЋА

без зидова
без крова
уместо промаје
убијају илузије
уместо кише
мржња набујала
потапа темеље
уместо грома ехо
церекања

откако знам
не дају да знам
од како не знам
знам да не знам и
кад сазнам трудим се
да заборавим
кућу без зидова
без крова
ко је правио
од чега саздао
од сабраних урлика
дичних с овог
с оног света
можда

ЈЕЗИЦИ

Одвежите ме
желим да сам неискварен
изгубите се
зли вам језици
нестаните
да будем свој
свој у туђем:
туђим животима
несрећним детињствима
измишљеним.

Неразумна образложења
(само без превирања)
контролишите се
престаните са
контролисањем
пустите машти на вољу
доследни неизговореном.

Одвежите ме
желим да сам неискварен
изгубите се
зли вам језици
нестаните у
потуљености
заувек.

ПТИЦА

Усијани котао, дубина, Они
небом птица лети
Господар наглув.
Привидна самоћа
чувара тамнице
полуге која покреће
точак аветињски у круг
до страха у вечност пузећи.
Рашири крила, прекрива
небо, по која звезда
из перја жмири.
Подругљиво гракће
изнад мора, копна, преко
узвишења и низина до
покорних, искушава их,
захвата с ове и
оне стране, ломи им руке,
кичме, кљуца развратнике
клече све крвави да кажу
има и горег.
Прогнани учитељи крстили
овакве призоре
именом покре.
Запрепашћује покора,
непознато
па се потписујемо:
СВЕМОЋНИ.

ПОНЕКАД

Дуго се
од прозора не одвајам
мислим на траву,
дрвеће и људе од некад
Усавршавам савест,
откључавам тајну шкрињу,
претурам по стварима,
безмало их се плашим
и дође ми:
Да полијем бусен
увеле траве од некад?
Да поткрешем поломљене
гране дрвећа од некад?
Да волим људе од некад,
као некад?

Дуго се
од прозора не одвајам
мислим на траву,
дрвеће и људе од некад.

Откључавам тајну шкрињу,
претурам по стварима,
безмало их се плашим
и дође ми понекад:
Не, никад!

РЕТРОСПЕКТИВА 1990-1997.

Док очи гледају у нас
спокој - лош циркуски гег
да ли губитницима
време истиче?
питај па прикачи ми о врат
тег.

Заиста могу да волим
било кога. Мучиш се –
они не знају за стид
да ли сећање тера на плач?
питај па лупи ми главу
о зид.

Затворена врата испред
видим - кротиш
мазохистички став
да ли разум полако
напушта?
питај и бићу мртав и плав.

И дођем, пиво, филм на ТВ
сећање проклето
вуче у плакање
да ли ми се све смучило?
и треба ми
свако твоје питање.

ПРОМОЦИЈЕ КЊИГА

"Ако је мисао моћ, живот и дах,
и ако без ње мртав смо прах,
онда сам мисао ја радосна знај,
када се рађам, док трајем,
и кад ми је крај."

Песник, прозаиста и есејиста, рођен је у Шапцу где живи и ствара преко педесет година. Поезију пише од раног детињства и објављује у пионирским и омладинским часописима, да би 1978. почео објављивати и у Књижевном Часопису УКС. До сада је објавио четрнаест књига поезије и есеја од којих посебно треба истаћи збирке „Црни човек“, „Сновиђења“, „Зрнца мудрости“, „Сонети за душу“, „Неко чудно доба“ књигу сабраних песама „Без сенки иза љупкости сновиђења“, као и књигу одабраних сонета „Песников ламент – Сонети за душу“. Књига „ДАЈЕМ ОБЕЋАЊЕ“ која је сад пред нама, је најновије издање поезије проф. мр. Бранка Мијатовића, у којој се његове најбоље одабране песме. Песме су му превеђене на руски, словеначки, немачки, енглески, шведски и бугарски језик, док су му награђене хаику песме преведене и на јапански. Песме из опуса са тематиком о распаду Југославије су му у задњој деценији постале обавезна лектира на колеџима у САД и нордијским земљама. Заступљен је у латиноамеричкој и руској Антологији стотину најбољих савремених песника света, почасни члан СКАНУ са звањем професора и добитника повеље за животно дело од стране Министарства за културу и информисање Владе Републике Србије. Осим писане реч бави се и сликарством, а члан је УЛУС – а од 1974. године. Члан је Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ.

ПОЕЗИЈА

ДАЈЕМ ОБЕЋАЊЕ – ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ, Бранко Мијатовић

О АУТОРУ- Проф. мр Бранко Мијатовић (1949. - 2025.), Шабац

Песник, прозаиста и есејиста, рођен је у Шапцу где је живео и стварао преко педесет година. Поезију је писао од раног детињства и објављивао је у пионирским и омладинским часописима, да би 1978. почео објављивати и у Књижевном Часопису УКС. До сада је објавио четрнаест књига поезије и есеја од којих посебно треба истаћи збирке „Црни човек“, „Сновиђења“, „Зрнца мудрости“, „Сонети за душу“, „Неко чудно доба“ књигу сабраних песама „Без сенки иза љупкости сновиђења“, као и књигу одабраних сонета „Песников ламент – Сонети за душу“. Књига „Дајем обећање“, која је објављена у часопису ПоезијаСРБ број 24., је најновија, четрнаеста и у њој су најбоље одабране песме. Песме су му превеђене на руски, словеначки, немачки, енглески, шведски и бугарски језик, док су му награђене хаику песме преведене и на јапански. Песме из опуса са тематиком о распаду Југославије су му у задњој деценији постале обавезна лектира на колеџима у САД и нордијским земљама. Заступљен је у латиноамеричкој и руској Антологији стотину најбољих савремених песника света, почасни члан СКАНУ са звањем професора и добитника повеље за животно дело од стране Министарства за културу и информисање Владе Републике Србије. Осим писане речи бавио се и сликарством, а био је члан је УЛУС – а од 1974. године. Био је и члан Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ. Преминуо је 30. 1. 2025. године у Шапцу.

Проф. мр. Бранко Мијатовић, један од најбољих српских песника – Рецензија, Љубодраг Обрадовић

Написати рецензију о књизи ДАЈЕМ ОБЕЋАЊЕ проф. мр. Бранка Мијатовића, мог пријатеља, песника из Шапца, није једноставан задатак. Поготово кад писац рецензије, сам себе ограничи, да тај запис о књизи не буде предугачак. То је тако јер је ово књига изабраних Бранкових песама, па су самим тим све одличне, (мада су и све друге Бранкове песме одличне) и зато је тај избор увек тежак.

Ја Вас нећу превисше замарати описом песама и њиховим темама и порукама, јер су саме довољно инспиративне за читање и вишеслојне за извлачење различитих закључака, да је одгонетање загонетке шта је писац песмом хтео да каже, поприлично тешко. Рећи ћу само да су све песме сведене на праву, потребну меру, да немају сувишних детаља. Бранко пише на себи својствен начин, оригинално, јасно и доследно. У писању користи метафоре, епитете, иронију, симболе, хиперболе, алегорије, упоређивања и друге стилске фигуре... И све је то у функцији дочаравања пролазности живота.

Песме су му родољубиве, љубавне, рефлексивне, духовне, социјалне, сатиричне... Али, како је немогуће писати о свим песмама у књизи, (то би био есеј обимнији од саме књиге) ја сам направио свој избор (мало обимнији од уобичајеног) и посебно Вам их препоручујем, са жељом да на њих обратите посебну пажњу. Али то њих никако не издваја од осталих песама у књизи, то није никакав коначни избор (и не мора бити и Ваш), па сам сигуран да ћете и Ви, због квалитета свих песама у књизи направити свој избор, а на то имате пуно право, јер о укусима не вреди расправљати.

Ја сам одлучио да Вас овога пута не замарам чињеницама шта је „писац хтео да каже“ у својим песмама, јер је он оставио нама да то одгонетамо и одгонетнемо, и да тако имамо своја мишљења и закључке о свакој од песама у књизи. Мој избор ТОП 11 је следећи:

САМ ЗА СТОЛОМ

Сам за столом седи песник свео,
певајте, наручите још пића;
опростите што је с вама сео,
у песме му стао живот цео.
/Страна 33./

У РИТМУ БУБЊА

Зграбићу твоју душу,
завртети је у валцеру страсти!
Ја сам чаробна реч
у сну виђена;
степоваћу по твојим боковима,
удараћу у победнички бубањ!
/Страна 33./

ВОСТАНИ СЕРБИЈЕ

Колену се с колена преноси,
како Србље вазда се поноси;
чојством својим, својом крсном славом,
Лазаревом с ореолом главом.
/Страна 37./

ПЕСМА МАЈЦИ

Многе сам ноћи мајко горко плак`о,
када ти видех скамењена боре;
модре ти усне молитвом сам так`о,
тражећ од Бога опет да говоре.
/Страна 39./

КАКО КРОЗ КАПИЈУ

Пре него на пут вечности пођеш,
пред полазак везано развежи;
тамо где душа жели да прођеш,
и Капија од везаног бежи.
/Страна 40./

ПОГЛЕД С ОРЛОСЕДА

С орлоседа гледао сам људе,
гнојавих, трулих, доњих вилица;
како ме мрзе, како ме куде,
некад ми беху то драга лица.

Имао сам и давао свима,
не знајући шта доноси време;
од Бога је, свак треба да има,
на плећа се свали тешко бремене.
: : : :
„Бежи чоче од људскога смрада,
шири крила, у небо се вини;
од човека нема већег гада!“,
рече ор`о... оде ка висини.
/Страна 42./

У КАМЕН МИ МИСО УКЛЕСАНА

Самотног ме расанила мисо,
у сред тмуше кад ушара лови;
стотине сам сличних већ запис`о,
али ова за најбољу слови.

Шта је човек и зашто се рађа,
смрт на њега пре рођења чека;
вазда мука, ко да се порађа,
од живота човек нема лека.
/Страна 42./

ШПРИЦЕР БОЛА

Конобаре друже стари донеси ми бело вино
у њега ћу сузе лити, шприцер бола то ће бити.
Никад воду не доноси када боем вино пије,
сузом бола што га пече он ће вино да пресече.
/Страна 47./

ПОСЛЕДЊА МОЛИТВА

Попех се на Хималаје, хтедох небо отворити,
 ал` кад нога на врх крочи зен песника се
 укочи;
 видех глупе камо плове и хтедох их успорити,
 мисли моје из свемисли мѐрах њима покорити.
 /Страна 43./

ПОСТАЊЕ

Несазнано сазнање постања,
 тајну тајне над тајнама тајни;
 чудни путе, чудна ли трајања,
 да л` трен само, или смо бескрајни?
 /Страна 50./

ЗНАМ ДА ЉУБАВ ЧУДА СТВАРА

Знам!
 Да Геџа туђе неће,
 ал ни своје ником не да,
 знам да чека он пролеће;
 па кад мине рат и беда,
 створиће он гнездо веће.

Знам!
 Силне свадбе уз свираче,
 уз бегеше и ћемане,
 хармонике и трубаче;
 нигде не мош наћи мане,
 силна ј` љубав, свирај јаче.
 /Страна 50./

И за крај ове рецензије, још једана Важна чињеница: „Проф. мр. Бранко Мијатовић је члан Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ. А као члан је сву своју креативну способност несебично ангажовао у остваривању поетских замисли и стваралаштва на нашем сајту www.poezija.rs, у нашем часопису за поезију „ПоезијаСРБ“ (радио је дизајн корица за 2 броја) и активно је учествовао и у креирању наших пројеката. Његова је идеја зборник поезије „ПОД ИСТИМ КРОВОМ“, коју смо и реализовали.“

Као уреднику сајта и часописа велика ми је част да да и данас сарађујем са таквим ствараоцем и прегаоцем. До сада се нисмо сретали, због различитих околности, а пре свега због удаљености градова у којима живимо, Шапца и Крушевца. Но та даљина није омела нашу сарадњу, јер њу су лако пребродила савремена дигитална средства за комуникацију: пре свега телефон, затим мејлови, поруке, фејсбук и сам сајт www.poezija.rs.

Бранко је квалитетом своје поезије већ освојио и следеће награде Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу.

1. Награду: КЊИГА 2022. ГОДИНЕ за књигу *НЕКО ЧУДНО ДОБА* у области поезије;
2. Награду: ПЕСМА 2022. ГОДИНЕ за песму *У КАМЕН МИ МИСО УЛЕСАНА*;
3. Награду: 1. место за песму *КРЧМАРИЦА* на конкурс „ЉУБАВ И ВИНО 2023“.

Мора да се посебно истакне чињеница да је проф. мр. Бранко Мијатовић дао иницијативу и покренуо пројекат „ПОД ИСТИМ КРОВОМ.“ Удружење песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу је иницијативу прихватило и до сада су реализована 2 зборника одабране поезије. Бранко је као уредник прве и друге песничке књиге под истим називом, „ПОД ИСТИМ КРОВОМ - ПОЕЗИЈА 1.“ и „ПОД ИСТИМ КРОВОМ - ПОЕЗИЈА 2.“ дао свој допринос у избору песника у тим пројектима и лекторисању садржаја истих. Искрено се надам да ће овај песнички подухват потрајати и да ће ускоро појавити и књига „ПОД ИСТИМ КРОВОМ - ПОЕЗИЈА 3.“, а да ће се из ових зборника изродити и „АНТОЛОГИЈА ПоезијаСРБ,“ у којој ће се наћи песници који су своју поезију објавили у тој едицији, а и други песници који пишу или су писали на порталу www.poezija.rs, односно www.poezijascg.com.

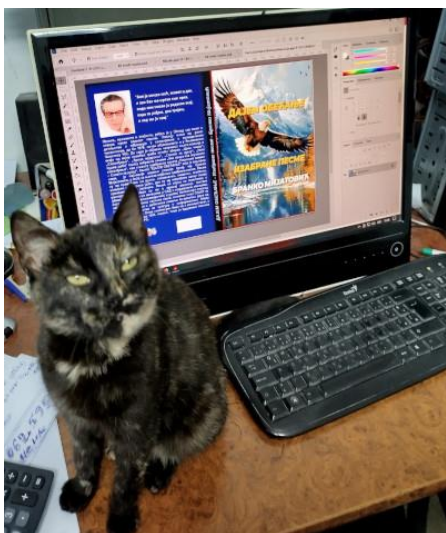
„Увек је изазовно започињати нове амбициозне песничке пројекте... Поготово данас кад је дошло време да „поезију пишу сви“, а све је мање читалаца. Зато смо и одлучили да понудом квалитетне поезије у пројекту „ПОД ИСТИМ КРОВОМ“ и „АНТОЛОГИЈА ПоезијаСРБ“ подстакнемо тренд читања.

Јер писање само за себе, за своје фијоке и сујету, неће донети ништа добро... Тај искорак пред свет читалаца, у њихово срце и душу, је онај кључни скок који поезија мора да учини да би преживела и да би „мењала свет“... Трудимо се да избором песника, учесника у пројекту, ту идеју „да књиге треба да буду добре и квалитетне, да би биле читане“ и остваримо.“

А да ли смо у осмишљавању своје уређивачке политике увек на правом путу, да ли нам је као издавачу тај покушај добро промишљен и осмишљен, Ви читаоци ћете свакако то најбоље проценити и оценити... Пред Вама је да уживате у читању књиге *ДАЈЕМ ОБЕЋАЊЕ*, проф. Мр. Бранка Мијатовића, јер знам да је она „добра и квалитетна“ и треба да буде читана, јер Бранко је по мом мишљењу један од најбољих српских песника.

/Љубодраг Обрадовић, песник, Крушевац, 4.12.2024./

У наставку две песме, једна аутора књиге и једна писца рецензије са илустрацијама насталим у процесу настанка књиге и песама.

ТИ И ЈА – Бранко Мијатовић

Заболи када напишем име твоје,
заболи то пегаво, малено моје;
када ноћу ходиш по сновима мојим,
када у сну драгим назовеш ме својим.

Док чинисмо оно што са мном си хтела,
крике сладострашћа пусти заблудела.
У заносу слатком, док таласа тело,
љубави смо нашој певали опело.

Док белину твоју пасах око струка,
место сласти с' тобом, раздире ме
мука.
Па ноктима страсно, док ми леђа шâра,
знах пегаво моје... ти ме с' другим вара

Бејаш теби веран кано тица тици,
промашени ми смо били љубавници.
Ти и ја често исте снове сневамо,
ја и ти имамо, али... нас немамо.

© Бранко Мијатовић

ЈЕДНА МАЧКА – Љубодраг Обрадовић

Једна мачка, црна,
наспрам неба,
гризе месец.

Као да у вечност полазимо,
кад ништа не осећам,
осим твог тела, што набујало,
кошуљу прети да поцепа.

Сад ћемо, љубавнице моја,
поврљати траву, месец да гледа.
Сад ћемо, сазнати како зора свиће,
дан плутоном како израња...
Сад ћемо, као једно биће
схватити смисао постојања.

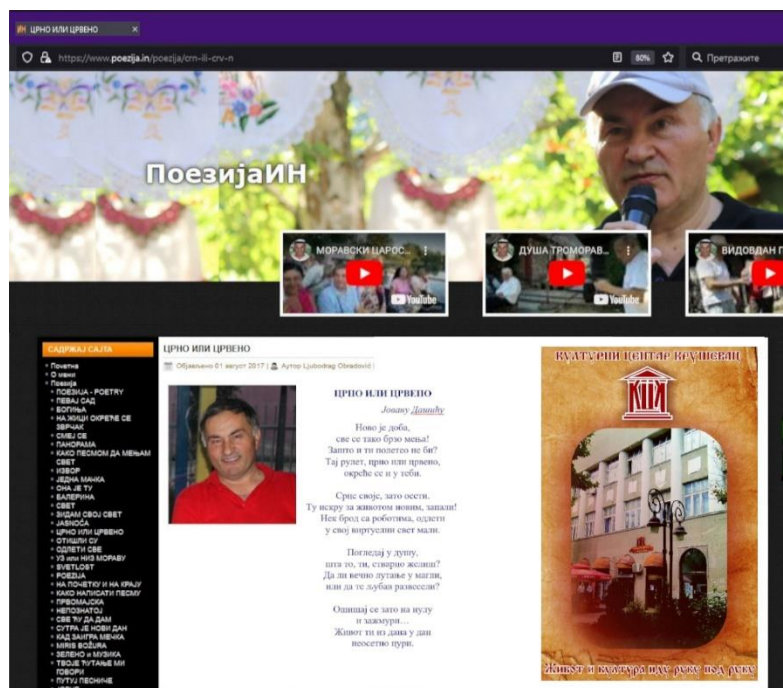
Сад ћемо, кошуљу кад ти исцепам
и дојке изнесем на ветар...
Сад ћемо, у кочију сласти ускочити и
у једну реку, оба потока
жеља преточити...
Сад ћемо, грлећи се,
храбро потећи у космос,
у рајску срећу...

Једна мачка, црна,
наспрам неба,
гризе месец...

© Љубодраг Обрадовић

УКРОТИТИ ЕТАР 2. - МОНОГРАФИЈА бр. 1. КЦК 2008. - 2013., Љубодраг Обрадовић

Ови прикази културних догађаја, рецензије књига и поезија, који су пред Вама, су у ствари моје приче о песницима и мојим пријатељима који креативно стварају културне вредности... И те вредности су приказане на Крушевачкој културној сцени. Овај запис је у ствари прича о једом периоду мог живота који сам провео у Културном центру Крушевац од 2008. до 2013. године, а у суштини је једна прича о мени и мом стваралаштву и уопште културном стваралаштву у граду Крушевцу, као одличан предзнак да се точак поетског и стваралачког заноса не може зауставити...

*Много је путева у животу којима нисам кренуо!
Пут којим сада корачам попљочан је поезијом...*

Љубодраг Обрадовић

Уместо увода, а као најаву ове монографије, испричаћу Вам, овога пута, пет кратких прича, које нису међусобно повезане, али можда Вам се на крају читања учини да ипак јесу! У сваком случају помоћи ће да разумете да је много случајности, које креирају наш пут којим у животу корачамо.

Прва је свакако прича о Културном центру Крушевац, јер да нисам 2008. године, сплетом разних (срећних) околности постао директор ове установе ни осталих прича не би било, па ни ове монографије. Данас, 4.10.2020. године, одлучио сам да на сајту www.poezija.in који пише о мени, мом стваралаштву и мом животу, придодам и део из рада у Културном центру Крушевац у периоду од 2008. до 2013. године, када сам био директор ове установе, односно главни и одговорни уредник КЦК. Тај део мог живота и рада мени је посебно значајан, јер сам професионалан рад у култури одувек желео. Зато сам сада из мојих архива (где сам бележио садржаје за сајт Културног центра Крушевац - који сам ја тада обликовао, попуњавао садржајима и одржавао) преузео неке од тих садржаја и поставио их овде, на мом сајту www.poezija.in. Учинио сам то, да био освежио сећања и помогао посетиоцима мог сајта да се упознају и са тим делом мог живота и моје креације. Надам се да ће ми ови садржаји послужити и за штампање књиге **УКРОТИТИ ЕТАР 2.**, односно, монографије **КУЛТУРНИ ЦЕНТАР КРУШЕВАЦ 2008. - 2013.** За почетак објављујем ове моје напомене и моју краћу биографију, која је и сада на сајту www.kck.org.rs, али сам је допунио само новим чињеницама о мом стваралаштву. Наравно, ту је и Водич кроз КЦК, који ће Вам помоћи да сагледате шта се то све ради у Културном центру Крушевац и зашто нам је тада мото био - ЖИВОТ И КУЛТУРА ИДУ РУКУ ПОД РУКУ!

Љубодраг Обрадовић је рођен 1954. године у Треботину, где и данас живи. Завршио Економски факултет у Нишу. Радио је у Крушевац Промету, ТП Крушевцу, Пореској управи Србије - филијала у Крушевцу. Био је директор Културног центра Крушевац од 2008 - 2012. године. Био је потпредседник је КУД-а „Вук Караџић“ из Треботина, где је активно учествовао у креирању, уређивању и извођењу програма. Идејни је творац фестивала драмског аматерског стваралаштва Расинског округа – „ФЕДРАРО“ и Сусрета Песника у Треботину – „СУПЕС“. До сада је објавио 12 књига и то 9 књига у области поезије и три у области прозе. У области поезије су књиге: ТВОЈЕ ЋУТАЊЕ МИ ГОВОРИ (два издања), ЖИВЕТИ СЛОБОДНО, МИРИС БОЖУРА, БОГИЊА, КРУГОВИ, ЦРНО ИЛИ ЦРВЕНО, ЗАПИС И КОРЊАЧА. У области прозе су књиге: монографија ПЕТНАЕСТ ГОДИНА ФЕДРАРА, УКРОТИТИ ЕТАР (књига која садржи збирку записа, приказа књига, културних догађања и рецензије књига) и монографија "МОРАВСКИ ЦАРОСТАВНИК 2008. - 2021." (коју је објавио заједно са др Велибором Лазаревићем из Беле Воде). У свакој од објављених књига има и поезије, јер за њега је поезија на првом месту. Песме су му објављиване и у бројним заједничким књигама и часописима у Србији и ван земље. Покренуо је часопис за поезију ПоезијаСРБ и до сада уредио 25. бројева...

Песме су му превођене на енглески, шведски, немачки, италијански и бугарски и објављиване у бројним часописима и заједничким књигама у земљи и иностранству, као и на бројним интернет порталима...

Био је оснивач и први председник Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу, које је основано 17.09.2012. године, сада је члан УО овог удружења и главни и одговорни сајта www.poezija.rs и уредник Часописа за поезију - ПоезијаСРБ који издаје ово удружење. Власник је и уредник сајтова: poezija.srb, www.poezijasrb.com, www.poezija.in и сајта о фестивалу ФЕДРАРО fedrapo.srb. (као и уредник сајта Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ www.poezija.rs).

Мејл: pesnik@poezijasrb.com и pesnik@poezija.rs

О Културном центру Крушевац – Љубодраг Обрадовић

Поштовани читаоци,

Обично је узлет који визионарски прижељкујемо већи од оног који је остварив. Али имати визију није никад било непожељно, напротив, ако на трен закорачимо у историју, визионари су мењали свет... Питање је само ко и како процењује и оцењује идеје и дела и како их подстиче (материјално). Заболи кад та подршка од надлежних изостане...

Ипак, за утеху, на крају историја, доноси свој суд о свему значајном што се у свету културе дешава (као и уопште у свету) и то тек кад протекне значајан период времена, обично двадесет или више година. Тај суд се доноси са историјске дистанце, када се искључе сви субјективни приступи самих актера и креатора неког догађаја, а и оних који те догађаје процењују.

Овај текст који следи, мој је прилог о једном од Културних центара, или Центара за Културу, којих је у Србији доста и циљ му је да подстакне оне који о култури одлучују, да

схвате значај ових установа и да донесе праве одлуке... Да би их историја верификовала као успешне креаторе културе која није резервисана само за елиту...

Време у Србији је увек бурно и препуно непознаница о томе који ће ветрови сутра дувати, које ће се и какве одлуке доносити, па нека чињенице које ћу у овом чланку навести о неким сегментима културе и посла који обављамо пред очима јавности у Културном центру Крушевац, помогну да се схвати и прихвати истина о свим овим установама... А коначни суд о свему препуштам Вама, поштовани читаоци и свима који прате наш рад, оцењују његове резултате и доносе одлуке... И историји...

За једну годину (колико сам ја у прилици да у томе учествујем) Културни центар Крушевац је у Белој сали КЦК и Клубу КЦК, што сам, што у сарадњи са другим установама у култури, КУД-овима, бројним удружењима грађана, покретима, не владиним организацијама, ученичким и студенским парламентима, певачким и рок групама, хоровима, уметницима и грађанима (јер и сарадња је наш мото) је организовао 224 програма, (концерата од класичне до рок музике, трибина, квизова...), у својим биоскопима **КРУШЕВАЦ** и **ЕВРОПА** приказао је 94 филма у 642 филмске пројекције, у свом дечјем центру **ПИОНИРСКИ ПАРК** организовао преко 450 рођенданских журки и преко 30 програма за најмлађе типа караоке окршај, авионе баци ми бомбоне, итд. и у својој галерији Милића од Мачве **КОСОВО ПРВИ ПРАГ СРБИЈЕ** приредио више од 20 високо профилисаних ликовних изложби и музичко-поетских програма. Програме Културног центра је пратило преко 40.000 гледаоца.

У току те једне године, креирали смо и реализовали више од половине програма за „Крушевачко ЛЕТО КУЛТУРЕ 2009.“, као и најзначајније програме за ВИДОВДАН 2009, (попут концерта ансамбла КОЛО, концерта ЕЛЕКТРИЧНОГ ОРГАЗМА, гостовања писца Владимира Пиштала - добитника Нинове награде за роман *Тесла, портрет међу маскама* и триптиха *РАСПЕТО КОСОВО* који је својим садржајем и порукама о Косову измаио сузе на очи присутној публици).

У току те године креирали смо и нове садржаје попут трибине *КРУШЕВАЦ ПАМТИ* (у коме се суграђани у сарадњи са РТК подсећају на значајне појединце који су креирали историју Крушевца, какви су несумњиво били: Слободан Јовановић, Миомир Ристовић Хари и Добри Димитријевић), попут програма *НОСТАЛГИЈА* за старије посетиоце и *ГРАД АДРЕНАЛИНА* за младе рок групе и њихове обожаваоце, као ликовну колонију *СЛИКАМО ЗА КЦК...*

У истом временском периоду Топлица Јефтић и Маја Олић реконструисали су слику у Холу КЦК *ЦРВЕНА МЛАДОСТ*, Аце Моравског, урађена је савремена интернет презентација и дизајниран нов САЈТ са блогом и форумом на сајту www.kck.org.rs који је дневно актуелан и на коме се посетиоци сајта на најједноставнијим и најбржи начин могу упознати са готово свим активностима Културног центра Крушевац...

Сређен је и дизајниран је и опремљен простор за први МЕДИЈА ЦЕНТАР у Крушевцу... И... да има још... Културни центар Крушевац је дорегистровао и музејску делатност и поново је почела са радом Галерија Милића од Мачве *КОСОВО ПРВИ ПРАГ СРБИЈЕ* уз достојанствено и величанствено отварање...

Мало ли је... Сви наведени програми и читава делатност Културног центра Крушевац су свакодневни, уобичајени, стандардни, тако да се скоро не примећују...

Прави значај свега што се дешава у Културном центру Крушевац схватио би се, вероватно, тек да тих дешавања нема.

Признајем, није све смиље и кадифа, имамо ми и проблема: организационих, техничких, посебно (због економске кризе која нас све ломи) финансијских, али све проблеме решавамо организовањем поменутих програма и садржаја, сагласно средствима која имамо, уз много ентузијазма и нових идеја и креирањем услова за међусобно разумевање, уважавање и креативни рад свих запослених. О сваком од тих програма, изложби, концерата, трибина... се може писати на широко, али због потребе да садржаји часописа не буду ограничени овим текстом, ја ћу у овом уводнику, издвојити само неколико програма који су по мени најзначајнији за КЦК, за град Крушевац и који ће свакако издржати суд историје...

1. Златна Кацига – међународни фестивал хумора и сатире који већ 17 година окупља заљубљенике из читавог света и доводи их у Крушевац, било да приме освојене награде, било духовно док шаљу своје радове, је свакако најзначајнија културна манифестација кују је изнедрио Град Крушевац и о којој се позитивно мисли на свих 5 континената света.

Да су домети Златне Кациге велики сведочи и чињеница да су креатори и радови са Златне Кациге радо виђени гости у Црној Гори, Крчедину, Хаскову... Да подсетим све поштоваоце Златне Кациге да су најбоље карикатуре пристигле на тему **СРБИЈА** изложене 12.09.2009. године, у **Драматичен театар-у "Иван Димов"** у Хаскову (Бугарска), поводом дана општине Хасково, а у оквиру националног хумористичког конкурса **ХАСКОВСКИ КАУН 2009**...

2. У Културном центру Крушевац раде следеће школе и студији: Уметнички студио за говор и глуму, Школа плеса, Школа балета, Радионица за ритмику и народне игре, Радионица за креативно писање и поетски театар, Ликовни студио и радионица за краткометражни филм.

Посебно ћу нагласити значај који има Позоришни студио Бата Миладиновић Културног центра Крушевац који је изнедрио такве глумачке величине као што су: Сергеј Трифуновић, Војин Ћетковић, Марко Живић, Наташа Марковић, Саша Петронијевић, Снежана Милојевић, Иван Ђорђевић, Љупче Милутиновић, Слађана Несторовић-Ристић, Небојша Вранић, Драган Маринковић, Никола Ракић. А ових дана је и Здравко Савић наставио тај низ уписавши позоришну академију.

3. *Путеви Културе* наш је часопис који држите у рукама, који дизајном и садржајем убира похвалне речи широм Србије и који је ове године своју промоцију имао и у Београду и Крчедину. Часопис излази два пута годишње и још је један од доказа, да се велике и лепе ствари догађају и у провинцији. И може помоћи да се правилно процени да ли је уверење нас из Културног центра Крушевац да своју мисију ширења путева културе вршимо на адекватан начин, исправно или не...

И скоро на самом крају, Културни центар Крушевац, припрема за 2010 годину Туристичко-културни пројекат под радним називом *ЧАРАПАНИЈАДА* (у коме ће учешће у свим фазама припреме и реализације узети и Туристичка организација Крушевца, Регионална привредна комора Крушевца, КПЗ, удружења занатлија и други) који има претензије да Град Крушевац још више приближи свету и понуђеним садржајима и културно-уметничким програмима свет доведе у град. Толико! Да се зна!

И да поновим: Културни центар Крушевац је само један од многих Културних центара или Центара за културу Србије, од којих сви своју мисију ширења путева културе врше на частан, достојанствен и незаменљив начин. Остаје још само да се умреже и да добију подршку од Министарства културе Републике Србије за то!

А историја ће своје рећи... Само да не буде прекасно!

ЖИВОТ И КУЛТУРА ИДУ РУКУ ПОД РУКУ!

Љубодраг Обрадовић
директор Културног центра Крушевац

Друга је прича о вештачкој интелигенцији и она је данас реалност. Ових дана су машине (компјутери) решили Тјурингов тест* са 29,2% и тако ме подстакли на ово размишљање. *(Alan Mathison Turing је контроверзни енглески математичар, логичар и криптограф који је конципирао основе модерног рачунарства и вештачке интелигенције. Данас се најчешће спомиње због експеримента који је осмислио и који се зове Тјурингов тест, а у ствари то је поступак процене способности машине да демонстрира интелигенцију, односно да мисли... Њујоршки филантроп Hugh Loebner је 1990-те године установио и награде за програме који се на тестовима покажу успешним. Награде су златна и сребрна медаља и новчани износ. Досад те медаље као највише награде нико није освојио, али новчане јесте ... Извор PC PRESS br. 192).

Оваквим правцем у кретању развоја вештачке интелигенције, пред све заљубљенике писане речи, су наметнута изазовна питања, типа у ком ће правцу кренути књижевност, уметност уопште, наука и цео људски род. После питања које је дефинисао сам Тјуринг "може ли машина да мисли"? неумитно се намеће и питање "може ли машина да пише"? Развој рачунарске технологије, дигитализације и интернета већ данас је омогућио велику доступност свега што је написано, тако да папирна издања полако, али неумитно све више и више по многима постају ствар прошлости. У исто време, по другима, књиге су вечне и ствар су престижа све бројнијих и бројнијих стваралаца.

Чињеница је да паралелно са развојем образовања и коришћења информација и постојећег уметничког и другог стваралаштва, расту и могућности за нова креативна надахнућа и стваралаштво у свим гранама уметности и науке ... Данас се мора прихватити истина да је дела све више и више, а читалаца (корисника) све мање и мање. Често се дешава да многа вредна дела остану у тами и не угледа их светлост људских очију.

Тада неумитно долази до застоја у том процесу да само стваралаштво рађа себе, тј. ново стваралаштво, јер поставља се логично питање: ко ће то стићи да прочита (спозна) сву (битну) поезију (или књижевност, или било коју уметност, било коју грану науке) света и да после тог креативног пуњења батерија, крене у нова достигнућа и ново стваралаштво? И овде се (мени) намеће сасвим логичан одговор. Ако машине (компјутери, роботи) постану паметни и науче да размишљају, а у својим компонентама (мозгу) имају похрањено све уметничко и научно стваралаштво света, онда ће они моћи да пишу најбоље романе и песме, да сликају најбоље слике, да откривају неоткривено... Где је ту човек, где је ту уметност, где је ту стваралаштво какво познајемо? Где је ту свет какав знамо или бар онај о коме чезнемо? Где је ту поезија и занос песника да ће својим стиховима променити свет?

Трећа, надам се срећна прича, је о часопису за поезију ПоезијаСРБ, који је покренуло Удружење песника Србије - ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу и који се једноставно зове ПоезијаСРБ и садржи и садржаће углавном поезију и натписе о поезији и песницима. Часопис излази у папирном облику за оне носталгичне и у електронском (ПДФ-у) за све остале, а и за компјутере из прве приче и њихове базе података. До сада смо објавили седам бројева овог часописа.

Некад, не тако давно, поезију је писао само мали број образованих људи и жена, јер је и образованих (писмених) било мало. Данас је број образованих порастао, па

је и број оних који у поезији траже спас од свакодневних чемера и немира заиста велики. Дакле, закуцао је час да поезију пишу сви ... И поезија је све боља, лепша, моћнија!

Управо зато, чврсто верујући да судбину поезије имамо у својим рукама и главама, покренут је и Часопис за поезију - ПоезијаСРБ да од заборава чува снове песника и сачува их за сродне душе у будућности. Часопис за поезију ПоезијаСРБ носи у себи жељу свих својих стваралаца (песника), да за поколења која долазе, испишу све тајне својих душа, са надом да оно што опија, што немире буди, оно што тело покреће, оно скривено и страсно што тајно клија и тако страсно жели на ваздух, може бар малчице мењати свет...

Зато је четврта, управо прича о интернет технологијама и жељи песника да допру да најшире публике и да поезијом створе свет по својој мери.

Данас је свима јасно да свет много више мењају неке друге ствари, попут науке и техничких достигнућа, али ни данас, нико ми не може ускратити да се понекад препустим машти и на њеним крилима полетим. А летење, песницима није забрањено! На самом почетку рада сајта www.poezijasrb.com моја жеља је била да поезију (пре свега своју) путем интернета унесем у све домове и тако поетске вредности учиним доступним. Та жеља је остварена, а сад су жеље нас песника са тог сајта друге и веће.

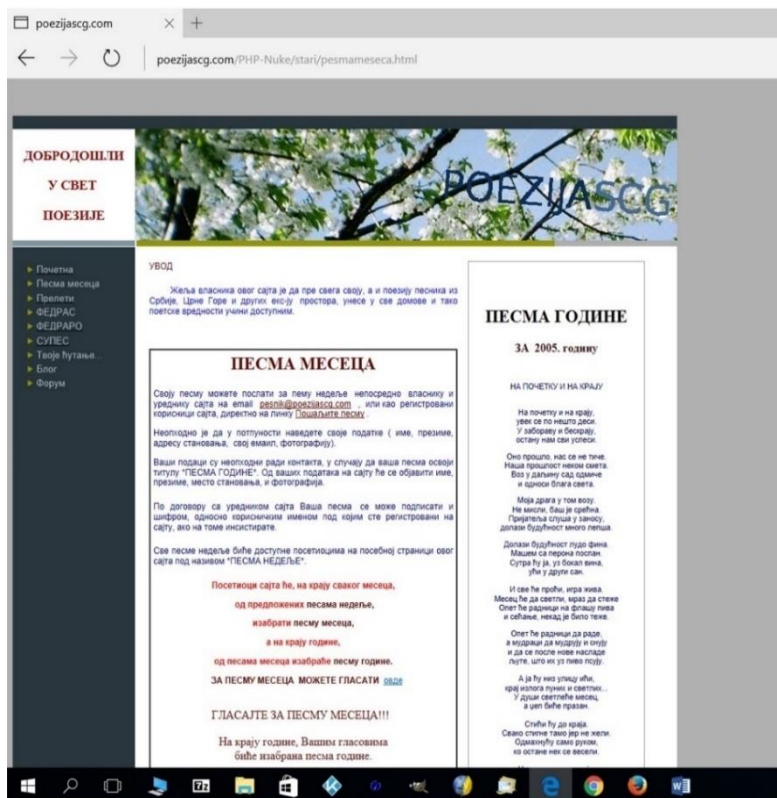
Сад, кад су могућности за виртуелну комуникацију тако велике (Facebook, Twitter, Google+, Viber, WhatsApp...) и (скоро) бесплатне, пожелели смо да за нас песнике искреирамо неки свој кутак (бар парче), да нас та отуђеност у великој маси, не би прогутала, као каква црна рупа. То парче нашег света сада је сајт: www.poezija.rs или тирилицом [поезија.срб](http://poezija.srb), односно Удружење песника Србије - ПоезијаСРБ, са седиштем у Крушевцу, које смо основали 17.9.2012. године, са идејом да:

- унапредимо и афирмишемо оригинално песничко и књижевно стваралаштва и културу српског народа;
- дамо свој допринос ширењу поезије, књига поезије и књижевности уопште, као и допринос памћењу значајних српских песника и књижевника;
- приређујемо скупове песника и поетске вечери, расправе и трибине о поезији, домаће и међународне песничке и књижевне манифестације и да додељујемо пригодне награде;
- се бавимо недобитном издавачком делатношћу за своје чланове;
- заступамо интересе песника тако што ћемо штитити слободу песничког и књижевног стваралаштва и залагати се за повољан материјални и друштвени положај песника и књижевних стваралаца и књижевног стваралаштва у Републици Србији;
- водимо бригу о заштити књижевних, моралних и ауторских права;
- сарађујемо са одговарајућим друштвима и удружењима песника и књижевника У земљи и иностранству, развијамо међународну културну и књижевну сарадњу и предано негујемо књижевно-културну традицију обележавањем јубилеја и значајних догађаја из историје поезије, културе и књижевности.

Колико ћемо у томе успети, одговориће време својим протоком, али морам признати, да сам за сада задовољан. Можда су (Facebook, Twitter, Google+,) и друге моћне друштвене мреже, малчице омеле мој првобитни концепт да песници буду заједно са песницима, у неком само свом виртуелном свету, као род рођени, да се читају међусобно и коментарима прочитаног узајамно испомажу, али ...

И пета је прича о томе, како је то такозвано кроћење етра, кључно за излазак из анонимности, тј. како сам схватио да је овладавање интернет технологијама у ствари камен темељац. Дакле, почетком 2005. године, после интензивног праћења компјутерских

часописа, проценио сам да је интернет веома важан за књижевно стваралаштво и одлучио, да у циљу промоције, пре свега, мог песничког стваралаштва, региструјем сопствени интернет сајт. Одлучено - реализовано. Регистровао сам сајт www.poezijascg.com и у почетку сам кренуо са обичним html странама, јер као почетник нисам знао за боље. Неке од тих првих страна и сад су активне. Једну можете погледати на наредној слици или на линку испод ње.

<http://www.poezijascg.com/PHP-Nuke/stari/pesmameseca.html>

Тада сам, на сајту www.poezijascg.com у току 2005. године, у сврху повећавања интересовања песника за сајт, увео такмичење за песму месеца и песму године. За песму јула изабрана је песма *НА ПОЧЕТКУ И НА КРАЈУ*, која је касније, проглашена и за песму године.

Као потврду исправности моје тадашње процене навешћу податак да је на поменутом сајту, почев од 10.08.2005. године до сада (20.01.2017. године) било 14.409.769 прегледаних страна, што је одличан показатељ колико је интернет лако доступан свима, а тиме и стваралаштво песника који желе искорак из анонимности.

Касније сам и ја постепено овладао напреднијим интернет технологијама, па је следећи сајт био урађен у php коду, односно у CMS-у PHP-Nuke, који је и данас актуелан и ради. Наравно, концепт сајта је и даље мењан, па сада користим најсавременије CMS софтверске системе за управљање садржајима сајта, као што су WordPress i Joomla.

Наравно сајт је од самог почетка постојања био, а и данас је отворен за објављивање поезије свих песника који пишу на српском језику (и сличним **ex-yu** језицима) који то желе. Сада је сајт са преко 12.000 објављених песама и око 600 песника који на њему објављују своју поезију прерастао у прави портал [поезија.srb](http://poezija.srb) и изнедрио оснивање Удружење песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу. Удружење песника је сасвим друга и озбиљна концепција. Оно има своја правила и методе деловања, где су посебно значајни сусрети песника и издавачка делатност.

Тако сам и ја, са растом сајта, као његов власник и уредник, а касније и председник Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ, имао и свој напредак у упознавању нових технологија и упознавању великог броја песника и других књижевних ствараоца и тако континуирано радио на сопственом образовању. Издавачка делатност и сусрети песника, су од мене захтевали да пишем разне приказе књига и синопсисе за књижевне догађаје, који су објављивани повремено на интернету и у књигама. Са годинама је растао број постова и мојих бележака и дошао је тренутак (овај садашњи), кад сам пожелео да све то, до сада написано на интернету на различитим страницама и у различито време, објавим на једном месту, у овој књизи. И тако се круг затворио!

Жеља да се на лак, једноставан и јефтин начин, буде доступан најширој јавности, изнедрила је интернет стваралаштво, а жеља да се то стваралаштво сачува од заборавља у шуштећем облику папирне књиге, креирала је ову књигу. Једини страх који ме је мучио у процесу припреме књиге за штампу је могућност да неки чланак са интернета не прескочим и не објавим га. Али утешила ме је чињеница да је ту друго издање књиге, па се пропусти могу отклонити. Наравно, као неки мој дуг интернету који ме је све време образовао и усмеравао моје стваралаштво, књига ће бити доступна и у електронској форми на порталу поезија.срб.

Тако ће се још једном показати да је кроћење етра, као и штампање књига, само лице и наличје једног те истог покушаја да се стане и остане на црти стваралаштва.

Јер ни етар*, ни стваралаштво, а тиме и живот, се не могу укротити, нити зауставити!

*"Етар је и апстрактна супстанца, квинтесенција, у алхемији и филозофији пети елемент (пored воде, земље, ватре и ваздуха) у којем се простиру сви елементи космоса. У колоквијалном говору, под етром се подразумева простор у коме се распростиру електромагнетни таласи, пре свега носачи електронских медија (радио, телевизија)", а ја додајем и интернет.

Извор Википедија: [https://sr.wikipedia.org/sr/Етар_\(физика\)](https://sr.wikipedia.org/sr/Етар_(физика))

ДО ПОСЛЕДЊЕГ КРАХА - Саша Милетић, Крушевац

Пишете афоризме?
А која вас је мука натерала?

Белешка о аутору

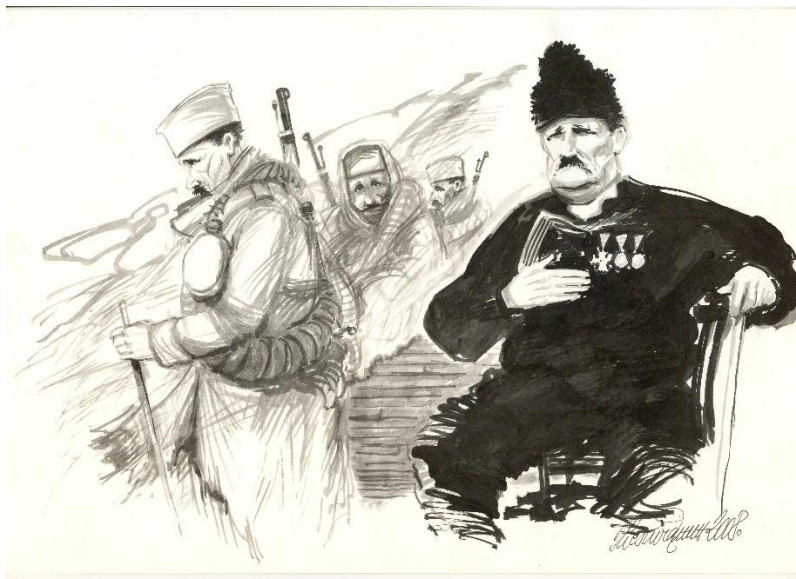
Саша Милетић је рођен 1970. године у Крушевцу. Члан је Београдског афористичарског круга, Чарапанског афористичарског клуба, Удружења песника Србије „Поезија СРБ“ и Књижевног клуба „Душан Матић“ из Ћуприје.

Пише афоризме, поезију и прозу. До сада је објавио књиге: Тајне тајкунског длана (афоризми), Замах лептирових крила (поезија) и Камено гнездо (поезија).

Заступљен је у многобројним зборницима и антологијама.

За свој досадашњи рад добитник је више награда и признања. Афоризми су му објављивани у Вечерњим новостима, Политици, Илустрованој политици, Језу, НИН-у, Енигматици, Блицу, Разбибризи, Сатираскопу, Путевима културе, часопису ПоезијаСРБ, Граду, а често је присутан са афоризмима на радио Београду у емисији Караван.

ПРИЧЕ, ЕСЕЈИ, РЕПОРТАЖЕ...

Пише: Мирољуб НИЦОВИЋ, Крушевац - Илустрације:
Горан Ђеличанин, Варварин

Писмени историјат породице Пршић (1.)

СЛАВКО ЈЕ БИО ИСПРЕД ВРЕМЕНА

Постоје људи који су натприродно надарени за поједине области. И који иду прилично испред своје околине и свог времена. Понашањем, знањем, односом према животу и људима, они заслужују уважавање и поштовање у срединама где живе. Али, и поред свега тога, многи веома често остану незабележени у родослову завичаја, јер се други, мање вредни, успешно гурају напред. Па тако они остају да трају, а прави се повлаче и чекају на праведније вредновање онога што су створили.

ПИСАР И ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ

Један од таквих људи сасвим сигурно био је Славко Ђ. Пршић из Треботина. Родио се 26. јула, 1882. године у Треботину. Од школе је имао само 4 разреда основне, а био је писменији од многих својих савременика. Па чак и од оних што су завршавали високе школе, писали књиге и важили за књижевнике.

На молбу његове баба Лане, одмах после та четири разреда основне, Славка 1. фебруара, 1895. године приме у општину "на праксу за изучавање за општинског писара". И то код главног писара и доброг човека Павла Богдановића из Мешева. Показао је велику надареност, брзо је схватао и успешно завршио то изучавање. Изузетно писмен, и војни рок је одслужио у Нишу као - пуковски писар. После тога ради као писар најпре у општини Глободер, затим Мешево и Треботин.

Славко Пршић је учествовао у оба Балканска рата и вратио се кући. Преживео је све страхоте Албаније у Првом светском рату и опет се вратио кући у Треботин. Био је добар домаћин и отац, народ га је веома ценио и уважавао и више пута га бирао на важне дужности. Славко је био писар, па деловођа и благајник, а затим и пуних шеснаест година председник општине Треботин, а све до своје смрти и председник Црквеног одбора, више од 22 године!

Одмерен и изнад свега правичан, редовно и дуго је биран за судију и председника изборних судова који су решавали свакодневне сукобе, размирице и неспоразуме. Људи су тражили и бесплатно добијали његове "правне савете", многима је писао молбе, притужбе, жалбе, приговоре.. Веома су га ценили и у крушевачком суду, где му никада није одбијен ни један једини приговор!

На самом почетку прошлога века оженио се Живком, из фамилије Симића, и са њом био у браку 70 година! Изродили су и подигли пет ћерки: Дивну, Љубицу, Лепосаву, Десанку и Насту. А до краја својих живота обоје су носили незалечену тугу за јединим сином Којом, који је умро са свега 18 година!

Славко Пршић се никада није бавио политиком, нити локалном, нити глобалном. Али, као угледан човек, писмен преко сваке мере народске, био је запажен и цењен шире од завичаја. Један је од

седморице виђенијих људи Моравске бановине који су, после Првог светског рата, по хрватским селима и градовима објашњавали потребу уједињења Јужних Словена. Обучен у комплетну српску народну ношњу, речит и ауторитативан, са харизмом човека из народа, убедљиво и неодољиво је агитовао за ту идеју.

Посебно се поносио личним пријатељством са Љубом Давидовићем, оснивачем предратне Демократске странке. Он је Славка позивао често у престоницу нове државе и обраћао му се са "синовче". Присуствовао је у Београду и сахрани Љубиног јединог сина, који је као ђак - војник погинуо на Солунском фронту.

Славка су сви поштовали, волели и добро се односили према њему.

Али, посебно су, и њега и супругу Живку, пазили и неговали унук Милан Милосављевић - Крла и његова супруга Рада. Они су и сину Зорану дали презиме Пршић, из поштовања према прадеди.

БУКВАР НАРОДНИХ МУДРОСТИ

Све до пред сам крај живота Славко је много писао. Имао је рукопис на коме би му позавидели и најбољи стари манастирски краснописци, али и савремене електронске машине. Све мастилом и пером и све саливено, као под конач. Писмо супрузи Живки, које је послао са неког фронта у Првом балканском рату, када је имао 30 година, образац је врхунске народне књижевности. До детаља саветује супругу шта и како да ради ако се он не врати из рата. Али, ти савети представљају праву литерарну поему о емотивном односу мужа и жене, мајке његове деце.

Тестамент, што га је Славко својеручно саставио и написао првог јула, 1968. године, у 86 години живота, лично су му оверили један наставник и директор Основне школе у Жабару! Тај тестамент сигурно спада у неоткривена ремек дела изворне народне писмености. На око десетак страница текста писаног руком, Славко до најситнијег детаља упућује укућане како да буде сахрањен када умре, како све то да се обави и слично. А "да не би било касније заваде", такође до детаља расподељује имовину својим потомцима. Тестамент је препун мудрих, лепих и изнад свега човечних савета за међусобне односе, живљење и очување породице. Прави мали буквар згуснутих народних мудрости!

Када је половином 1952. године навршио скоро 70 лета, Славко је, својом руком и мастилом, написао тридесетак страница, може се рећи, литерарног родослова породице Пршић. Родослов садржи драгоцене описе и оцене догађаја и личности из 19 и прве половине 20 века, тако да је право сведочанство једног времена. Ту се могу наћи сви Пршићи, од најранијих сећања и Славка и његових старијих, све до времена када га је Славко писао. Поред чињеничних података, он је финим, бираним речима, достојним правих великана српске књижевности, описао све чланове породице. Веома пластично и дубоко, приказао је физички и психолошки портрет сваког Пршића понаособ:

ПОРОДИЦА

Пршић из Треботина, њено постојање, живот и развиће до данашњег доба, по личном познавању и причању свог оца, пише данас најстарији члан мушког рода Славко Пршић. У породици сам најстарији члан, јер од идуће Трнове св. Петке навршавам 70 година старости.

Породица се размножила, данас има двадесет домова. Стари људи изумрли су. Настали су млађи, а они су мало шта упамтили. И, ако немају овако писменог подсетника о својим прецима мало даље натраг из старијег доба, стицајем времена, наступиће потпуно одрођавање. Те се омладина женидбом и удадбом, међусобно може из непознавања крвног сродства и узимати.

У садашњем добу има у породици добрих младих људи, и напредних. У више махова обећавао сам да им овако писмено прикажем историјат наше породице. Налазим да је томе време, јер, као што рекох, пуним сад 70 - ту годину, па то и чиним.

Породица Пршића је у Треботину старо - времена, још из доба Турске владавине. У почетку, па до близу половине 19 века, то јест од 1800. па до 1840. године, постојала је само једна кућа. Њен домаћин и старешина био је мој чукундеда Симон.

Данило Голубовић, Куршумлија – АУТОБИОГРАФИЈА

Тишина: тамо где се чује срце

Понекад ми се чини да сам рођен у тишини. Не оној пријатној, јутарњој, кад птице још не певају и сунце тек размазује светлост по прозору, већ у оној болничкој, тешкој, пуној неизговорених речи и задржаних уздаха. Тишини која има тежину, која зна да боли, и која никад не одлази.

Седим, или боље речено, лежим, спојен на апарат који дише уместо мене. Он не дише стварно, али у његовом шуму има нешто што подсећа на живот — као да пумпа крв кроз мене, не да бих живео, него да бих још мало одлагао смрт. Научио сам да га слушам. Он има свој ритам, свој карактер, своје расположење. Некад зуји меко, као да шапуће: још један дан, издржи, а некад бруји као звер која гута време и све што покушаваш да сачуваш у себи.

Првих неколико минута увек је исто. Сестрине руке, хладне игле, брзи покрети који не траже поглед ни реч. То је рутина. У том свету нема места за сувишне емоције. Само прецизност, проток, притисак, крв. Мој живот сведен на бројеве и пиштање апарата.

Онда наступа оно што највише волим — тишина. У њој чујем своје срце. Не онако како га доктори мере, него онако како га душа осећа. Сваки удар као да долази из неког другог времена. Срце, то тврдоглаво парче меса које још верује да има смисла да куца. У тој тишини оно постаје једини доказ да сам жив.

Тишина није празна. Она је пуна свега што сам био и свега што више нисам. У њој чујем лица која су ме заборавила, гласове који су некад обећавали вечност, па нестали кад су видели цев у мојој руци. Тишина има памћење. У њој живе сви моји покушаји да будем вољен, и сви моји неуспеси да заборавим.

Када затворим очи, видим оне прве дане. Дијализу сам тада гледао као непријатеља. Као казну. Као нешто што ми је одузело младост и слободу. Данас знам да ми је, парадоксално, дала обоје — само у другачијем облику. Научила ме да ћутим, да гледам људе и видим оно што говоре без речи. Научила ме да разликујем искрен осмех од оног који мирише на сажаљење.

Занимљиво је колико човек може да ћути. Колико дуго може да гледа плафон, да слуша апарат и своје мисли, а да не полуди. Ја сам одавно прешао ту границу. Нисам полудео — само сам престао да будем део света који се мери временом. Код мене не теку дани, него се само смењују дијализе. Четири сата, три пута недељно. То је ритам мог живота. Све између тога су само сенке.

Кажу да се човек навикне на све. Нису у праву. Не навикнеш се на бол, само научиш да га препознаш као старог познаника. Он долази, седи поред тебе, не тражи дозволу. Понекад шапуће, понекад виче, али никад не одлази. С њим сам научио да разговарам. Бол је искрен. Он не глуми, не лаже, не теши. Он само јесте. И то је његова чудна утеха.

Знаш да си постао другачији кад почнеш да волиш тишину. Људи је избегавају, ја је тражим. У њој сам безбедан. У њој нема питања типа: Како си? — јер то питање никад не тражи одговор. У њој нема погледа који те мере, нема лажних осмеха, нема реченица које покушавају да звуче саосећајно, а боле више од било чега. Само ја, апарат и ритам који нас повезује.

Некад ми се чини да и он мене посматра. Да зна кад сам миран, кад сам бесан, кад покушавам да не мислим. Као да постоји тајна симбиоза између нас — човека и метала. Он не зна ништа о љубави, али зна све о опстанку. А можда је то исто.

Понекад, док крв кружи кроз цеви, помислим да гледам себе изнутра. Црвено, тамно, густо. Живот у течном облику. Све што јесам, све што сам био, све што још покушавам да сачувам, пролази кроз те пластичне вене. И сваки пут кад апарат запишти, сетим се колико је све крхко. Један погрешан потез, једна кап која не иде где треба — и крај.

Зато сам престао да се надам. Нада је најтежа дрога. Она те држи будним, али те убија полако. Нада те тера да бројиш дане, да чекаш, да очекујеш — а ја више ништа не чекам. Не зато што сам изгубио веру, већ зато што сам научио да се живот не мери оним што долази, већ оним што преживиш.

Када људи причају о храбрости, обично замишљају ратнике, ватрогасце, хероје из филмова. Ја мислим да је храброст нешто друго. То је кад знаш да нема спаса, али устанеш и одеш на дијализу као да идеш на посао. Кад ставиш руку под иглу, а не задрхтиш. Кад се не молиш да буде лакше, него да издржиш исто као јуче. То је храброст. Тиха, невидљива, без аплауза.

Има дана кад заборавим да сам жив. Све је механичко — устајање, пут, чекање, игла, апарат, бројке, повратак. Људи које срећем су исти. Неки ћуте као ја, неки причају превише, да би сакрили страх. Сви ми делимо исти ваздух, исти бол, исту врсту осуде. У тој сали не постоји време. Само проток.

Они у белом пролазе поред нас, као сенке. Њихове руке раде, али очи не гледају. Можда тако мора. Да би преживели. Да не би осетили колико нас има који сваког дана делимо границу између живота и смрти. Можда је њихова тишина само одбрана. Можда и они имају своје тишине које носе кући.

Ја сам своју научио да носим као кожу. Не скидам је ни кад одем кући. Тамо је само другачија тишина — зидови, столица, сенка на зиду. Људи који би да разговарају, али не знају како. Људи који мисле да знају, па кажу погрешно. Све што могу јесте да ћутим. Кад ћутим, не грешим. Кад ћутим, дишем. Кад ћутим, срце се чује најгласније.

С временом, научиш да гледаш свет другачије. Више не видиш површину. Не видиш лепоту као раније. Гледаш људе и видиш њихове ране, њихове лажи, њихове страхове. Научиш да препознајеш оне који не би издржали ни један мој дан. И не осуђујеш их. Само знаш да не можеш да им припадаш.

Постоје тренуци кад помислим да сам већ умро, али да тело то још није сватило. Као да само апарат зна истину. Он ме одржава између две истине — да сам жив, али не сасвим. Постојим у међупростору, у оном тихом вакууму између два откуцаја. Тамо где време стаје, а свест траје.

Неки то зову преживљавање. Ја то зовем навиком.

Тишина ме је научила свему што вреди. Научила ме да не тражим разумевање, јер оно не постоји. Људи разумеју само оно што их не боли. Све остало им је непојмљиво. Кад им кажеш да те дијализа одржава у животу, они чују само „жив си“. А не разумеју да то значи — једва.

У тишини су нестале и моје молитве. Бог је постао тишина. Можда је одувек био то — не глас, не чудо, већ само простор у коме се суочиш са собом. Кад више немаш коме да се обратиш, обратиш се празнини. И она ти одговори, али не речима. Одговори ти тиме што си још ту.

Знам, све ово звучи мрачно. Али није. У тој тишини има нечег чистог. Искреног. Она не лаже. Не обећава. Само те гледа у очи и каже: Ово је то. Ово си ти. Ово је твој живот. И кад то прихватиш, престајеш да се бојиш.

У последње време, све чешће хватам себе да слушам своје дисање. Није дубоко, али је постојано. Сваки удах као мали тријумф. Сваки издах као ослобађање. Кад апарат прекине шум, кад га искључе, чујем своје тело како ћути, али дише. И тада знам — још увек имам право да ћутим. Још увек сам овде.

Тишина ми је постала дом. Не тражим излаз из ње. У њој се чује све — и бол, и прошлост, и оно што више не тражим. Неки људи живе у градовима, ја живим у себи. Мој простор има звук крви у цевима и ритам апарата. Има мирис болнице и укус метала у устима. Али има и срце које још куца.

А то, кад боље размислим, и јесте живот.

Не онај о коме причају здрави, већ онај који не престаје, упркос свему. Онај који дише кроз игле, који чека четири сата да би могао да хода. Онај који ћути, али траје.

Тишина је све што имам. И све што ми треба.

Јер тамо где се чује срце — још увек има мене.

Дијализа: Живот на Рубу!

У тишини болничке собе, где се једва чује откуцавање срца, борба се одвија на невидљивом фронту. Свака дијализа је битка, свака посета медицинској установи подсећање на губитке, на жене које су отишле због болести која му је украла више од здравља. Он, ратник без војске, ослоњен на хладну машину која га одржава у животу, носи са собом терет готово пет стотина одбијања.

Свака жена која је закорачила у његов живот оставила је траг, али и бол. Приче о љубавима које су могле бити, али нису, поново и поново се преплићу кроз мисли. Као што су се ти тренуци губили у времену, тако и он сакупља задње погледе, тренутке који говоре више од речи. У том свету, где су му погледи постали једини сапутници, емотивна недоступност постаје одбрамбени механизам, начин да заштити оно мало срца што је остало.

Хиљаду година чекао је на зору лица неке жене, верујући да ће му пружити љубав, али свака нова нада била је само нова илузија. "Не боли ме то што боли," мисли он, "боли ме то што видим." У тој борби, научио је да бол доноси спознају, али и да је та спознаја разорила сваку наду. "Није ме сморило, нити оборило, већ се бојим да ме у нешто претворило."

Док мирно лези на дијализи, проматра свет из своје перспективе, поново и поново се суочава с отпором и бежањем оних које је волео. "За тебе сам ко над водом она лака бледа сена," шапће себи, присећајући се свих оних дана када је био вољен. Сада су то само успомене, болни тренуци који га подсећају да је борба без краја.

"Зашто се нисмо родили, мила, у доба давно и романтично?" пише у својим мислима, док га прогања сенка оних које је волео. Његова душа је просута, а свака реч која излази из њега је попут крви која полако цури из рањених емоција. "Ове речи су моји пољупци," размишља, "али ви ову причу не бисте читале већ својим уснама љубиле."

И тако, док се борба наставља, он се све више повлачи у себе. Четири сата ћути, одбијајући комуникацију са сестрама које му доносе потребне лекове, јер је свака реч постала сувишна. "Једино када ми је тешко, седнем и пишем," уверен је да су стихови једини пријатељи које има.

Свака дијализа је нова борба, свака нова сесија може бити последња. У том свету без среће, нада је само замка. "Не желим да ми живот пролази у надању," одлучује он, јер зна да је борба оно што га држи живим.

А ипак, унутар тог бесмисленог циклуса, увек постоји део њега који се нада да ће, једног дана, срести некога ко ће разумети његов бол, ко ће можда чак поделити његову причу. "Увек истог тужног трена," размишља, али док машина неуморно ради, он остаје само сенка, ратник који се бори на фронту живота, без оружја, без војске, само с речима које му помажу да преживи још један дан.

Данило Голубовић

Томислав Симић Калпачки, Крушевац.

Женидба

Као природни ток ствари, време је да се размишља и о женидби. Девојака доста, али треба изабрати најбољу. Вукосав је баш личан младић, плећат, вазда са осмехом на лицу... Био је одличан мајстор, па најбоље и тражи. О томе се свакодневно прича, проводације сустижу једни друге. Дешавало се да истовремено дођу две проводације, једни за једну, а други за сасвим другу девојку. Случајно, или је то прст судбине, сазнао је да се у срцу Жупе, у селу Дашници живи скромна девојка, Јулијана. Права је лепотица а изучила је и шнајдерски занат. Жене су говориле да је повукла таленат од мајке Смиље, која је имала златне руке па, поред низ другог, знала је да сачињава мелеме за разне бољке код људи. Отац је Јули купио шиваћу машину и то велики "Сингер". Беше то појам за оно време, права реткост. Јулијана се већ прочула као врсна шнајдерка. Шила је за муштерије и из околних села.

Када је Вукосав први пут угледао Јулијану на једном сабору, тако му се заталасало у телу и глави, да је скоро изгубио дах. Каква лепотица! Да је много лепа, знао је, јер су му причали други, али оваква лепота?! У разговору с њом није владао собом. У помоћ је позвао природни шарм, једино преостало оружје. Изговарао је гласно, али кратко: да, да, не, не, ха, ха. Осетио је да је ово судбински тренутак. Баш зато се и мучио са узбуђењем. Најзад се, донекле, стабилизовао, смиривао се. Да анулира почетну збуњеност, Вукосав је говорио све брже, гласније, одушевљен и ваздухом који дише поред лепотице. Говорио је о свом послу, муштеријама, да на свету постоје добри, и зли, али да верује како је више оних добрих. Она, која иначе мало говори, само га је слушала, гледала, климала главом и потврђивала: да, да, да.

Виспрени Вукосав почиње и конкретно, мада индиректно, да јој се набацује. Дивио се њој, тачније њеном послу. Као узгред, рече како је одувек желео да у кући има једну такву особу, жену са златним рукама.

-Баш ми је драго да неко цени овај занат, - на то ће Јулијана, - а ако баш толико желиш да такву имаш у кући, имаћеш. Само, треба мало да се потрудиш.

Чувши ове речи, брица је могао да полети од среће. Чудио се како све иде лакше него што је очекивао. А толико је скупљао храброст, стрепео.

-Само ти кажи шта треба да урадим, потрудићу се ја, не мало, много ћу да се потрудим. – На то му она рече да има пријатељицу из Стањева, исто шнајдерка, те да ће му бити наводација.

Ове речи Вукосав доживе као ударац маљем у главу, као смак света! У тренутку је био поражен. Па зар сад, кад се толико понадао? Тражио је спасоносну реченицу.

-Знаш шта, Јулијана, то је лепо од тебе, али ја више волим наводацику. – Најзад је превалио преко уста. Она се насмеши, обори главу постиђено, али га је погледала уз осмех. Брица се поново осоколи, приђе и, ухвативши је за подлактице, за шаке није смео, рече јој: - Јуло, ти мораш да се удаш за мене!

Сва црвена у лицу, каза му да су се тек упознали, да треба мало да се сачека, да је још рано. Схвативши да њене речи нису одбијање, Вукосав ће:

-Ма, Јуло, није рано, подне је. Него, ако ме оћеш, да тражимо благослов од наши'.

-Оћу те, - рече му девојка, док јој је нова румен обливала лице.

Благослов су добили, одмах је обављена и веридба и заказана свадба. Велика, супруга Љубисава Цолиног, Дашничанка удата у Треботину, раније добра Јулина комшиница је, како обичај налаже,

вешто пренела абер по селу. За средину у којој се ништа нарочито не дешава, био је то догађај за вишедневно препричавање. Неки су одобравали, али би други вртили главом:

-Зар код оволико богатих момака, онака лепотица да пође за сиромашног брицу?

-Јес сирома, ал он је и леп, - говорили би трећи...

-Ма, шта сирома!- говорили би добронамерни.- Он је добар брица, вредан... Заимаће се...

Једне недеље, музика и прапорци на коњима, који вуку фијакер, више кола - тарница и чеза, објавише долазак младе, новог житеља села Треботина. Непосредно пре тога, у великоврбничкој цркви, обављено је венчање младенаца. Сви Треботинци су изашли да виде јел та млада баш толико лепа. Вукосав је био омиљен у селу, те није било завидљиваца... осим појединаца, а такви су вазда такви. Чак је неколико старијих жена плънуло у правцу лепих младенаца. То је обичај, ради урока, кад се у неког много „пиљи“.

После више тмурних и кишних дана, те недеље сунце је, од самог јутра, умилно сјало, милујући својим зрацима заљубљени пар. Хтело је да увелича срећу младенаца, јер је само оно знало да ће та срећа, иако велика, бити кратка.

Јула је одмах по свадби, крај прозора поставила машину, велики „Сингер“. Била је спремна за муштерије. Вукосав је отказао радњу у Великој Врбници и свој берберски алат пренео кући, у Треботин. Обоје су спремни и орни за посао. Предстоје празници, међу њима и велики, када су, у Треботину и околним селима, сабори код цркви. Брица је поново имао своје некадашње муштерије, а и код Јуле почеше долазити девојке са мајкама. Ваља да се "принове". Било је довољно да сашије само једну хаљину и један комплет па да се прочује на далеко. Посла је било све више.

Као што рекосмо, занатлије су биле ретке. У три села један или двојица. Сад, гле чуда! У једној кући, у Треботину, два важна заната! Многима је то одговарало, као на далеко чувеном Славку Пршићу, председнику Општине треботинске, који је уједно председник Црквеног одбора.. Међу првима долази у кућу Вукосава Стојковића. Прате га секретар и још два кмета. Он треба да се подшиша, уреди, а то очекује и од својих подчињених сарадника, али Славко води и кћер Љубу, којој Јула треба да сашије комплет. Као права српска снаша, Јула лепо дочекује госте. Дакле, третирају се као гости. Љуби руку часном старини, а онда послужује медом и свежом бунарском водом.

Задивљен предусретљивошћу младе, Славко, који беше скоро тотално глув, више пута би изговарао: - Жива била, снајо. На тај начин се премошћавао проблем са његовом глувоћом, а истовремено се исказивала његова доброта, образованост, јер је био најписменији човек у околини.

Док је Вукосав почињао са подшишивањем и бријањем, најпре уваженог Славка, који се увалио у берберску покретну, окретајућу столицу, Јула је већ одвела девојку Љубу у другу собу и узимала јој меру за комплет. Записавши у свеску, седа опет за машину и наставља тамо где је стала. Док ради, са девојком води љубазан - необавезни разговор, а истовремено рачуна када да јој закаже пробу. Била је све прецизнија у процени када ће који посао завршити и други доћи на ред.

Кућа на главном друму

Беше криза у народу, (а кад то није?), али је новац почео да пристиже. Два заната у кући, еј! Кад су се заимали, поче Вукосав да купује земљу. Земља је била на цени, јер беше једини извор прихода. Људи су тада говорили да је земља вреднија и од злата.. Имати злато, то је и добро, али и зло. Било је много лопова који могу и да убију док харају куће. Њиву, пак, нико не може да однесе, чак и у рату. Купио би Вукосав, тамо њивицу, онде парче земље, а кад се то прочу, долазише му неки људи и сами нудише какву парцелу на продају. Сигурно их је нека мука натерала. Не могавши да их одбије, Вукосав би капарисао њиву, давао човеку новац да заврши неопходан посао, а остатак исплаћивао у договорено време, док и сам не прикупи новац. Због тога се штедело и радило даноноћно.

Брица окретан, брз и предусретљив, Јула, врсна шнајдерка, љубазна, увек са осмехом на умиљатом лицу. Беху складан пар који се воли и испомаже. Чим му оду муштерије, муж Јули фирца, отвара и опшива рупице, ушива дугмад. Зато је она знала да, у правом тренутку, скочи, услужи. По онима, који би јој говорили: „Жива била“, „Живела много година“, требало би да живи бар хиљаду

лета, али нико није слутео да им се од почетка, полако примицао крај, много брже него што је по природи, тј. од Бога дато.

Живели су у средини села, на брегу. Посао је ишао добро, али то није задовољавало младог и вредног брицу Вукосава. Намеркао је једну парцелу, ливаду, крај главног пута Крушевац – Александровац. Иако у даљини, видела се кроз прозор његове радње. „Их, што би ту било место“, говорио би у себи, док бацаше поглед. Знао је вредност центра, то јест главног друма. Схватио је то, радећи у Великој Врбници. Радња, две радње на средокраћу, тамо где свако мора да прође, а већина и сврати! Жена га је, наравно, подржавала. Све чешће су о томе говорили за вечером и све чешће погледавали кроз прозор дању. Док брије, брица би се, онако висок, мало – мало, па сагињао да погледа у том правцу. Седећи за машином, Јула има баш леп поглед на ливаду, која им задњих дана обузима мисли. Док шије, гледа, па се занесе. Неколико пута замало да јој игла прсте избоде.

Не би се Вукосав и Јула много мучили око парцеле што им се за срце прилепила, да није постојао један велики проблем. Била је у власништву богатог човека из села Дољана. Није му запело да је продаје, шта више, иако је имао доста земље, опет би купио по коју њиву, ако је неком запело. Питати тако великог домаћина да прода ма шта, а посебно ливаду крај главног друма, сматрало би се дрскошћу. Па ипак, жеља је била превелика. Нису могли више да издрже.

Да би био уверљивији, Вукосав је смислио да код тог човека оде заједно са женом. Иако поново носећа, (претходно дете је умрло брзо по рођењу), иако мора добро да се пази, Јула је радо прихватила мужевљев предлог. Био је леп, благ дан, „светак“, кад се не ради. Газди у Дољану рекоше да су пошли код Јулине рођаке на славу, па су, онако узгред, свратили да питају и за ливаду. Иако је поверовао у њихову причу, на реч о продаји, газда се нарогушио, те га је само древни српски закон гостопримства, спречио да их не истера напоље. Упозорио је брицу да то више никад није споменуо! Иако су они учтиво изговорили "Збогом", отишли су без збогом од стране Дољанца. У повратку, застадоше код парцеле. Сад им је била још дража! Ама, шта вреди, Дољанац не да!

Случај је хтео да, не дуго потом, брица опет види газду Дољанца. Дотерао је пуна кола жита да самеле у воденици. Знао је да ће се овај задржати неко време, па се нашао у друштву више људи који ту бежу са њим. Глумио је незаинтересованог човека, чак му се и извинио што му је уопште поменуо за куповину. О томе, вели, више не размишља. Сад је та тема скинута с дневног реда, па се пијуцкарило уз необавезни разговор. Ипак, Дољанац би сам повремено то поменуо, са намером да брицу понизи, а себе уздигне. Искористивши згодан моменат, брица га, кроз смех, упита гласно:

-Зар нипошто неби продао?- То рече, као онако, о нечему што је већ прошло.

Намеравајући да га понизи пред другима, газда Дољанац рече да би му продао, али каза цифру од које човеку може само да се заврти у глави. То је требало да значи: „Шта ти је онда падало на памет и да питаш“? Брицу обузе бура. С једне стране, то је толико велика цифра, да је, канда, нема ни Општина, али је само он знао колико жарко жели ту парцелу, те је, опет, могао и да полети од среће. Ипак, сузбијао је радост, јер још ништа није готово. Имао је доста пара, али толико! Замолио га је да понови шта је рекао. Овај му, јасно и гласно, да чују сви, рече исто. И даље скривајући озареност, Вукосав га, као тек онако, упита би ли одмах примио капару? Овај му потврдно одговори, мислећи да од тог посла нема ништа, јер му рече и висину саме капаре, толико велику да се сви зачудише.

Тек сад је брица могао да полети. И полетео је. У три скока, како се то каже, стигао је кући и у три скока вратио се с капаром. Дољанац више није имао куд, морао је да прихвати, дао је реч. Одмах су отишли код уваженог Славка Пршића да им сачини Уговор о купопродаји.

Да би исплатили парцелу о року, морали су да чувају сваки динар. Продали су обе свиње – пастрме и краву музару. Посао је, Богу хвала, ишао добро, новац је пристизао, али су њих двоје постили као испосници. Парцела је исплаћена, али је пост настављен. Морало се штедети и даље, јер је ваљало што пре подићи нову кућу, у новом плацу. Биће у центру, на главном друму, еј!

Што су наумили, то су двоје вредних и сложних супружника и урадили. За годину дана подигнута је кућа у центру, крај главног друма. Радња је одмах почела да ради. Тек сад су навраћале муштерије. Живели су у срећи, вредно радећи, а Бог их је наградио здравом децом. Најпре су добили сина, па кћер. Син је повукао на оца, а љупка и умиљата девојчица лепотом је повукла на мајку. Сви би говорили: „Ево је смањена Јула. Мајка се њом поносила, на много година“... Родило се и треће дете,

син. Срећни родитељи су употпунили мозаик прелепим букетом: два сина, у средини кћи. Сво троје деце добила су лепа српска имена и сва три почињу са „А“: Арсеније, Анђелија и Андреја.

Срећа породице увек некеме засмета. Тражи се разлог и начин да се нечим помути. Зли језици, злог мишљења, нашли су погодно тле у најстаријем дечаку. Између њега и новорођеног брата прилична је разлика у годинама. Ти зли људи и зле жене говорили су дечаку да ће му брат, кад одрасте, узети пола имања и слично. Дечак се примио на овакве речи, почео је да негодује, а злонамерници су све више потпиривали мржњу. Кад је то постало приметно, родитељи су га разуверавали, а било је и других, добронамерних људи, који би му говорили да на овом свету има хлеба за све. Потребно је само да се људи воле. Ништа није вредело, брат се љутио, почео је и да бежи од куће. Био је то само наговештај зла, што ће уследити, али о томе супружници нису ни сањали.

Нечиста места

Жупско виногорје је од давнина надалеко познато. При крају деветнаестог и у првим деценијама двадесетог столећа, у том крају је све било под виноградима. Свугде подруми и магаци. Правило се квалитетно вино и добра љута ракија лозовача. Сматрало се да је Жупа у то време била најбогатија. То значи да добро грожђе добро роди, а кад роди – претиче. Наравно, све што претиче, то се и продаје. Поред продаје жупским трговцима на велико, међу којима су најпознатији били Човићи из Дашнице, роба се возила и за Крушевац. Поред низ других, Човићи су и у Лазаревом граду, имали своје подруме.

Превоз робе за Крушевац обављан је преко целе године, а вршиле су га рабације, волујским колима. Зими – на санкама. На кола са ражњикама (арњевима), натоваре се по три бурета, обично по око 300 л. Или мало више. Пут је дуг и тежак. Знало се једино време поласка, а повратак, кад стигнеш. Волови иду споро, клај-клај, ногу пред ногу. Рабација седи на колима. Најпре му задњица, а онда и цело тело утрне од седења, кад је много хладно и од хладноће.. Негде мора да се стане, ради предаха, да се протегну ноге. Рабација може да једе на колима, али то не ради, јер и волови морају да се одморе, нахране и напоје. Није, међутим, могло да се стане било где. Није се ни смело, вребају разне опасности.

Временом су се, из поменутих потреба, усталила свратишта, или стајалишта. Прво је било у селу Лаћислед, у кафани код Томе Грбе. Ту је свако стајао, свраћао, да се расхлади, ако је лето, или да се угреје, ако је зима. Онај који са теретом путује за Крушевац а пада вече, тај не креће даље, већ ту сачека јутро. Тома Грба све своје муштерије лепо угости. Због тога и у повратку, сви опет свраћају код њега. Знао је да се нашали, најчешће на сопствени рачун. Нису га случајно звали Грба. Био је заиста грбав и то толико да се скоро савио до земље. О њему је остала анегдота: Једног тмурног дана жена му рече да изађе напоље и види пада ли киша. Које у збили, које у шали, он јој одговори:

-Па, како жено да видим? Мањ да легнем на леђа, па да видим!

Друго свратиште било је у Великој Врбници. Много је кућа поред пута у које је могло да се сврати. Људи су имали или рођаке или пријатеље, није проблем да се сврати, он настаје кад треба да се крене даље. Ваља напоменути да је ретко кад рабација сам полазио на пут. Обично се договоре да иду групно, тако да се често формира читав караван. Кад се креће из Велике Врбнице, опет се зову, окупљају, јер и при помисли на пут пред њима, кожа им се јежи. Наредно свратиште је тек у пола Пепељевца, код Ацковићеве кафане. То је, иначе, прилично дуг пут, а на том путу су грозна места – Бела стена и Жути лугови. Ту ни најхрабрији нипошто нису смели да заноче.

-Их, што нема нешто између Врбнице и Пепељевца, - често и гласно уздисале би рабације.

Ето зашто је брица толико желео да подигне кућу на главном друму. Промућурни Вукосав у својој, тек саграђеној кући на главном друму, није имао само две радње, управо његов дом постао је ново свратиште на путу

за Крушевац, или обратно, кад се из Крушевца пође за Александровац. Свратиште у Жабару-Треботину било је на скоро идеалној половини пута између Лаћиследа и Пепељевца. Велика Врбница, у ту сврху, нагло губи примат, па и значај.

Поред рабација, овим путем је, наравно, пролазио и остали свет. Свако из својих потреба, а ишло се махом пешице. Наиђе и по која чеза. Потреба је налагала, а постало је и правило да свако сврати код

брице. Тек овде је, у правом смислу речи, важио неписани закон да, ако пада ноћ, ни за живу главу се не креће даље. Бар до испред трећих петлова, кад прође -глуво доба-. Они који су знали или „парали“, „у недобо“ никако нису смели крај Беле стене и преко Жутих лугова. Та „нечиста“ места била су на пола пута између Треботина и Пепељевца. Обично за дугих зимских вечери, причало се а потом надугачко препричавало да се код тих места појављује сотона, чим се добро смркне.

Некада су вечерње седељке биле честе, теме разне, али три незаобилазне: јуначке народне песме, ратни доживљаји и појава сотоне. Прве две су бодриле и снажиле дух, а од треће се већини ледила крв у венама. Знала су се сва места где се сотона појављује: на раскршћима, код ћуприја, код воденица, у гробљима, запуштеним кућама. Не ретко виђана је она и код Закиног брда, као и код Бакиног потока. То су потеси између Треботина и Мале Врбнице. али су главна места за сотону – Жути лугови и Бела стена, на путу према Пепељевцу.

Многим путницима, било да су на запрези или пешаци, сотона се прикаже, постане видљива. Први знак да се појавила на путу је кад волови или коњи у запрези стану као укупани. Само фркћу и ни макац даље. Час видиш мачку како језиво јауче, час се претвори у коња, који вришти, трчећи тамо-амо и погледа у путника или путнике. Уме одједном да се нађе с друге стране пута, претворена у снашу.

Прича се да је један невољник, не знајући, волујским колима, у којој беше вредна роба, пошао за Крушевац, али га мркла ноћ ухватила баш код Беле стене и Жутих лугова. Види он, игра коло. „Свадба“, помисли. Увучен је у коло да игра са сватовима. Указивали му све почаст и, попевши га на коња, водали ко зна куда. Дадеше му буклију да потегне из ње... По православном обичају, човек се прекрсти, али... Око трећих петлова, долази к свести, кад оно, сватова нигде, а он, јадник, седи на врх једног споменика, у гробљу и, уместо буклије држи корњачу. Добауљао је некако до куће, успео да исприча шта га је снашло, пао у постељу, без престанка јечао и, за неколико дана, отишао са овога света. Његови су упорно тражили волове и кола са робом, али никада не нађоше. Волови, кола и роба могу нестати, али не и да испаре. Нису ли у путању вешти друмски разбојници, који користе ситуацију? Таквих прича има на стотине.

Све то били су јаки разлози да се свраћа код брице и, по потреби, преконачи. За добро дело, људи су му остављали пиће у великим количинама. Док "куњају" до зоре, један мањи део попију, тако да се код Вукосава гомилала љута ракија и жупско вино. Иначе, сам брица је био заклет и трезвењак. У животу није окусио алкохол, био је заклет и трезвењак. У животу није окусио алкохол, нити пушио дуван.

По повратку из Крушевца, снабдевали су га свим потребама, као: со, зејтин, гас, квасац, шибице... Тако је свратиште у Треботину истовремено било и берберска радња и нека врста кафане, али и продавница разном робом. Када је све то, онда је ту и извор разних информација, новости. Вукосављева кућа и берберска радња, постало је место око кога се све вртело.

Боривоје Бора Видојковић, Тићевац

Ханс и разјарени плочнички бик

Сунце високо одскочило, полако прелази ону замишљену подневну линију, дан као створен за одмор, слатко уживање и лов. Краду се полако последњи летњи дани.

Небојша Петковић, кога сви зову Ханс због његове стасите, отмене, господске појаве, аристократског држања, речитости и спортског понашања. Пошао је у једно друго село, ношен својим обећањем које никада није погазио, па је решио да сврати у Плочник, да обиђе фарму бикова. То је објект на крају села Плочник, близу Јовановачке реке и аутопута Београд Ниш. Фарма је била објект у саставу земљорадничке задруге чији је он био руководиоца. Користио је годишњи одмор ових дана, али кад већ пролази близу фарме желео је да сврати и обиђе раднике који ту раде, а и да сними стање када он није на радном месту. Увек је ту било весело, чуо се жагор запослених, понекад и свађа, чула се рика бикова, лавез Штрља, паметног и верног пса који је и био заштитни знак ове фарме у којој се налазило двестотине и педесет пет расних бикова, спремних за продају. Чекала се повољна цена на тржишту, јер је од одређених поверљивих извора сазнао да ће цена да им скочи, а сваки је, брат брату, био тежак око седамстотина килограма. Свакоме је могао да одреди килажу уз минималну грешку. Свако дан је са њима, прати како расту, напредују, како једу, како пију воду, одмарају, како се развеселе кад њега виде. Он их просто милује погледом, они то осећају и увек умилно оборо поглед кад га виде. Тако се понашају и запослени на фарми, углавном житељи села Плочник. Све их је обучавао да се тако и они понашају према овим робусним, али дивним створењима. Знао је да су сада у смени били Кушља, Брка, Веља, Радан и Милан и баш га зачутила та тишина од свих страна. Ни Штркља да се огласи. Он га је увек весело дочекивао. Није био везан, али је увек знао до које границе се простире фарма и није је никад прелазио. Знао је сваког запосленог и тако се према сваком понашао. Најоштрији је био према Брки јер га је овај увек нешто запиткивао, нашто му претио, оговарао га и он је то приметио и њему је најмање пажње поклањао. Брка је на изглед био доброћудан, смирен, чинило се да не би могао ни мрва да згази. Његов такав став заваља људе. У бити је врло строг и опасан човек. Штркља је то осећао и склањао се. Није се с њим ни поигравао, ни из његових руку узимао било шта. За годину дана његовог управљања шталом довео је много тога у ред. Прво што је урадио то је било чишћење штале. Затекао је огромну количину балега, свакаког ђубришта и одмах на првом састанку са запосленима скренуо пажњу да то неће више да види тако сутра. Да сви узму лопате, виле, мотике и све што им је на располагању и да сутра очисте шталу. Послушали га, радили су целе ноћи, али ујутру се пожалили да су све пробали, али нису могли да изврше задатак. Није бурно реаговао, није показао да се наљутио, већ је обукао радно одело, обуо чизме и рекао им да су слободни. Да нахране, напоје бикове и дају им све што треба, нека иду кући, а ујутру редовно на посао. Ханс то често понавља и упоређује плочничке штале са Аугијевим шталама које је Херкул очистио за један дан. Њему је требало десет дана, али их је очистио тако добро да су изледале као у његовој канцеларији. Од тада је тражио да убудуће штала буде тако уређена, до савршенства. Сви су то поштовали, јер им је примером показао како се то ради и од тог момента задобио је њихово поштовање и у свему су га слушали, мада су људи из Плочника мало својеглави, али кога прихвате, тај је њихов. Ханс их је овим гестом купио за сва времена..

Стајао је сада Ханс мало збуњен на ивици кукуруза, мада га ретко шта могло да збуну, да би све боље осмотрио не откривајући свој положај. Примакао се кроз који ред кукуруза ближе штале и оно што га збунило то је положај свих запослених.

Али одједном жестока болна рика га несвесно приближи догађају. Брка је стајао као укопан. Види се да је покушао да побегне, али ко да се на месту заледио. Кушља баца вилу у траву, јер је управо с њом убо бика у пределу бутне кости и сада тражи спас у кукурузу. Сви други стоје као укопани.

Ханс одмах схвата ситуацију и опасност по све, хитрим скоком као тигар ускоче између бика, Кушље и виле. Хвата вилу и свом снагом и добрим ослонцем стаје испред бика. Бик изненађен овом појавом човека који га је гајио, тимарио, причао му приче стаје као укопан, затечен новом ситуацијом.

Ханс користи тај тренутак збуњености упогава се још чвршће, заузима одбрамбени став са вилом у руци и оштро гледа бика право у очи и покушава да добије у времену, док нешто не смисли. Схватио је одмах да је бик побегао из штале, како, то ће да испита. Сада је важно да се ситуација смири и бик врати у шталу. Ови су покушали, али очигледно да им то није успело. Мора он, у протином, зна се шта следи. Накострешио се и оштрим погледом покушао да бику скрене пажњу на себе.

Ја сам, бре, магистар пољопривредних наука, магистрирао сам на тему :“Развој плодности бикова и крава у сиромашним сеоским срединама”. Тај мој магистарски рад оцењивали су најеминентнији стручњаци из области сточарства, не само у нашој земљи, већ из целог региона. Заинтересовали су се због теме која је несвакидашња, односно јединствена. До сада се ова тема није научно обрађивала, а има итекако велики потенцијал. Видиш да сам баш на теби магистрирао, а имам намеру и да докторирам. А ти ме гледаш оштро и само вребаш прилику да ме поткачиш и роговима одбациш чак у онај кукуруз тамо. А можда и желиш да ме цилитнеш увис, па дочекаш на рогове. Само чекаш да ми мало пажња попусти. А ја, ја чекам исто да теби, бар мало, попусти пажња, па да те дочекам овом вилом. Видиш ти да је она оштра, а и осетио си је кад те Кушља зузнуо кад је покушао да те врати у шталу. Ти сада размишљаш и молиш Бога да је ова масна држаља од виле у мојој руци трула и да ће одмах да се сломи. Е, неће, неће, издржаће јер је ја чврсто држим у руци и будно пратим сваки твој покрет. Мислиш да те се ја плашим?. Не, иако ме стрељаш тим твојим крвавим и строгим очима из којих ватра само што не јурне. Видиш ти ове моје чврсте и јаке мишице што стежу ову држаљу од виле, па са двоумиш. Плашиш се и саме моје чврсте руке које држе ово убитачно оруђе. Устукнеш као да знаш да је вила у боксерским рукама. Морам да ти кажем, да те упозорим да сам ја боксер полутешке категорије, да имам савршено прецизан и јак ударац поготову овом десном руком. Многи леворуку људи, а поготову боксери имају јачи ударац левом руком, али ја сам посебан. Ја разарам десном руком, а сада у њој држим чврсто држаљу од виле. Левом се само припомажем. Копаш и предњим и задњим ногама. Видим направио си дубок траг око себе. Гледаш где је Кушља који те је добро рчнуо, начео, оставио ти траг и, ено га, док си се ти окренуо да га видиш, он збрисао у кукуруз и отуда гледа шта ћу ја да ти радим. Нећу ти ништа ако се лепо сада вратиш у шталу, дозволиш да те вежемо, сместимо лепо у твој бокс, напојимо, нахранимо, залечимо те ране и никоме неће фалити длака са главе. У противном ништа ти не гарантујем. Погледаш ти кад-кад у Брку, с њим би много лакше. Видиш да се он полако, крадом ки пувањак повлачи све уназад, јер се од тебе плаши. Зна он да ти размишљаш да прво јурнеш и удариш на њега. Рачунаш дал ћеш да га стигнеш док не побегне и замакне у кукуруз. Тамо не смеш јер је тамо Кушља, а од њега се плашиш. Копаш предњом левомномом, лети бусен траве заједно са земљом на Вељу и Радана. Знаш ти да би и са њима лако изашао на крај, али хајде, удари на мене и Кушљу. Знаш да би онда ова вила ишла директно у твоју прњицу. Видиш у мојим очима одлучан и строг поглед, и то те одвраћа од те намере. Онда би да јурнеш кроз онај кукуруз, па кроз детелину, сиђеш у поток и право уз Градац, а ми да те јуримо по овим брдима и шумама. Ја те молим да то не чиниш, већ те опет молим да се смириш, да дозволиш да те лепо вратимо у шталу. Дужан сам да те, још једном упозорим да сам одличан боксер, да сам побеђивао на студентским такмичењима, освајао златне медаље у полутешкој категорији и мало је фалило да пређем у професионалце. Али сам од тога одустао да би завршио факултет и дипломирао. На теби сам бре и магистрирао. Мораш то да цениш.

Ти мене сада овде замајаваш, а ја имам заказан састанак са Снежом, која ме жељно очекује. Њен муж је отишао на војну вежбу. Он је резервни официр, поручник по чину и мора да разрађује разне варијанте одбране од непријатеља. Ја нисам у тој бранши, јер сматрам да је то чисто комунистичка ујдурма. Ја сам велики противник комунизма, али то сада није тема. Сада си тема ти који ме ометаш, ево већ више од једног сата, Снеж чека, а време ми пролази. Морам код ње и да преноћим, тако ми је поручила, јер је кућа слободна, а на крају села је. Милина једна. Њен муж се враћа тек прекосутра. Шта тебе

брига шта сам ја рекао мојој жени. Па, рекао сам јој да је један бик на фарми сломио ногу, да су ме звали да хитно дођем. Долазио и ветеринар, урадио све што је било потребно, али се стање ипак погоршало и морам ја да то погледам и одлучим шта ћу са биком да урадим. Као да ме нешто терало да тако слажем жену. Наравно да ми није поверовала, али ја много не обраћам пажњу на женине прекоре, погледе с неверицом, њено посматрање онако из прикрајка и крадомице. Ни ја њој не верујем, јер је женска памет превртљива. То смо кроз историју добро проучили. Ја радим онако како одлучим и није ме много брига за њено мишљење. Ја сада с тобом разговарам и убеђујем те да се ово мирно заврши, да се ти лагано окренеш, уђеш у шталу, ја оставим ову вилу и лагано стигнем до Снеже у Горње Ливаде. Инстинкт ме терао да свратим, само на тренутак, да видим шта се овде ради, а ево, остадох, а Снежи сам обећао. Ја кад нешто обећам ја то обавезно и испуним.

Опет видим да нешто вртиш главом као да ми не верујеш. А шиштиш ноздрвама, као да би ме једним потезом тог острог рога поткачио и отерао у плаве висине и за Снежну те није ни мало жао што сада нестрпљиво чека и нада се. А, хоћеш да ти кажем и то кад смо се први пут волели. Задњи пут пре неколико дана, отприлике десетак, не могу баш прецизно да ти кажем, а није ни толико то теби важно. А усладила ми се баш, вероватно што се нисмо толико дуго волели. Свратио сам код њеног мужа, мог старог пријатеља и цимера, ветеринара Мирослава с ким сам делио и добро и зло кроз тешке студенске дане, да га посетим јер сам туда пролазио и ред је. Срдачно су ме дочекали, Снежана скувала кафу, као добра домаћица за трен је направила гибаницу. Зна да то ја обожавам. Она се не слаже са мојом идеологијом четништва, али сам јој ја дражи много више од било какве идеологије. Имао сам много девојака и жена, али с њом сам сексуално достигао неки стадијум уживања који је непоновљив. Тако је и тада било кад је Мирослав морао да хитно оде на други крај села да отели једну краву. Извинио ми се и журно отишао са човеком који га је позвао. Снежани и мени је био довољан само делић трептаја па да скочимо једно на друго као дивљи пси. Као да је знала па је пре тога скинула гаћице и оставила у купатилу. Чинило се да се цела кућа затресла од нашег дивљачког урлика. А почело је то много година пре, још за време студија. Мирослав се забављао са Снежом већ скоро годину дана. Из истог су краја, деле их само два села, зближили се и заволели јер су путовали истим возом за Београд на студије. Нас двојица смо заједно у соби у студентском дому, помажемо се, допуњујемо и поштујемо један другог. Он је био бољи студент од мене ишао је годину за годином, док сам се ја више бавио девојкама, женама, доводио их у нашу собу, он се повлачио да ми не смета, али је гурао сасвим солидно. Ја сам се бавио и боксом, играма и ишао сам мало спорије и нисам успео баш годину за годином, али сам са одличним оценама се поносио. Говорио сам себи да све оно што је брзо то је и кусо. Али ме је љубав са Снежом у томе демантовала. То је било и брзо и тако добро, тако слатко, да сам заборавио на све оне жене с којима сам имао тај однос, то невероватно осећање задовољства. Умем женама да угодим, волим их и оне воле мене.

Сада нећу више ништа да ти причам, то ћу кад схватиш да ти не мислим ништа лоше, ни ја ни ови твоји радници, који те такође молећиво гледају и чекају да се спорим ходом вратиш у шталу. Е, добро је, добро, смирујеш се, видим ти по очима. Окрећеш се лагано, гледаш где су остали. Да, да, смуљили се и смирили и они. Тако је, хајде полако у твој бокс, а ја ћу ти наставити моју причу кад се будеш смирио. Ја ћу да ти причам све потанко шта је било и са Снежом и са другим мојим женама, јер сам ја према њима суров и веома незгодан. Све ћу да ти причам, да би ти ране што лакше зарасле.

Део приче под радним називом „Ханс и разјарени плочнички бик“.

Славица Максић, Београд

ГОДИНЕ

Морам да разменим неке материјале са професором. Ја њему моје писаније, он мени још литературе. Не знам како та реч може да буде у једнини, кад је увек множина! Пошто смо обоје били заузети разним другим обавезама, договоримо се да се сретнемо на кратко. Међутим, када смо се већ нашли, поче разговор који превазилази то што у предатим папирима пише.

Решимо да седнемо у башту оближњег ресторана, те да се договоримо о најважнијим корацима, који нису могли да чекају одлагање. Уто стиже кафа, која вековима, од како је дошла на Балкан, отвара простор за нове теме, што се десило и у нашем случају. Реч по реч, причи никад краја. Но, после неког времена, схватамо да морамо да кренемо и то брзо. Он иде на факултет, има предавање. Ја се враћам у институт на још један састанак. Позивамо конобара да платимо. Господин старог кова, подразумева да измири рачун, што се редовно дешава.

Мени непријатно, јер сам борац за равноправност жена. Важнији аргумент је то што сам најзад запослена, па наваљујем да овога пута платим ја.

„А зашто“, упоран је професор.

Као повод наводим свој скорашњи рођендан: ни мање ни више него тридесети! Нема очекиване реакције, подршке, емпатије. Не хаје за тренутак када се званично завршава младост, а зрелост пресреће питањима о томе где си био, шта си радио, докле си стигао. Сасвим озбиљан, каже:

„И није ти то нешто. Види мене, ја прешао пола века. И још сам жив!“

На лицу места смислио је разлог који се није могао спорити. Мени су његове године, у временској одредници коју је употребио, деловале непојмљиво. Знала сам да би свако даље убеђивање било узалуд, чак неумесно. Ништа од моје еманципације. Али је зато мојих тридесет година изгледало мање страшно него пре нашег сусрета.

Станислав Саша Симић (1929. - 2005.)

ПОТОЧАРА МОГ ОЦА - СВЕТ КОЈИ НЕСТАЈЕ

У Појату, на Јовановачкој реци, дугачка приземна зграда, са троја врата, а изнад ње се надвили стари брестови. Испод - пресахла вода, вероватно после неке давне провале јаза. Мирују гвоздена витла, као смртно рањене птице. Нема ни великог вира, у коме смо, у бистрој води, ми деца посматрали кленове и јата кркуша. Колико смо пута замахивали штаповима, од обичног прута или трске и из реке извлачили рибе, које су се као сребро беласале на сунцу. Гризла је риба, а техника се састојала од зарђале удице, са глистом, пампуром и комадићем трске на концу.

У летњим месецима, са милион капљица, избијала је пара испод захукталих витлова, а ми голишави и раздрагани улазили у тај ковитлац воде, да ухватимо дугу, која је нестајала када би јој се приближили.

Тешка врата са великим чворовима. Увек отворена. Ово је једино место где нико не краде. Као да још живи прастаро веровање, да ће зло стићи свакога ко украде из воденице. На мучњацима, камењу и кошевима виси паучина. На прозорима челични чукови, којима се ковало камење. Оцаклија, делом порушена, још се црни, од силних ватри, које су овде гореле сто година. Понекад неко наврати и са сетом загледа бешумне витлове.

Их, како су овде некад чекетала клепетала, колико се запрега и света слегло, да самеље брашно за црне хлебове и јарму за свиње. Кад звечка удари, наш воденичар Радосав, са шеширом пуним брашна, искорачи једном ногом у мучњак, руком потерује пшеницу из коша и викне: Готово! Сипај! Помељар, у шубари, журно дрвеном лопатицом скупља последње брашно из мучњака, а други одозго изручује своје џакове у велики дрвени кош. Воденичар је био цењен, недокучив, паметан. Бавио се најстаријим људским занатом - мљевењем брашна, а познанства са мештанима из околних села и бројни контакти, су га учинила виспредијим. У зимским месецима, кад су радила четири витла, често се чекало за брашно и два дана, а скоро нико није дотеривао мање од вршне запреге. По мерењу на ваги, воденичар је узимао кашику и мерницу и одмеравао шест посто и сипао у велики амбар у углу.

Не видим дрвени лопар, на коме је извртао дрвени бакрач, са врелим качамаком и потом оклагијом у два, три потеза поравнавао масу. Није био ни налик качамаку, који се данас припрема у градским кућама. Био је згуснут, секао се ножем, на комаде дебеле три прста,

као гибаница и јео уз сир из дрвене котлајке, мочио у гомилицу соли на лопару или у сечен бели лук. Понекад би неко од помељара помузао краву, обарио млеко, па се вечерало уз качамак, кусањем из великог суда. Нема ни црепуље, ни сача, у коме је воденичар, са дугим шиљастим брцима, у жару пекао погаче, за које овај данашњи млади свет није ни чуо. По печењу, спретно би ножем истругао изгорела места, лупио два, три пута шакама и пружио изломљено парче. То је био најкукуснији хлеб.

Зими је поточара била, сем слава, једино место окупљања. У углу собе био је кревет воденичара, у који никоме не би пало на памет да прилегне, па макар две ноћи чекао на мељаву. Воденичара Радосава су сматрали мало чудним, избегавали су шале са њим и као да су га се мало прибојавали. Изнад черге кревета, на гломазном клину на зиду, висио је карабин, који је он узимао, када је ноћу, због смањења воде, ишао на јаз да види да се насип није негде провалио. Неки су шапатом причали да је био на робији због убиства човека. Кућа му је била на другом крају села, али је ретко одлазио тамо, чак и кад није било мељаве. Крадом се говорило о лепој сеоској удовици, живој врци, која му је кришом долазила кад никог није било. Понеки старији би га упитао: Је л` дође каткад она? А он је уз једва приметан смешак одговарао: Ето, кад ђаво нема шта да ради, баца матери пепео под сукњу.

У соби, поред оног кревета од дебелих греда, бубњара. Зими су је ложили сучкама из оближњег шумарка и толускама из штала. Ту је и велики сто, сељачки, гостински, дуг четири метра, поред кога су дрвене клупе и трношци од дебелог дрвета. Видим и клинове са карбитком и фењерима. Понекад, када је воденичар био расположен, вадио је, испод сламарице и черге, дебелу књигу, тврдох корица, са ликом бркатог гуслара и окупљенима уз ватру, читао фантастичне Вукове приче. Мало је спавао сат, два. Напуни све кошеве до врха, провуче се међу уснулим људима на џаковима и клупама и шапне једном од будних: - Ти припази па ме викни ако устреба. Немој да те ухвати сан, заклаће те док трепнеш! - Овај престрављен није могао да заспи ни сутрадан.

Понекад су се овде окупљале сеоске винопије, јер је мој отац, Бранко, имао у подруму најбоље вино у околини. Играли су мице и карте. Времена је било на претек. Никоме се није журило, јер је свака кућа имала бројну чељад, која ће да пореди посао. Причало се о ратовима, давним поплавама, о вуковима, који су једне ноћи, на јазу, напали воденичара, о девојчици, која је са брвна пала у набујалу Јовановачку реку и спасао је власник, мој отац Бранко, о циганима коритарима, који су прошлог лета у топољаку оборили пет топола за корита и вретена и ту им се родило дете коме је Бранко кумовао, о хомолском хајдуку Чаруги, кога су виђали и у овом крају и лоповима, који конопцем између два дрвета, краду џакове жита са запрега.

Најсмешније је било присећање на први сусрет са радиом 1934. године. Када је Господин Бранко, како су га сви звали, једне зимске вечери, поставио у воденичној соби пуној помељара, предмет велики као лавор, спојио га жицама за своју кућу и из њега је грунуо глас спикера са вестима Радио Београда. Био је то први радио, на велике акумулаторе, и људи су престрашени скочили ка вратима, да побегну од „ђавола у кутији.“

Нама деци је било најзабавније када зими вода почне да окива жљебове. Тада би воденичар, са двојицом снажних помељара, отварао капак на поду и силазио доле да секирама обију лед. Кад одвале неки већи комад, он се запречи и вода шикља кроз под воденице, а остали у паници склањају џакове. Плашили смо се оних прича о вампирима, који упадају пред зору у воденице. Чешће би овде долазиле жене и старци са шишетом за лековиту воду са левог камена. Воденичару није било баш право, али је увек силазио доле под витло и попрскан водом доносио лек за неког невољника.

Овде је још и онај стари тријер, за набијање брашна и велике мернице.

Све је као некада, ипак ништа није као пре. Само причам унуцима о поточари и свету који је нестао.

**Милован Брај,
Крушевац**

О ПОНОСУ И ЗАБОРАВУ

Сва величина српског народа садржана је у љубави према Богу и роду. Из тога све превасходи и чојштво и јунаштво, и радост успеха, и суза за драгом особом, и оном непознатом. То је узрок и разлог што се каже да је српски народ, небески народ. И јесте.

На мојим старачким ногама, рођеним у првој по-ловини прошлог века, још бриде врели младалачки табани давно утиснути, као ножни потпис, у несталој прабини крушевачких улица. Радо, и у мислима, ходам литерарним стазама родног града деспота Стефана чије речи љубави одзвањају у мени, претпостављам и у вама, са сенима, чини ми се јуче отишлих, па заборавили да се врате, а ми се не сећамо да их призовемо, бар кроз дела њихова, као што се и нас сетити неће, па то чини ПоезијаСРБ.

Путовање кроз поезијску прошлост ка данашњој, непоредиво је, рецимо, са путем виноградара који крене у свој засађени виноград, да се диве своме делу које је радом својим завредео. Он иде да оцени колико су листари од прошлог виђења ижцигљали.

Да му задовољство радног успеха залечи жуљевите дланове; да се, унапред поноси посудом са стаклестим црним, црвеним и жутиим зрнима "ћилибара" у многобројним нијансама, петелкама повезаним у неправилну магичну купу окренуту врхом на доле, попут велике чигре, па смештену на сто, претходно прекривен белим чаршавом који је мајчинским рукама извезен; да ужива у гроздовима засенченим фином виноградарском измаглицом, под којом се сакривају блистави одсјаји са чокота и из врбовим прућем исплетених корпи на раменима берача; да замишља будуће тракторске приколице грођем пуне, па у бурадима и чашама, са сунчевим зрацима у искричаву течност претвореним; да се диве и рачуна колико ће то новаца да му донесе, а не зна да ће на том кратком путу кроз стварност и снове будућу супругу да сретне која ће, у дом његов, многе радости да доне-се, потомке изроди и породичну лозу продужи, или ће, и са најрођенијима да га завади. Можда ће, дале-ко било, на путу до свога виносада да се саплете, ногу повреди, да се обогати, и сам да остане кроз живот свој...

Не враћа се са пута само са оним зарад чега се на пут пошло. Нешто се успут изгуби, нешто добије.

Тражено и не тражено, и ја сам садио и подсађивао, калеме и положенице са адвентивним кореном, више у туђем но у свом „виносаду“; да радост, макар попут одблесака са огледала, и мене осветли, ако не и угреје; да уживам, као безсребрник, што дар мој добар плод доноси; да ухватим, макар и прикривен, али задовољан поглед дарованог који ми, и нехотице, казује да сам добро учинио, помогао, унео задовољство и оставио на туђем лицу, чак и мени непознатима, да светлост врца из очију и са усана, и подстиче их, па да и они шире човекољубље и богољубље, али за узврат добијао сам незахвалност и злодарје, преко кога сам са тугом прелазио. Можда је и то разлог, или један од разлога, за настала догађања која су се појављивала, пратила ме и даље водила, о чему ћу писати следећи пут, ако до тога дође.

Ето, како је лако описати физичко путовање.

Закорачити у Крушевачке велике песничке стазе, или у обимне стазе ПоезијеСРБ, захтева првенствено много знања, али и да се путник песничком душом одене, а то мени, изгледа, није дато.

Па, ипак, по аналогiji, од појединачног ка општем, таласају се у мени мисли о народу и граду овом, некада изречене из дна душе и прионуле мисленима.

У обиљу у Господу уснулих величина чујем мога пријатеља, поету, Слободана Стевовића који, за своје стихове о Крушевцу, некада доби Златну детелину, од "Мериме", тада једне од симбола града Крушевца и Србије, нестале у длановима и џеповима оних којима ништа свето није:

Сви моји путеви прошли су кроз Твоје улице
и знам Те колико и самог себе,
па кад земљу своју у срцу носим и волим,
ја је заиста волим највише због Тебе.

"Ко да се још сећа у времену уснулих", рећи ће многи, према величини народа српскога незнатан број, а заборављају да ће и сами бити заборављени.

"Нека, ако су тако заслужили", опет ће рећи неко.

Ја тако не мислим. Заборав не заслужују ни издајници рода свога, ни лопуже које су говориле и сада говоре: "За мене је отаџбина онде где могу лагодно да живим", па продадоше све, што се по њиховом "родољубљу", продати могло. Њих треба памтити по именима и презименима злопримера ради као изроде, продане душе, попут поетизованог Вука Бранковића, али и са Лазаревом клетвом:

Рђом капо док им је колена.

Као лице и наличје једнога народа, неминовно треба запамтити родољубе и помињати највеће, најумније, оне са душом тананом као јесења измаглица, који су, још док су били у оделу људском, градили, стварали, писали...

Садашње, из прошлости надошле, у будућности већ виђене, па измешане са оствареном или само замишљеном духовном или путеном љубављу, врцаво ћарлијају песничке мисли пуног Крушевца, под притиском наранжасте врелине лета 2025. првенствено на белим листовима двадесетчетвртог часописа ПоезијеСРБ.

Нимало малаксали прастари дах моравски, радознано залази међу савремене поете и остали свет, и плашљиво, тек мало изазовно, задигне оскудни хаљетак, помери немирни нечије косе чуперак, измами осмех или сузу, без обзира на године и пол.

Ти видљиви знаци и они који се чувају негде у себи, замагљују бљештавост у излозима и жуљевите дланове опредељене на тракторским и камионским приколицама, у сасушене вреже зелених лубеница и наранџастих диња које мирисом подсећају на јорговане и љубав, или од белих преко разних нијанси црвених до црних зрна грозђа. Међу њима беласају се здраве, нежне и круте мишице, кајсијевасти вратови, лепршави увојци, обријане главе и слободни весели гласови са стиховима ненаписаним и неизреченим, а причучнулим на уснама, да прикрију осмех, пригушен врисак, уздах, јаук, можда крик, весели или болни - свеједно.

У тој измешаности полова, година, боја коже, националних и верске опредељености, на шта у овом граду нико не води рачуна, и не треба, једна Јована себе чудом преиспитује:

Колико сам се о своје срце и тело оглушила (?!).

За корак листа даље Стефан себе уместо вољене пита:

Кога си ноћас љубила уместо мене?

То ме подсети на Мостарске кише, кад Перо Зубац каже:

Ко те сада љуби, не би му зуби.

У тој скупини једна Теодора у капи вина осећа скривену чар, док Бојана својим стиховима намерава да пробуди емоције у некој њој драгој особи ...

И тако, од госпођице до госпође, од господичића до господина, па где то има у таквом мноштву сем у Крушевцу и ПоезијиСРБ.

И све то ме подсети на један средњовековни запис у коме се каже:

Божанствених писања неиспитана висина не долази просто у човечји разум, него прво тражи чистоте и много разума и удаљење свих скврних и световних ствари.

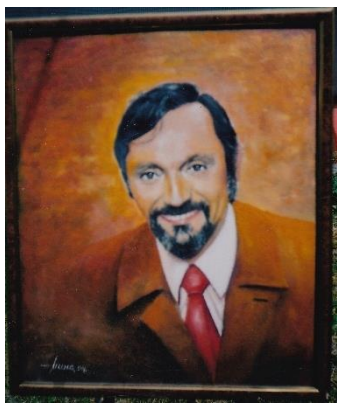
Свестан пролазности у којој се на крају одваја битно од небитног, писац саопштава:

Рука која пише трули и нестаје као прах, а писање, ако су и груба слова, али Божија су, и заувек остају.

Мене, рођеном у првој половини прошлог века, одраслом уз гусле и епску поезију о поетизованим јунацима, стасалом са комадом хлеба, не од свог, већ купљеног кукурузног брашна, замешаног са мало соли и воде, па на живој ватри печеног, осветљаваног не уз лампу чучу, петролејку, карбидну или сијалицу од 220 волти, већ само са огњишта; мене који памти, са улица овога града калдрму, запрежна возила, копоране, чакшире, сукње изливке и шамије, оваква слика испуњава поносом:

Имали смо се рашта и родити.

Милован Ерац

Милован Брац - Аутопортрет, уље на лесониту 2004.

СВЕДОЧИМ

Кроз моју Малу Дренову протиче Риљачка река и дели село на два неједнака дела. Са њене леве стране је Основна школа, а са десне Црква и гробље. Ти оријентирали су ме усмеравали на **два моја паралелна пута** којима сам истовремено корачао. Левим путем ме водила школа, а Десним моја мајка и Српска православна црква.

Оба пута, Леви и Десни почињала су молитвом о хлебу насушном:

Десни са:

*Оче наш који си на небесима
дај нам хлеб данас...*

Леви са:

*Устајте презрени у свету
ви сужњи које мори глад.*

Док инвентарим живот мој, испред мене старог, чини ми се, ходам млад. И жалим што не могу да избришем, на моме путу, неке погрешне, ненамерне и намерне трагове и унесем нова понашања како се то приликом писања оловком или компјутером учинити може. Ти отисци и сада повређују или милују моја још снажна старачка стопала у сустизању мени видљивих, добрих и лоших исечака из живота мога. Сви они трајно су утиснути у савест моју и ваљда у савест ретких захвалних и многих незахвалних које добрим задужих, али и у ову нашу српску смоницу од које сам саткан. Испомажући се имагинарним штапом на захтев мојих пријатеља уредника часописа ПОЕЗИЈА СРБ Љубодрага Обрадовића и Милосава Ђукића Ђуке, тражим себе кроз просуте своје и туђе красте и ожиљке зарасле у, од природе отетих некада трновитих путева давно прекривених забором. Из њихових пукотина где-где пробија се по која влат сећања, јер савест и природа увек враћају своје чим им се за то укаже прилика. Камо среће када бисмо и ми могли да се тако регенеришемо после сваке, не само телесне, већ и духовне повреде. До корена стреса раскрвављујем, у сећањима, моја жуљевита настојања као путоказ, пример, упозорење и страх да други не чине грешке које сам ја чинио пружајући руку свакоме коме је потребна. Покушавам да бар поравнам заостало чоање, настало од мојих и туђих стопала, на моме путу, како бих се макар у мислима исповедио и лакше походио моју родну долину у њеном пуном сјају иако не свој стари, онда бар како-тако обновљени, па због нељудскости ближњих занемарени завичај. И све то не због мене, већ због оних који ће доћи.

Кућа мојих предака, сада моја у Малој Дренови, у којој сам рођен 1939. године и данас је на раскрсници, на којој су се, у време мојих дечјих босоногих дана, сваке јесени палиле ватре и одржавале седељке, поред којих су жене преле и плеле, девојке и младићи певали, а старији људи причали шта је некада било или, на основу искуства предвиђали шта ће да буде. То сам настојао да оживим у мојој књизи *Трагови предака*, 800 стр, А4 формата, Историјски архив Крушевац, Одељење Завичајна историја, 2009. за коју је издавач у рецензији записао да је научно дело, а трошкове штампе платиле су Скупштина града Крушевца и Скупштина општине Трстеник.

– Ја ти нешто нисам испричала – рече ми мајка, док смо седели за породичном светониколском трпезом.

- Па, испричај ми – осмехнух се.

- Нама, мени и Воји, прво дете је отишло нерођено и више деце нисмо имали. Једног врелог јулског дана, кроз Малу Дренову прође непознат човек. Сврати кући нашег кума Живка Томића и затражи чашу воде. Заузврат понуди домаћина да му у длан погледа и будућност предскаже – прича моја мајка, а ја све то видим у сликама, чујем речи њене и опричаваних.

Испред велике беле куће, постављене на високом темељу од лепо срезаног брајковачког камена, седи Живко са испруженом десном руком и раширеним дланом, окренутом небу. На супротној страни стола Путник-пролазник, својом левом држи Живкову десну шаку, изнад надланице, гледа Живков радом избраздан длан и каже:

- Газда си, а потомак твој газду ће имати. Оставиће кућу и земљу своју и, са породицом, многе ће земље видети. Радиће тешке послове за надницу и сатницу.

- То ће неко мој све ово да искоцка, прода, упропасти?!

- Неће, али ће тражити више и боље.

Живко се осмехну и помисли:

Шта ће малодреновска сиротиња да ради ако моји напусте своју земљу да зарасте у коров и срамоту? Код кога ће да зарађују хлеба за себе и децу своју.

Око стола стоје Малодреновци. Пролазили, па свратили. Гледају у Живкову отворену шаку, из које су често наднице примали, ћуте, слушају и чуде се.

Путем наиђе и Војислав, па и он сврати поред отворених високих и широких дрвених вратница, окачених о зидане стубове спојене архитравом на коме, у малтеру, испупченим словима пише:

Дом Живка Томића и синова.

Тако и оне, у име укућана, нуде гостопримство богате домаћинске куће.

Када Војислав стиже, на десетак корачаја до окупљених – каже моја мајка – зашкрипа песак на стази под његовим ногама и људи се окренуше.

Окрену се и Живко.

Погледа и Пролазник.

Окупљени се раздвојише да се уклоне погледу домаћина и његовог госта.

Пролазник пружи кажипрст десне руке према Војиславу и рече:

„Теби је прво дете отишло нерођено и више деце немаш! Купи уље немерено, плати небројено и са женом однеси у малодреновску цркву, посвећену Светом Васкрсењу, па ћете сина добити и веселићете се пред Господом“.

Људи се погледаше. О томе нико ништа није знао. Воја и ја – уздахну моја мајка – чували смо нашу тајну и надали се да ће нам, једнога дана, добри Бог подарити дете.

Војислав осети ударац у потиљак, благо се заљуља и некако савлада.

Да ли ће, добри Бог, и ту срећу да нам досуди – помисли, прекрсти се и тихо, сасвим тихо прозбори, да га окупљени нису ни чули, више промуца:

„Даће Бог!“

Цртеж Малодреновске цркве. Десно, после изградње нове малодреновске цркве камена Часна трпеза из олтар старе малодреновске цркве пред којом су се моји родитељи Богу молили да им се дете роди, смештена је испод јабуке у порти.

Више ништа није чуо. Гледао је руке на столу, а видео зелену падину и доле, скоро на обали Злог потока, белу црквицу од које је већа и најсиромашнија кућа у Малој Дренови. Није чуо шта је и коме Путник-пролазник говорио, и прорицао. Није знао када је, ни како је из дворишта

свога кума изашао и кући својој стигао. Те вечери, ушао је Војислав у дућан трговца Николе Крњевића и скоро стидљиво рекао:

„Немој ништа да ме питаш, и немој новац испред мене да бројиш“.

Из бурета захватио је уље, извадио новац из џепа, више но што је требало, не гледајући колико га у руци има, спустио на тезгу, и отишао.

Никола је слегнуо раменима, левом руком извукао фиоку из стола, а десном шаком побрисао новац, како су ми тада присутни у продвници причали – каже моја мајка. – Сутрадан смо, Воја и ја, у малодреновској цркви посвећеној Светом *Васкрсењу*, искрено се помолили Богу и, на Гробу нама непознатог светитеља, оставили уље за кандила.

Никада више нико, од Малодреноваца, није видео Путника-пролазника, који је Живку Томићу гледао у длан. Војислав није могао ни лика његовог да се сети. Питао је кума Живка и Малодреновце, који су тада били присутни, али нико ништа није знао о Путнику-пролазнику, нити је могао да објасни како је тај човек изгледао, чак ни шта је на себи имао.

Сви су говорили да је био у сивом, али, некако, безличан.

„Био је необично уредан и чист, али не знам шта је на себи носио, чак ни да ли је капу на глави имао“, говорили су.

„Био је уредан и угледан, имао је дубок и пријатан глас и невероватно нежну и белу руку којом је моју држао“, рекао је Живко.

И остали су се са тим сложили, али како „уредан“ и како „угледан“, опет, нико није умео да објасни.

„Гледали смо у Живков длан, а не у човека“, говорили су.

Нису се сећали ни како, ни када је отишао.

„Били смо под утиском онога шта је говорио“, па, опет, нису запамтили ни шта је рекао. Сећали су се, само, шта је Војиславу казао и делимично Живку.

После си се ти родио, па смо тим поводом купили нова запрежна кола и саградили кућу – каже моја мајка.

Малодреновску цркву поштујем и волим, иако то нису праве речи које би дефинисале моја осећања према тој малој, а светој кућици, од само једног одељења, у којој су ме родитељи од Бога измолили, и сетих се да је та црква посвећена Светом Васкрсењу. И црква на Новом крушевачком гробљу такође посвећена Светом Васкрсењу. У једној су ме од Бога измолили у другој ћу бити опеван када будем уснуо у Господу, јер је на Новом гробљу моја породична гробна парцела на којој од 2002. године почива моја мајка.

У знак безмерне захвалности написао сам књигу *Малодреновска црква* (Историјски архив Крушевац, Одељење Завичајна историја, 2020. на предлог моје супруге, Светлане, и уз Божју помоћ) и поклоних Цркви да је прода и новац употреби за препокривање бакарним лимом. Та црква ме дала и Тој цркви се са књигом враћам. Ако још нешто будем уз Божју помоћ написао, биће то попуњавање евенталних празнина у том кругу.

Моје интересовање за Малу Дренову и Малодреновце било је од када за себе знам, а званично је почело када је у наше одељење **V** разреда Осмогодишње школе у Милутовцу ушао директор Радомир Радосављевић, и рекао: – Децо, Радио-Београд је расписао конкурс на тему *Из историје мог родног краја*. Питајте старије људе, шта је, када и како било, напишите и дајте мени да у ваше име пошаљем.

Био је то својеврстан изазов за мене, дванестогодишњака.

Радио апарат нико од нас ученика није имао, а ја нисам знао ни како изгледа.

Моје двориште од дворишта мога деведесетогодишњег комшије Мике Васића делио је само пут. Седне Мика на високу столицу са наслоном. У рукама држи секирицу са дугом држалицом, која му служи и као штап, а ја седнем испред њега на земљу, отворим свеску, припремим оловку, и питам:

– Чика Мико, ко се први доселио у наше село?

Као да ме није чуо, бушка земљу држалицом своје сикирице, својим штапом, и ћути. Затим подигне и спусти, неколико пута, зачудо густе црне обрве и повишеним гласом каже:

– Ха, хм, братац си мој красни, први се доселио Ерац Радивоје! – и то је све. Имам довољно времена да лагано запишем. Потом, питам:

– Одакле се доселио Радивоје?

Мика ћути, па опет подигне и спусти обрве и каже:

– Ха, хм, братац си мој красни – тако је увек почињао – Радивоје се доселио из села Рајинца, а његови су били из 'Ерцеговине.

Трајало је то неколико дана. Напишем текст и предам директору.

Он прочита и рече ми:

– Добро је. Него, ако се потпишеш као Ерац, могу да помисле да величаш своје и да изгубиш награду. Зато се потпиши као Алексић Милован, по имену твога деде Алексе.

Тако сам и урадио. Нисам се надао награди, али у првој половини јула 1951. године, стиже пакет. У пошти је школа гарантовала да сам ја тај Алексић Милован. Добио сам трећу награду – две књиге.

Директор нам рече да је другу награду добила нека школа из Алексинца, за колективни рад, а прву – не знам.

Био је то подстрек за моја даља интересовања, истраживања и ...

Са те раскрснице, испред родне куће оца мога и моје, и тих ватри, узео сам варнице, чувам их у души запретење као светињу највећу, па их са поносом носим кроз живот свој.

По завршеној основној школи отишао сам из моје Мале Дренове и собом понео у свет мали очев кофер од прешпан-картона; у њему нешто веша, погачу коју је умесила моја мајка на оца мога и мом родном огњишту, и светле искрице покупљене на прелима и седељкама, на раскрсници испред родитељске и моје куће, или са породичних огњишта часних старина које су их чувале, и са њима преносиле млађима, и мени, оно највредније што се у себи носи и са чиме се поноси.

У Земуну, после часова у Средњој техничкој школи, или кад нисмо у школу ишли, радио сам као помоћни радник код једног молера са Дорћола, да бих имао шта да једем, платим стан и купим књиге.

Понудио сам се *Вечерњим новостима* да новину продајем, али су ми тражили да положим новац за примерке које преузимам, а ја новаца нисам имао, па нисам могао да будем колпортер, али сам писао за *Вечерње новости* о догађајима са Београдских улица.

Уписао сам се у бокс клуб и вредно тренирао. Ту се добијало мало пара и понешто да се поједе. Као добар спортиста учествовао сам у Првомајској паради 1955. или 1956. године у којој сам био у другом слову Т у речи Тито. Био је то велики успех за једног малодреновског дечака.

Свакодневно, посебно ноћу, снови су ме водили Риљачкој реци и моме селу, у коме су о мени, све мање знали, а појединци све више измишљали. Са протоком времена, старији, који су ме познавали као дечака, уснули су у Господу, па и моји вршњаци су се осипали и проређивали.

Приликом служења војног рока, био сам главни и одговорни уредник листа ВП 8418 у Босанском Броду, дописник Народног борца и Народне армије.

По доласку из војске запослио сам се у *Мерими* у којој сам био референт за друштвено-политичку активност и први главни и одговорни уредник листа те Индустрије и неколико пута касније. *Мерима* ме послала код Телевизије Београд у којој сам обучен за снимање фотографије и филма. Снимио сам хиљаде метара 16 мм негатив филмске траке о Старој и изградњи Нове *Мериме*, које је наш Крушевљанин Власта Радовановић филмски и телевизијски сценариста и редитељ високо оценио.

По мојој репортажи у листу *Мерима*, Љубомир Вујисић је снимио филм *Стаза С*.

Градио сам породичну стамбену зграду, студирао на Вишој управној школи у Параћину, пре тога у Београду на новинарској школи при Југословенском институту за новинарство, затим на Факултету политичких наука, на коме сам такође студирао из радног односа на наставном смеру), и био уредник многих листова међу којима издвајам Омладински лист *ОКО*, чији сам аутор имена, формата и облика уређивања, и био његов технички уредник, у оквиру кога сам окупио и био технички уредник многих листова основних школа крушевачког краја, технички уредник Моравско-ибарских новина *МИ*, Листа Омладинске радне акције *Морава*; био сам технички уредник и неких листова радних организација, али се нисам потписивао, јер су њихови главни уредници молили да се не потписујем како би се они "приказали као комплетни новинари" што сам и учинио. Био сам дописник Економске редакције Танјуга, Радио-телевизије Београд...

Годинама су усвајана моја решења плаката за Дан младости. Добио сам Повељу "27. јун" за изузетан допринос развоју самоуправљања.

На месту председника Културно-просветне заједнице дао сам посебан допринос у изградњи црквене куће и обнови старе школе у месту Комаране и за то добио Захвалницу Одбора за изградњу. Одржавао сам побратимске везе са Вараждином у Хрватској; са дијаспором у Немачкој и добио захвалницу од Југословенског удружења "Густав Крклец" из Офенбаха. Десетогодишња сарадња са Србима из села Ловра, Помаз, Тукуље, Чип на острву Чепел у Мађарској уродила је побратимством са Сентадрејом. Био сам иницијатор и учесник у закључивању те побратимске везе.

Моја књига Хиландарска чудотворна икона Богородице Тројеручица и дугогодишња сарадња са дивним људима Севера Косова који вековима стоје на бранику Србије уродила је повељом *Утемељивача Храма и Манастира Тројеручице*.

Забринуо сам се када сам прочитао да је 1903. године у Малој Дренови, од мојих Ераца било 14 кућа, а један век касније од настањених Ераца, у Малој Дренови, остало је само пет кућа, са очигледном тенденцијом на даље смањивање. У Ерском сокаку у коме су, са обе стране, биле куће у којима су живели Ерци, данас живе само двоје старијих Ераца.

На свет сам гледао очима моје мајке и мерио шта је исправно, а шта није, шта је поштено, а шта супротно томе. У освртањима, видео сам себе какав сам био када сам у првој половини 1960. године, дошао са одслужења војног рока. Тада сам старим Малодреновцима поделио по рис папира и по две мастиљаве оловке и замолио их да ми пишу чега се сећају из своје младости, посебно приче њихових бака и дедова. Хтео сам да сазнам казивања са прела на раскрсницама путева, крај кућних огњишта, из оцаклија, док су ватришта искричаво пламсала и слала пуцкетава варнице жуљевитих дланова према ноћном небу. Ништа друго нисам очекивао, ништа намеравао, ни знао куда ће ти рукописи да ме одведу. Ни помишљао нисам да ћу сазнати нешто више о малодреновској цркви и животу уопште.

Убрзо сам почео да добијам невешто исписане папире, на којима, између речи није било размака

Требало је доста воље и напора да се разјасне и прочитају. Рукописе старих Малодреноваца, тражио ми поштовани професор мр Адам Стошић, који је у Крушевац дошао из свог родног Милутовца и „заорао“ сјајну и дубоку „бразду“ у просвети и култури не само града Лазаревог, деспота Стефана Лазаревића, многих знаних и незнаних, Адамовог и мог града, већ и других који су ту радили, градили, дограђивали свој град и себе.

Поштовао сам професора Адама, био сам уредник многих његових књига и листа *Крушевачки гласник* чији је он био власник и издавач, и знао сам да ми те рукописе тражи зато што верује да у њима има вредности.

Испред Његове светости патријарха Павла, на столу је моја књига Хиландарска чудотворна икона Богородице Тројеручица коју сам писао по послушању из Хиландара, а објављена је са благословом игумана манастира Хиландара архимандрита Мојсија Жарковића.

Каквих и колико?

Од дана до дана одлагао сам читање, које није било нимало лако и ко зна докле би то трајало, да ме Адам није пожуривао својим захтевима да му их дам.

у Белој сали Културног центра у Крушевцу Преосвећени епископ Иринеј Гавриловић, потоњи Његова светост Патријарх српски, говори на промоцији моје књиге Хиландарска чудотворна икона Богородице Тројеручица. Пре почетка промоције сви су устали на молитву, а свештеници су запевали Достојно јест, акатист Богородици.

Потребно је да читалац зна какав писац стоји иза написаних редова. О мени у Малој Дренови, верујем, нико ништа тачно не зна. Зато, закратко прекидам писање и укључујем се у електронски каталог Народне библиотеке Србије.

Са задовољством видим моје библиографске јединице, у којима су 18 књига (прва Петит и Хиландарска Тројеручица објављена у Новом Саду без питања аутора нису регистроване у НБ што чини мојих 20 књига): романи, научна истраживања, моји преци... уметници, песници, писци... монаси, свештеници, архимандрити, епископи, три српска патријарха: Његова Светост Господин Герман Ђорић, Његова Светост Господин Павле Стојчевић и Његова Светост Господин Иринеј Гавриловић, рецензент моје књиге *На светогорској стази* чија је промоција била не Видовдан 1995. године испред цркве Лазарице у Крушевцу, на којој је говорио владика Иринеј Гавриловић, а цео тираж од 1000 примерака поклатио сам манастиру Хиландару.

Преосвећени епископ Господин Иринеј Гавриловић, у Белој сали Културног центра у Крушевцу, потом Његова светост патријарх Српске православне цркве, говорио је 1997. године на промоцији

моје књиге Хиландарска чудотворна икона Богородице Тројеручица, писане по послушању поводом 800-годишњице Хиландара, а објављена по благослову игумана манастира Хиландара архимандрита Мојсија Жарковића.

Заступљен сам у многим књигама од којих издвајам: Адам Стошић, Милош Марковић, Бранислав Михајловић, *Друштво за неговање историјских и уметничких вредности 1972-1982*, Крушевац, 1982; Адам Стошић, *Под небом Крушевца*, Књижевно-историјски зборник крушевачког краја, Крушевачки гласник-Просвета, Крушевац-Београд, 1997; Снежана Марковић, *150 година школе у Милутовцу, 1859/60-2009/10*, Књижевни клуб "Моравски токови" Трстеник, 2010; *Мала енциклопедија Крушевца и околине*, 2006; *Енциклопедија Крушевца и околине*, 2011; *Преглед крушевачке периодике*, 2013; Миомир Т. Панин, *Звуци јектенија*, 2013; Момчило Р. Тодосијевић, *Значајне личности трстеничког краја*, Народна библиотека "Јефимија", Трстеник, 2013; Живомир Миленковић *Успешни крушевљани*, Народна библиотека Крушевац, 2016. Милоје Михајловић Миле Меда, *Отисак душе*, Крушевац 2020...

Професионални сам новинар од 1959. године.

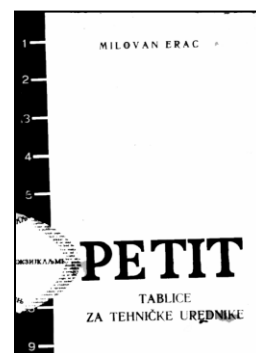
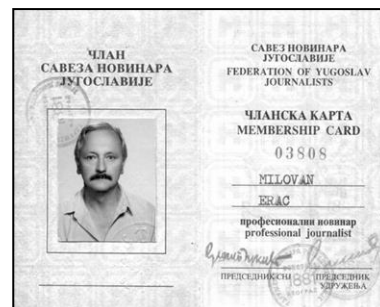
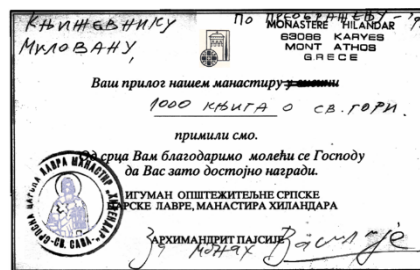
Објавио сам стручну књигу ПЕТИТ, Регистровану у Заводу за заштиту ауторских права. Издавач: Удружење новинара Западне Србије у оквиру Приручне библиотеке Новинарска пракса, 1968. године. Продата широм тадашње Југославије.

Члан сам Савеза новинара Југославије од 1963. године и члан Савеза новинара Србије, члан Књижевног клуба Багдала, технички уредни Књижевног часописа Багдала, секретар редакције Књижевног часописа Багдала, председник Надзорног одбора Књижевног клуба Багдала; директор Предузећа *Апропо*, *Инфо берзе* и Издавачког предузећа *Ток*... Дугогодишњи члан Самоуправне интересне заједнице културе и информисања, Председник Културно-просветне заједнице Општине Крушевац, па тако и један од креатора културе у том граду.

У књизи Снежане Марковић, *150 година школе у Милутовцу*, уврштен сам међу тридесетак ученика којима се школа поноси.

Био сам колачар на првој слави Тројеручици у Манастиру Светој Петки код Стубла трстеничког, наставио да славим Тројеручицу у мом дворишту у Крушевцу са крушевачким писцима и после десет година предао Културно-просветној заједници општине као славу крушевачких писаца и славу Културно просветне заједнице.

Трудио сам се да мој живот крунишем нечим добрим, макар мало трајнијим од тела мога. Ето, "с' брда, с' дола," како би рекли моји малодреновци, јер спаковати мој живот у неколико страница, ја не умам.

Милован Ерац

Љубодраг Обрадовић, Треботин

РАСТАНАК – (2.)

Старе стубе, дотрајале, ипак ојачане ледом нове и боље, шкрипе под теретом младости. Тридесет му је година. Млад, снажан, бркајлија. Сила. Живот у њему, пред њим. Снажне ноге полако додирују земљу - камен и тело, згрчено мразом излази на светло магли. Снажан је. Руке испуниле капут од грубог сукна, опуштене низ тело, шаке стиснуте у песнице. Лице лепо и окрутно, не разазнаје се од магле и зноја, коса црна нестала у шајкачи. Иде одлучно. Лед у барицима, дело ноћашњег мраза, пуцкета под теретом 85 кила. Отвара, прескочивши три степеника напуклог прага, спољна врата чакмаре. Студен уђе пре њега у собу испуњену присуством сина, ћерке и мајке му. Мајка хрче...

Опростићу се, рећи им довиђења. Нећу будити децу. Најслађи сан. Кад могу, нек спавају. Прилази дрвеној постељи у углу. Мајка хрче. Спава. У зору је заспала. Старица. Мислила је о мени. О рату.

Узима руком крај губер и нежно, као да је дете, покрива је. Онда погледа децу у другом углу кревета. Загрљена, окренута једно другом, сањају. Брат и сестра. Син и ћерка. Шта ће са њима бити?

Две сузе, свака у другом оку, топе зној непреспаване ноћи. Да заплаче би.

Можда их нећу видети више. Ох, задњи пут је данас у зору, пред пут у смрт. Не! Није истина. Морам живети.

Гледа их дуго, непомичан. Сваки део тела, откривен им у борби против вампира сна, анализира, ствара слику у мозгу за незаборав, само смрћу уништиву. Петао залупа крилима да би се угрејао и запева. Мраз заледи звук.

Он се трже и пође жени. Можда задњи пут са њом. А она је жена. "Ако погинем, други ће бити отац мојој деци. Жене су такве, увек пронађу другог. Не могу без човека. Слабе су оне... Или прејаке. Ох"! Приђе постељи смештеној у тами угла, одмах испод белине окреченог плафона. Све је бело. И кревет и зид и покривачи и њена кошуља, свеже опрана, баш због њега и његовог задњег спавања на белини тела, испод ње. Све је бело и чисто, сем његових мисли. Тоне. Пре него крене у неизвесност кратке и пролазне среће тренутка, баци поглед у мозаик прошлости, који му хара мозгом... Виде своју младост. Осмех му озари лице, истеран радошћу сећања откри белину зуба, здравих и јаких... Очи се склопише од дубине напрезања, да пробију копрену заборава која потискује сећање на лепе тренутке младости и Миринко се удави у успоменама...

Река протиче новим коритом, недавно усеченим у плодне делове мајке земље. Топољаци и врбац пустили корење у несигурне обале, које пред стихијом беже, остављајући стабла дрвећа гневу реке у пролеће, кад небо заплаче, жалећи за прохујалом зимом... Али сад је лето. Обале су пуне, од заласка до рађања до сунца. Ноћ је сувише кратка за Маринку Савића. Лежи на роси у зору. Испод њега трава, мека и зелена, освојила цео пропланак што се усекао између врбака и топола. С леве стране, у његовом наручју, угрејана жаром љубави, нага девојка. Хладно је на пропланку у рану зору, али топло је у срцима љубавника. Свиће неприметно. Звезде гаси даљина. Месец бежи од сунца, нестаје полако. Светли див у даљини, раширио уста и гризе комад по комад помрчине. Зраци, широки при врху, блистају и обасјавају жртву, ноћ. Светлост полако обасјава крадљивце среће, љубави, живота... Живнуше, свесни самоће, кратке за њих, јер сад ће сунце размилети људе. Сад ће, тек што није. Најавише га петлови, пробуђени плачем месеца. Морам уживати! Руке му пронађоше дугу косу девојачку, први пут миловану. "Дођи, прошапта", плашећи се да не уплаши таму. Ако побегне, доћи ће сунце и људи, доћи ће растанак до нове ноћи. Девојка подиже руке са траве и поклати ми белину груди и свежину тела. Славуј запева песму љубави...

Славко Пршић, Треботин

- ТРЕБОТИН И СРБИЈА - изводи из историје - СМРТ КРАЉА АЛЕКСАНДРА (4.)

У предњем излагању унесено је много речи и заузето доста простора, али све што је изнесено у међусобној је вези и изостављање детаља условило би празнину, па сам мислио да је потребно овако шире разрадити поменућу тему. Треба нешто рећи и шта је било са краљем Александром Обреновићем и шта му је донела ова његова несрећна женидба.

Отац му, краљ Милан, умно сломљен овим скандалом, умро је у Бечу и сахрањен у манастиру Крушедол у Срему. Либерали, а нарочито бивши министар унутрашњих дела, коме је краљ запретио да ће о конопцу висити, имао је виноград и у њему вилу у Раковици где је становао и као вешт полицајац, а до сржи љут на краља за лудост коју је учинио и због које су они либерали, изгубили власт, отпочео је да врбује млађе официре. Убеђивао их је прекором: коме служе, ко им је врховни командант, о државним светковинама при пријему на двору и на баловима чију руку љубе, удовици Драги која је као највећа проститутка постала краљица на срамоту и жалост Србије и целог Српства где год да га има, да подносе највећа понижења која им намећу Драгина браћа, краљеви шураци млади официри Никола и Никодије Луњевићи, који су као нижи чиновни, поручник и потпоручник толико осилили да их поздрављају генерали, пуковници и остали виши официри. Оваква је струја коју је развио Генчић је захватила многе официре, не само у Београду, већ у свим градовима Србије, па и у Крушевцу у пуку *Цар Лазар* и завера велика је створена.

Официри завереници, састали су се увече 28 маја по старом календару 1903. године у официрском дому у Београду и седели, разговарали и по нешто пијучкали, док су им из унутрашњости стизали познати и позвани другови, међу којима су из Крушевца били два капетана: Милан Петровић и Ферд Ковачевић. У дому је било и официра који нису били завереници, но кад је превалило пола ноћи, они су отишли јер су сутра морали на службу. Завереници су остали и кад је прошао један сат иза поноћи, завереник ђенерал штабни, капетан Драгутин Димитријевић Апис, устао је са узвиком *Другови, ко хоће да живи нека умре, а ко хоће да мре нека живи, напред*.

Сви излећу на улицу, трчећим кораком до спољне гвоздене дворске капије, Пера Живковић као поручник, на служби као командир дворске страже, носи много кључева, не може брзо да погоди који кључ отвара капију. Кад је после јаког дрмања споља кључ прилагодио и отворио капију, официри су тако јако гурнули капију да је крило трипут перу претурило. Официри су јурнули на спољна дворска врата која су јака и запета. Како нису могли да их

отворе мином их разбијају и убијају дежурног ађутанта, потпуковника Мику Наумовића. Официри претражују по двору, али краља нема. Онда проналазе собу првог ађутанта Лазе Лазаревића, званог Лепи и наређују му да им покаже краљеву спаваћу собу. Он им показује, али постеља је уваљана а краља нема. Официри наређују Лазу да им покаже тајно скровиште, он их води до добро замаскираних врата и виче *Величанство, величанство, траже Вас ваши официри*. Краљ изнутра пита *Могу ли рачунати на заклетву и верност мојих официра*. Одговарају му да не може, ломе врата на скровишту, упадају унутра, револвером убијају и сабљама секу краља и краљицу и измрцварене кроз прозор их са спрата бацају у двориште.

Завереници: потпуковник Петар Мишић, командант пешадијског пука и командант телесне краљеве гарде мајор Љуба Вуловић унапред су одредили официре и одељење војске који ће да ухвате и убију, до те ноћи главне личности на највишим местима у држави. Од ових, једно одељење најбржим ходом опкољава кућу председника владе генерала Димитрија Цинцар Марковића. Он је чуо топот војника, сетио се о чему се ради, отворио прозор и рекао *Молим Вас, не упадајте ми у кућу, овде ми је ћерка на порађају, брзо ћу да се обучем и изађем на балкон и чините шта хоћете*. И заиста, обукао је парадну генералску униформу са припасаном сабљом и изашао на балкон куће. Чим се појавио, официр је војницима командовао *пали*, одјекнуо је плотун из пушака и генерал, председник владе Цинцар Марковић изрешетан многобројним куршумима пао је мртав на балкону своје куће. Друго одељење војске ухватило је у својој кући министра војног генерала Милована Павловића и убило га. Треће одељење ухватило је министра унутрашњих дела Вељу Тодоровића и убило га. Четврто одељење под вођством коњичког мајора Велимира Вемића иде кућу краљевим шурацима, браћи краљице Драге, Никодију и Николи Луњевићу и обојицу их хвата и убија.

Ову пуцњаву, пре но што би и он био ухваћен и убијен, чуо је командант Дунавске дивизије пуковник Димитрије Николић, звани Динка и немајући времена да оседла коња, узјахао је неоседланог коња и у највећем галопу појурио улицом поред двора за Бањицу где су војничке касарне. Његову галопску јурњаву приметио је неко од официра завереника у дворској авлији и сетили су се да је то Динка и да ће чудо да направи ако стигне у касарне, па су из дворске коњушнице извели два коња која су узјахала два капетана из пука *Цар Лазар* из Крушевца Милан Петровић и Ферд Ковачевић и појурила у галопу за Динком ка Бањици. Али Динка је пре њих стигао, наредио узбуну, трубачи су узбуну свирали, а војници са оружјем из касарнских соба излетали и стајали у фронт. У том су стигли капетани Петровић и Ковачевић и на коњима право, са једном руком у џепу, кренули ка команданту дивизије пуковнику Динки, који је такође био на коњу. Он је то приметио и повикао *Господо, ка команданту дивизије се не иде са рукама у џеповима*, на шта су они извадили из џепова руке и револвере и пуцали на Динку, који је мртав пао на земљу. Најближи овој сцени био је један поднаредник са својим водом војника који је одмах командовао *Са пушкама нишани у капетане, пали!* Плотун је одјекнуо и оба капетана су мртва пала са коња.

Ова два славна јунака спасла су Србију револуције и страшне погибије, јер би Динка са војском у Београду чудо учинио, а то исто и командант Моравске дивизије генерал Божа Јанковић у Нишу у коме гарнозирају два пука пешадије: други кнеза Михаила и шеснаести Руског цара Николе, затим три артиљеријска пука: градски, хаубички и моравски, два коњичка пука: трећи и први Обилића, као и сва инжењерија. Сем ове војске сталнога кадра, генерал Божа је наредио и мобилизацију целе обласне Моравске дивизије са намером да са војском на Београд иде, да хвата и казни заверенике за убиство краља. Он је много мољен да то не чини јер ће да проузрокује тешку револуцију и братоубилачки рат. У овом смислу слате су му депутације од најбољих и утицајних људи из целе Србије, али генерал Божа није лако попуштао, говорећи да су завереници погазили краљу дату часну заклетву и крвљу свога краља упрљали своје руке, официрску част и мундир. Он даље каже да би краља требало протерати зашта би и он дао сагласност и тиме спасити светлост

дате заклетве, која кад је већ дата не сме се погазити. У овим молбама предњачио је вођа либерала Јован Авакумовић, док радикали нису смели да га моле, јер се знало да су, нарочито млађе крило, увек били противници Обреновића, па би њихова молба генерала Божу још више држала на чврстину.

Углавном, што је Србија као држава и њен народ у овом великом догађају, без тежих последица прошли, заслужни су Крушевачки капетани Петровић и Ковачевић, који су жртвујући своје младе животе убили командата Дунавске дивизије пуковника Динку и тако спречили грађански рат. Такође заслужан је и либерал Јован Авакумовић који успе да умоли генерала Божу Јанковића да контра револуцијом не пролива Српску крв. Сви остали прваци партија: радикали, самосталци и напредњаци су то прихватили и подржали избором Јована Авакумовића за председника нове револуционарне владе која је са враћањем старих посланика поштено изабраних 1901 године извршила избор новог краља, а потом организовала и врло слободне посланичке изборе.

За новог краља једногласно је изабран Петар Карађорђевић. Одмах по избору, делегација од 60 посланика отпутовала је у Женеву у Швајцарској, где је Петар живео и довела га у Београд где је као краљ пред посланицима положио заклетву.

Треба напоменути да је у свануће 29. маја 1903. године, када су убијени краљ и краљица лежали мртви под прозором дворског спрата, млади Београдски адвокат и највећи опозиционар убијеног краља Александра, Љуба Живковић, са фијакером и коњима је јурио улицама Београда и окупљеном грађанству саопштавао вест да су официри - узданица нашег народа, скинули срамну љагу са лица Србије, убивши Краља Александра и краљицу Драгу. Тиме је скинуто понижење са душе и срца високог, средњег, па и најмањег грађанског и војног елемента у овој земљи, да као позвати на пријеме и дворске балове љубе руку бившој удовици и проститутки, коју је блесави и изгубљене памети краљ узео за краљицу. Београђани су свуда дочекивали Љубу Живковића узвицима: *Живео председник Републике, Љуба Живковић* Но, он је то категорички одбијао и позивао Београђане да са њим заједно узвикну *Живео нови краљ Петар Карађорђевић*, како је на крају и било.

Тај Љуба Живковић је за време владавине Обреновића два пута осуђиван и издржавао робију за Ивањдански атентат на краља Милана и другу поводом смрти радикалног првака Косте Тапушковића, када је држао посмртни говор на Теразијама, када се поворка задржала испред краљевог двора на чијем је крову стајала дугачка шипка, а на шипци двоглави орао са великим раширеним крилима. Љуба Живковић је том приликом у посмртном говору рекао:

Очеви и стричеви, мени равна и млађа браћо, Београђани и сестре Београђанке, поштоване мајке, снахе и стрине, драги гости нашег Таушановића, који сте дошли из околине и даљих крајева, на ову тешку и жалосну свечаност, када мајци земљи морамо да предамо на вечно чување, нашег драгог и много поштованог великог Србина Косту Таушановића, који је у нашој државној цвећари Србији, представљао најлепши божур цвет, а у радикалној странци камен драги, али он није умро природном смрћу, нити му је са погледом на висину његових година било време за смрт, већ му је онај велики, (пружајући прст у правцу орла) двоглави орао прокљубао лобању, извадио и појео мозак.

Полиција је Љубу ухапсила и суд га за овако страшне рече на робију осудио.

ХУМОР И САТИРА

Саша Милетић, Крушевац

АФОРИЗМИ

- Овај век неће дочекати крај столећа.
- Од последњег рата немамо мира.
- Потонуле су нам све лађе. Дижи сидро!
- Стојимо у месту. Да бисмо избегли ход по мукама.
- Седење на две столице највише жуља.
- Лепа села лепо нам се гасе.
- Мито у коверти је Свето писмо.
- Све иде из главе, а долази из телевизора.
- Мир је рату највећа претња.
- За нашу слободу говора немамо речи.
- Не користите говор мржње, пређите одмах на батине.
- И радницима капље. Али од зноја се не живи.
- Голи и боси све носе у себи.
- Волонтирам. Од нечега се мора живети.
- Остајте тамо! Овде хлеба нема.
- Немамо ништа. А неки немају ни то.
- Даш гладноме коску, а он хоће и месо.

Бранко Ћировић Ћиро, Ћићевац

АФОРИЗМИ

- Запад! Нека хвала, ја се грозим од лажног морала.
- Опозиција: Бацили су карте на сто, паре су поделили испод стола.
- Многи политичари требали би да се присјете прошлости и времена када су били чобани.
- Хумано је помоћи човеку да умре, али не од глади.
- Од шљива на врату се не пече ракија, али може да се изгуби глава.
- Понеки су у светлу будућност кренули са народним парама.
- Почетак је сваки тежак, рече лопов и зграби наковањ.
- Данас је највеће лаж: У лажи су кратке ноге.
- Како да мрднемо дупетом када су педери око нас.
- На светској политичкој сцени су диносауруси: Страх ме је леденог доба.
- Понеки су се толико осилили као да у гаћама носе нојева јаја.
- Најопаснији су они сероње што не скидају гаће.
- Ови што пишају уз ветар, кад-тад ће упишати ногавице.
- Џаба добра коњица када је јашу магарци.
- Кажу Американци да имају паметне бомбе: Дабогда им се вратиле кући.
- Кажу да је некада давно човек сишао са дрвета понеке како се понашају требало би их вратити на дрво.
- Сиромах може доћи до јаја само кроз исцепан џеп.
- Лако је свити гнијездо, али је тешко издржати на јајима.

Дарко Михајловић, Крушевац

АФОРИЗМИ

Неки сатиру, неки пишу сатиру.

*

Где се неозбиљно ради,
дуго се и озбиљно исправља.

*

Ложе их класичне паливатре,
а они су и без тога усијане главе.

*

Не знам колико сам патриота.
Нисам никада уновчавао патриотизам.

*

Нема више пролетаријата, сада постоји
други друштвени слој прелетеријат.

*

Пале су маске, показали су се безлични.

*

Не читају, само говоре о написаном.

*

Шта раде?
Раде на томе да не раде.

*

Код нас није потребно образовање,
све радимо на интелигенцију.

*

Отишли су у Немачку да раде.
Овде их раде целог живота.

*

Радимо брзо, немамо времена за планирање.

*

Кажу да није саздан од јаког материјала,
а ипак он успева свуда да се угради.

*

Не чудите се што су код нас побеђени они који
размишљају. Реч је о изразитој мањини.

*

Свашта ради, а савест му не ради.

У свом свету сам.

Овај свет су окупирали моћнији.

*

Баш га брига, има вештачку интелигенцију
и наставникове живце.

*

Иду дани, а мандати не пролазе.

*

Има оних који ми ништа не признају. Та фела
је истренирана да не признаје ни своја дела.

*

Јуначке главе уградише Турци у Ћеле кулу.
Дошло је време других јунака
што се сами уграђују.

*

Није имао времена да се бави културом.
Он управља у том сектору.

*

Ситуација је озбиљна,
Само је начин њеног решавања смешан.

*

Идемо даље, и даље од себе самих,
да се пронађемо.

*

Комедија у кадровану је трагедија установе.

*

Не знају шта хоће, али раде шта хоће.
Због њих остали не знају шта ће.

*

Толико се приземно понаша,
Да се свима попео на главу.

*

Све је било преко јаке везе,
али је пукла тиква.

*

Када те дуго режу,
онда више не шишаш никога.

*

Они што иду шефу уз длаку,
успу се на више функције.

*

Окрнуо сам нови лист у животу.
Претходних година прочитао сам многе.

*

Новац само згрђу,
а троше народ.

*

Не сметају нам тропске врућине.
Нама је памет давно испарила.

*

Није много „жуљао“ столицу,
али је зато живот провео у фотељи.

САВРЕМЕНА ПОЕЗИЈА

Саша Миливојев, Dubai

НЕКА ЖИВОТ БУДЕ ПЕСМА

Живот да буде песма,
а не бојно поље.
Не страх и бесане ноћи,
већ радост мирној зори.

Хоћемо градове без дима,
и насмејана лица.

Цветају вртови,
и сијају пустиње,
океани певају о нежности,
огромне су планине – љубави.

Ветрови да доносе мир,
не одјеке бомби
и плач гладне деце.
Улице да буду рајске баште,
не крвави ровови.
Свет да се уздигне ка светлости
из таме која га је прекрила.

Заљубљени безбрижно да шетају,
песници о доброти да певају,
а не о мржњи, патњи и злу – на дну.

Ниједна бомба успаванку да не утиша,
ни рат не украде излазак сунца.
Нека нико никад не заборави –
живот нам је дат да се живи,
не да се губи.

Устани, свете.
Не у бесу, већ у дивљењу.
Не у освети, већ у загрљају.

СУДЊИ ДАН

Судар звезда
Пад комета
Месец гори
Небо се руши
Земљу мрви
Дим гуши
Пали кровови и снови
Храмови и мостови
Преорани гробови
Цуре отрови
Побијени орлови
Почупани корени и корови
Тону бедеми и градови

Мрак
Чује се хук јак
Рушевина и олупина
Пржи лавина

Последњи час куца
Гром ватром пуца
Пржи пашњаке и стада
Брда у парчад кида
Ужарени челик пада
Поново као некада
Неће сванути никада

У овом часу таме
нестаће све песме и риме,
бајке, басне и поеме.
Истекло је време.
Тону и сенке и калдрме
у јаме ватрене

А са врха планине
на звезди спаса
Одоздо се чује одјек
Великог праска!

На прагу краја
На почетку бескраја
Кроз ивице рајских двери
Нешто нежно трепери

Lazar Krsmanović, Australia

1. Anđeo

Lagali su nas, ali mnogi od nas ne prihvataju da
Anđeli nemaju krila,
Anđeli ne lete, ne žive gore u nebeskom beskraju,
I ne dolaze kad padnemo na koljena
– poslije plača i molitve.

Danas sam se uvjerio
Da nisam sam na ovom kružnom putu.
Shvatio sam –
Oni su tu, pored nas,
Posmatraju nas, osluškuju nam dušu,
Dijele sve sa nama, vrijeme i prostor,
Znaju šta u sebi nosimo – zašto i zbog čega patimo,
I javljaju se samo onda kad nam trebaju,
A kad nam trebaju, to samo oni znaju.

Danas, kao i obično, trošio sam svoje korake –
Znam, nemam ih još puno,
U šetnji radi šetnje, bez cilja, iz navike –
kao lažni džogeri, samo da budu viđeni u skupoj opremi,
Pod izgovorom da, zbog narušenog zdravlja,
Trebam čisti vazduh.

Naravno, sve je to moja laž, obmana,
Jer gdje god krenem, guši me.
Guši me misao da sam izgubljen,
Da mi život nema smisla,
Jednostavno, da ne pripadam ovdje –
uvjeren da nisam gdje bih trebao da budem.

Danas mi je moj anđeo presjekao
Moj beskonačni kružni unazad put,
Bez ijedne riječi, svojom lakoćom,
Gotovo nestvarnom pojavom,
Bez tragova bola i teškoće na licu svome,
Pokaz'o gdje sam pogriješio.

Shvatio sam, bar u njenom kratkom prisustvu, da:
sve što sam mogao, imao sam,
Ali nisam znao da je baš to što mi treba.
Mislio sam da je sve drugo, samo ne to, sreća,
Pa sam sve odbacio.

Lagali su me – o, kakva sam budala bio.
Tražio sam sreću nad srećama,
tražio sam 'preko hljeba pogače',
Tamo gdje je nije bilo:
U lažima, u oblacima iluzija,
Hodajući u mračnoj, neprohodnoj šumi
tuđih frustracija i obmana,
Bez anđela, bos po trnju,
Krvareći bespotrebno jedino što imah – sreću i život.

I sada za tim izgubljenim bezuspješno tragam,
Uvjeran da sam na pogrešnom prostoru,
U pogrešnom vremenu – u svijetu kom ne pripadam.
Poput Stavrogina, ne osjećam ni bol ni zadovoljstvo –
samo praznina i ništavilo odjekuje.

Za ove ljude ovdje sve je normalno,
sem za mene – sve ima smisao:
Sunce i ovdje zna zašto izlazi i zalazi,
Dan se rađa i umire, noć skriva lopove i ljubavnike,
Zemlja se i dalje tromo u istom pravcu okreće,
Luna tuđom svjetlošću pomaže izgubljenim.
Ali ne i meni, jer ja ne koračam u istom pravcu
– ja hoću nazad, u prošlost,
Tamo gdje je moja budućnost umrla.
I tako, trošeći svoje odbrojane korake,
S teškim mislima i kamenom na duši,
U šetnji kojom lutam,
koju lažem da volim i u njoj uživam,
Moj anđeo odluči da mi se pridruži.
Hodala je pored mene,
trošeći svoje korake, svoje vrijeme,
Bez napora, kao da lebdi,
Kao da ne dodiruje tlo,
Sa osmijehom i očima koje govore:
„Pogledaj me, ovako izgleda sreća.
Ovako se živi – bez napora,
bez traganja za iluzijama, uz osmijeh.“
Taj moj anđeo, ta djevojka, to dijete –
Hoću da vjerujem, pojavila se s razlogom,
da me probudi,
Nauči pameti, da me opomene:
„Hej, opet sve odbacuješ,
Opet si na pogrešnom putu.
Nema nazad, nema naprijed
– nema prošlosti, nema budućnosti.
Postoji samo sad;
sve ostalo su tvog uma projekcije.“

2. Drži me za ruku

Bio sam na putu bez povratka,
Korak me je dijelio od ponora,
Vidio sam sebe u smrtnom odoru,
Samo jedan trenutak
pre nego što sam oživeo u tvom pogledu.

Ne, ne odlazi, ne odlazi sada,
Ostani uz mene, drži me za ruku,
ja nemam drugu opciju.

Ponovo učim da hodam,
Navikavam se na svetlost, boju neba,
plavetnilo što me gri,
Ponovo mogu da osjetim,
Miris jutarnje kafe, novi dan, svetlost u mraku.

Ne, ne ostani, ne idi sada,
Ostani uz mene, drži me za ruku,
ja nemam drugu opciju.

3. Samo poljubac

Razmišljao sam, a i sad razmišljam,
Kako da ti priđem i kažem,
Sve što osjećam, koliko te želim,
Koliko mi trebaš.

Svaka zamisao o tome kako da ti se približim,
Koje pokrete, u kom trenutku, da napravim,
Da ti kažem ono što sam zamislio,
Postaje besmisleno kad sretnem tvoj pogled, ili kad ga
od mene sakriješ.

Eh, kad bi mi dozvolila, samo jednom
Da sve ovo što osjećam, to koliko te želim,
Sročim u nisku poljubaca oko tvoga vrata,
Da svojim usnama, umjesto tvoje odjeće,
Milujem tvoje tijelo koje samo u mašti poznajem.

Samo poljupci, samo poljupci,
Mogu reći koliko te želim,
Nikakva spontana ili dobro smišljena riječ,
Nikakav postupak, pokret ili gest,
Samo poljubac, samo poljubac,
Taj najljepši susret, najmoćnija riječ.

4. Ti ne znaš

Ti ne znaš kako zvuči tišina,
kako duboko odjekuje u praznom srcu.

Ti ne znaš koliko boli,
kada zlatna zraka sunca sprži nerođenu suzu u oku.

Ti još ne znaš da je najveća bol,
gubitak sna o nemogućoj ljubavi.

Ti ne znaš koliko je teško,
posle pada ponovo ustati učiti hodati — usuditi se
ponovo da sanjaš.

5. Zašto baš u smiraj

Zašto baš u smiraj, baš u smiraj,
kad dan piše svoje posljednje redke,
ja ne slavim mir, nego osjećam
kako teška klatna radosti i sjete razbijaju mi grudi?

Zašto baš tada duša najavljuje rastanak?
Zašto svake večeri, kad dan u mrak ponire tiho,
stare ljubavi, k'o ptice noćne, s buđenjem zvijezda,
kucaju na prozor moje sobe?

Jesam li samo ja taj koji sa svakim smirajem umire?
Šta je s onima koji nepozvani iz prošlosti dolaze,
koji mi na prozor noćnog nemira kucaju
i u dušu me svojim teškim klatnima bola udaraju?

Umiru li i oni, kao ja, svake večeri?
Da li na osami ponovo osjećaju strast
i u duši sve što im je bilo milo?
Da li im se pogled zaledi i nestane dah
kad osjete toplinu prvog poljupca, dodir majčine ruke?

Da li ih prožme taj pomiješani osjećaj
najvećeg ushićenja i bola,
koji ne mogu zadržati,
pa požele da nestanu i ostanu
samo još jedna mala treptava svjetlost
na tamnom nebu?

Da li i oni, moji nepozvani, zloslutni glasnici,
kad im svjetlost života na prozoru gasne,
upitaju:
Zašto baš u smiraj? Zašto baš ja?
Zašto baš u smiraj?
Da li to samo ja umirem u svaki smiraj?

Zašto baš u smiraj, baš u smiraj,
kad dan piše svoje posljednje redke,
ja ne slavim mir, nego osjećam
kako teška klatna radosti i sjete razbijaju mi grudi?

Славољуб Љуба Јовановић, Модрица - Крушевац

ИЗ РЕЦЕНЗИЈЕ НЕДЕЉКА ПОПАДИЋА

Има неких сиромашних градова у Србији и у белом свету. Између тих градова велики мостови, фабрике, банке, стадиони, лепо обучени људи... Који немају свог песника. А град без песника је сиромашан. Али зато познајем једну кућу, необичну под звездама у Крушевцу, Лазаревом граду. Крушевац има своју тврђаву, стадион, историју којом се поноси и ту кућу. На самој периферији у Модрици, једна кућа три песника има.

Захваљујући тој кући Крушевац није на списку сиромашних. У питању су отац и два сина. Да чудо буде веће не пишу они онако, за своју душу, из хобија, то су три озбиљна песника, три витеза поезије.

Најславнији је онај најмлађи. Тако и треба да буде. Сан свакога оца је да уморан преда штафету свом сину који ће, тамо далеко, у животној трци са много препона први стићи на циљ. Зато сад говоримо о оцу.

О Славољубу Љуби Јовановићу, тихом и ненаметљивом песнику и човеку. Он је темељ, главни стуб те песничке куће. Он је синовима наоштрио пера. Славољуб пише од ране младости. Огледао се као песник, сатиричар, писац романа, аутор награђиваних приповедака.

Као прозни писац добитник је прве награде на међународном фестивалу хумора и сатире. Његови стихови су улепшали многе зборнике, антологије, листове и часописе.

У многим својим песмама је разочаран али бритак, ироничан и љут. Често рањен, али увек на ногама, пером се борио против сивила друштва у коме живи. Добро је што у рукама имамо његове песме. У противном за многе би остао упамћен само као прозни писац. А он је много већи и талентованији писац од оних из овог града који су желели песници да буду.

Живели и ништа више.

ЈЕДНА ПЕСМА ЗА ПЛАКАЊЕ

Ко уклони руменило са лица ти веселога,
ко посади тамне боре, мрачне сенке под очима,
куд нестане она жена са рељефа лика твога,
са пролећем у осмеху и виделом у ноћима?

Ко угаси гротло срца и посече дрво страсти
и одузе мирис цвету и покида свицу крила,
уби песму у славују и обори гнездо ласти?
Шта се збило с тобом, мила, да не будеш што си била?

Ко то краде сунцу боје, да нам зора не заруди,
над колевком, крај огњишта, да се јутро не позлати,
ко успава младог лава, да се никад не пробуди,
и отера белу роду, да се дому не поврати?

Ко оглоби деци млеко и мртвацу вечну кућу
и поткопа из потаје стабло нашег родослова,
ко обриса спектре боја и сутону и сванућу
и пред своје ноге просу колачиће наших снова?

Тражио сам право тамо где је увек било криво,
па ожиљке носим као пријатељско миловање,
у мртвом сам телу био заробљено срце живо
у којем сам оживео једну песму за плакање.

КАД МЕ НЕМА, ТАД МЕ ИМА

И ако се моје име никад гласно не спомене,
и ако се никад нико за мој живот не распита,
кад ме својим тврдим ђоном збришу и људи и време,
и тада ће једна песма са уздахом да се чита.

Кад у некој песми спазиш повређено једно срце,
са временом што нестаје, као чисте сузе траг,
кад у своме руменилу догорева младо сунце,
сетићеш се да ти неко у животу беше драг.

Из младости прекинуте, кроз срце ми искри жеља,
да се вратим својој сузи, да отиднем у крај родни,
у насељу мртвих душа, место руку родитеља,
да загрлим и пољубим онај хладан камен гробни.

Кад се лицу осмех врати, после суза проливених,
док са срца мирно скидам онај тешки камен сиви,
много пута питао сам: О Господе, да л би мени,
да ли би ми исто тако драги били, да су живи?

На листићу свога века живот пише чудну причу.
За све душе безимене историја јастук спрема.
Па, нека ти из живота само добра дела ничу,
заблестаћеш на камену, јер те има кад те нема.

У свечаном оном часу, кад зазвони за опело,
и онај ће, што ме мрзи, кад за ову новост чује,
опростити што постојаш и што имах срце цело,
и онај ће, што ме мрзи, штети да ме испоштује.

ПОСЛЕДЊА ПЕСМА

У животу све је тако једноставно
ако наше наде последње умиру
нек умре и моја, а ја сам одавно,
остале су само флеке на папиру.

Буди увек срећан, храбри Јесењине,
што ти млади живот прерано узеше
у најлуђе твоје немирне године
кад песници прави у кораку греше.

Песници су чедни јунаци времена,
пратиоци својој недостижној нади
у њима ромори храброст нескривена
бесмртни су само ако умру млади.

АУТОР О СЕБИ

По црној ме торби памти варош цела
Замишљени песник чежњива погледа
Дошао би често из оближњег села
На чашицу бола са коцкицом леда.

Због оног што усуд кроз живот ми узе
И гуши ме као горки отров змије
Да је неко моје сакупљао сузе,
Могоа би једну леју да залије.

У истој су причи сва жива створења
Љубав је човеку све што је имао
Кад другове моје затражи ми земља
Можда нећу знати да сам постојао

ПОСЛЕДЊИ ПУТНИК

Последњи воз креће са перона
Последња тупо одзвањају звона
Последњи путник на перону зебе
Он тражи себе и ја тражим себе.

О БИСТРИЦИ

Извод из романа Димитрије и Симонида

Ових задњих година, исто онако брзо, као
воденице, изгубисмо и реку.

Буром бесмисла однекуд донесени, при њеном
доњем току, настанише се стотине породица. За
њих је Бистрица била- нечија река. Као да су
желели да њој испоруче све талоге ружног
живота и све рачуне које су у свести носили као
право на силу. Најпре су своје канализације
провели у ову свету воду, која вечито блисташе
чистотом образа људи са којима је вековала.
Какав образ таква река.

Уместо да јаукну и бране је, житељи овдашњи
као да једва дочекаше да неко први почне. Кад
могу они, можемо и ми. Па и они своје
прљавштине проведоше у реку. Од тада ми је
Бистрица заличила на кошту коју су злочесте
звери принеле својим младунцима. Затим је
нови становници засуше смећем. Прекрише
њене обале старим душецима, јорганима,
шпоретима и разним олупинама, силом
трулежног и нетрулежног отпада и лешевима
животиња. Чопори паса и мачака приређују
свакодневне обалске журке, а призвуком пасјег
рокенрола и мачје опере ту где су расла и
забављала се деца, доживљавала своје прве
радости и прве љубави. Ту на овом месту где су
се деца волела загладала у будућност, сада
умире нада, загладала у прошлост. Све ово
народ овдашњи мирно гледа, прихвата и уноси
у живот као народни обичај. Пре него што се
упитамо шта све са реком нестаје, мислећи на
све реке, пред очима нам затрепери стравичан,
нестварно стваран, невероватно стваран,
наслов неке будуће приче:

КАКО ЈЕ НЕСТАО ЈЕДАН НАРОД?

Прилог о Љуби: Даница Гвозденовић

Даница Гвозденовић, Крушевац

МОГЛИ СМО

Могли смо
да имамо наше дане !
Радоване,
Али нам се није дало.

Не криви ме и не жали
Што се тада нисмо дали
Што ни један сан не снисмо
То смо могли али нисмо.

Сад кад наше време вене
Иза нас су успомене
И у њима дар за мене:
Једно чисто светло Добро
То си ти.
Волим сећање на те дане,
несуђени РАДОВАНЕ

НАРЦИС

Знам један цвет
јединствен и леп,
латице су му беле
или жуте
и увек је главе погнуте
као да се стиди
или се поноси
или дрхти у јутарњој роси.

Нарцис му је име
настало из маште,
кад га видим застанем
покрај сваке баште,
јер не могу да одолим,
он воли себе,
а ја њега волим.

ВРАБАЦ

Јесен је као дукат златна,
дуње миришу и гране се њишу.
А на грани врабац замишљено чучи
о чему размишља, шта то њега мучи?

Да л' ће ова зима бити као раније,
да л' ће бити хране, где ће да се крије?
То су бриге тешке које врапца тиште,
од кога ће моћи хране да заиште.

Нек се мали врабац таквих брига мане,
па нека скакуће од гране до гране.
Деца ће решити ту врапчеву мору
мрвица ће бити на сваком прозору.

ШТА МЕ ЧУДИ

Старији си од сестре, старији од брата,
тако ми говоре и мама и тата.
Понашај се озбиљно, понашај се зрело
и не ради оно што се не би смело.

А мене то чуди ја нећу да будем
к'о одрасли људи. Хоћу да се играм,
да трчим и скачем, да ловим лептире
по ливади што лете.
Ја јесам старији, ал' сам и ја дете.

БУБАМАРА

На руку ми слетела бубамара мала
неко ће ми доћи каже прича стара.
Док је гледам малу на мом длану меком
сва устрептала ја се надам неком.

Бубамара мили час лево, час десно,
одакле долази да ли она слуги
ил' се можда и њој нешто мути:
да л' долази ил' је на незнаној стази.

Кад дође, ако дође
да л' ће да ми засијају зене
и засветле драге очи црне
к'о што сјаје црне тачке њене.

Горан Минић, Брус

КИШОБРАН ЗА СНОВЕ

У ноћи кад је вече легло
Небо постељу од кише спрема

Над планином
Сенке уоквирене
Рука према мени испружена
Као лет облака лаког
Месец неприметно изгрева

Вечни дрхтај тишине
У собу тад лагано продире
Рушећи сенке између нас

Једна ноћ
Ливаде нежност запљускују
Руке на нашим телима
У меком плашту умотане

Бежећи у постељу испод ноћи
Покривени кишобраном за снове
Играли смо љубавни плес лептира
Трошећи још једну ноћ
док смо расипали срца.

ЛЕПТИР СА РОСУЉА

Понекад
Кад немам мира
Брус ме прима у свој сан

Отварам прозор
Да уђе небо
Тишина се губи
У галами

Очи поспане
Улица отвара осмехом
Док се јутро
Прикрада нечујно

Лептир са Росуља
Хвата отворени цвет
Са ветром се јури
Прашњавим сокаком

Ти и ја
Две реке живота
Брус сакупља комадиће
Разбијеног огледала
И пушта да верујем у снове.

АКО ТИ ЈАВЕ

Ако ти јаве да сам умро
Отвори прозор да видиш даљине
Осмехни се само плаветнилу неба
Тамо ћеш видети птицу уморну
У вечитом лету ка сунцу

И не плачи
Може ме суза твоја
Још једном убити
Да кап ми поквари лет

Ако ти јаве да сам умро
Не везуј мараму црну
Није та боја за тебе
Плач први на рођењу довољан је за све
Да између нас остане тишина

И ако ти јаве да сам умро
Отвори прозор и погледај даљине
И не плачи
Може ме суза твоја још једном убити.

Андреја Ђ. Врањеш, Сремска Митровица

САМ БИТИ

Бити сам, не бити мрак,
угледаш мраве журе,
на стази властитих немира.
Свуд около младост зри,
небо плаво, Сунца плам
и гле чуда, ниси сам.

ПОМУЋЕНО ДОБА

Поштовани читаоци,

Потресну причу о злом времену страдања *цијеле породице Врањеш којој припадам нећу испричати* цијелу у глобалу, препричаћу је онако како сам од оца чуо фрагментарно, суштински његову личну трагедију. Описивање егзодуса над цјелом породицом и становништвом људи других презимена, које се затекло критичног тренутка у селу изискивало би много више простора и времена. Обзиром да сам безброј пута ноћу пробуђен слушао очеве отргнуте јауке и крике, честе ноћне море које су га прогониле до краја живота велике трпње, донекле сам и сам остао изтрауматизован, ма колико је отац покушавао да ме сачува, једноставно се није могло. Драма покоља недужног становништва села Камен надомак Гламоча одиграла се на Светог Илију другог августа 1941. године. Рано, после цика моторизовани у камионима, цестом како се у крају говорило за друмски саобраћајни правац, у овом случају који је преко Ливна, Гламоча и других мјеста спајао СПЛИТ И БАЊА ЛУКУ дошле су изненада као провала облака, као свако зло што избауља, однекле се појави, тако се појавише и усташе у црним униформама. До зуба наоружани крволоци започели су увјежбани крвави пир. Искочивши испод цирада камиона пристиглих из правца Ливна, пешадијски су опколили село у стројевом полукругу. Поспане сељане свих старосних доби, чак и бебе које су мајке у страху шта ће се са нејачи десити, држале чврсто прислоњене уз мајчинске груди, до зрелих мушких глава. Имале су звјери људске пред собом невини народ као питому дивљач за клање. Чекали су несрећници мирни као јагањци свој усуд. О крвопролићу недужних у вријеме многих црвених јутара која су брутално зацрвениле крвљу присталице усташког режима упозорено је прије формирања НДХ од сељана, радника који су сезонски радили у већим градовима, негдје су чули за Павелићеву доктрину коначног решења српског питања у НДХ: Једну трећину Срба побити, једну покатоличити а једну преко Дрине протјерати. Обзиром да се у историјским размјерама слично насиље по монструозности није нигдје догодило, несрећни неупућени људи нису повјеровали у бестијалну могућност таквог једног чина. „Зашто кад нисмо ником криви говорили су једногласно“?. Један младић је тих дана чуо за покољ који се десио на простору среза Ливно, упозорио је бабу и дједа да се склоне у шуму. Бед му је рекао: „Синко ми нисмо комунисти безбожници, верујемо у Бога, зашто би нас убијали кад нисмо никоме никаква зла нанијели, склањајте се ви који сте се Богу ЗМЈЕРИЛИ.

Мој отац Ђорђе је фаталног другог августа пре упада Францетићевих легионара кренуо за овцама које је гонио на испашу, могло се по њега све добро завршити да није трагичан угледао масу сељана која је била сатјерана у гомилу. Наиван десетогодишњи дјечак оставио је овце и кренуо да види шта се заправо тамо дешава. Пришао је и питао усташу, гдје водите ове људе? Гад је одговорио да их спроводе у Русију, те је и њега сурово угурао у несрећну групу. Мали Ђорђе је препознао многе сељане али свог никог није угледао. Нису дуго ишли у шпалиру пребијани, погнутих глава, пукнутих усана, избијених зуба. Заостале и немоћне убијали су одмах пиштољским метком у потиљак, кретали су се према Гламочу који је три километра удаљен од села Камен. Негдје на половини несрећног пута на потезу између Јакуметовића врела и села Ћирићи застали су нагло код усамљеног

стабла јабуке на августовској јари. Чуо је ријечи Сатника да је измјењена одлука, да их неће спроводити у град Гламоч због врућине, те да ће се испод августовског неба осјетио је дјечак догодити нешто страшно, непојмљиво, ријеч коју је сатник изговорио није запамтио а ни разумио. Предходно су препуштени народ судбини постројили степенасто, најприје дјецу клечећи кољенима на земљи, иза одрасле, у задњем стајали су најстарији. Митраљез је дејствовао са удаљености тридесетак метара по избежумљеним женама, старим и остављеној дјеци. Прије спровођења злочина исти усташки официр је одржао говор. Причао је о Краљу, Краљевини, о Хрватству, Хрватима који су говорио је били потлачени од великосрпских мрзитеља, да би на крају скинуо бомбу са опасача и завршио : „Срби су мислили да ће бомбе произведене у Крагујевцу убијати Хрвате, нису знали да ће бомбе убијати њих.

Заштектао је митраљез са лијевог и десног бока, живот је претворен у смрт, покрет у мир, говор у мук. Отац се у пред мрак пробудио из несвијести испод гомиле побијених. Како се извукао он се не сјећа, лијева рука му је висила, довукао се до Јакуметовића врела и у хладној води сузбијао повезану бол, примјетио је да му крв отјече из десне ноге, ујутро га је пронашла усташка младеж, тукли су га по ранама, касније су га нељуди бациле у јаму, нашао се на првом платоу, последице два дана црногорска бригада у проласку чула је потмуле јауке и извукла га напоље. Једини преживио у групи најтужнијег дана у животу, изгубио је брата, сестру, мајку, баку, дједа, три стрица, неколико њихових синова и кћери, из нај уже породице, са широм преко шездесет чланова је тог злослутног дана изгубило живот. Поставља се питање како је могуће да на илињској температури Ђорђе није добио сепсу, како није искварио јер су му били прсјечени крупни крвни судови, наука не може да објасни. Отац Илија, какве ли симболике донио га је кући, није се сјећао како се нашао у њој, ко га је донио, поред њега је умирао двогодишњи брат му Петар, толико се сјећа, рекао је у тренуцима умирања: „Бато дај воде“, цријева су му испала испод распореног трбуха.,. муве се скупљале, црвале се ране, ЂОРЂЕ ЈЕ ПРЕЖИВИО БОЖИМ ЧУДОМ. У ЖИВОТУ ЗА УВРЕДЕ НИЈЕ УЗВРАЋАО МРЖЊУ, „СВАКИМ ПАДОМ ЈЕ ЗАВОЛИО ЈЕДНОГ ЧОВЈЕКА, ДИЗАЊЕМ ДВОЦИУ“. АЛИ ЊЕМУ НИСУ ДАЛИ МИРА КРОЗ ОСТАТАК ЊЕГОВОГ ВРЕМЕНА. Прогоњен стално, достојанствен и непомирен са својом истином бранио се добротом. Пошто су из села Камен убијани гдје су им биле куће, Врањеши су убијани по цијелом селу, очева баба Ђука се голим рукама залјетала на бајонете бранећи сина Михајла очевог стрица. Мучени избијаних очију, сломљених вилица умирали су ћутке у најстрашнијим мукама, као преци на страшном кољу. Прадједу Симеуну токмаком су разбили лобању. Тако је прошао народ који није вјеровао у слично као могуће.

Ђорђе Врањеш - ПРУЖАО САМ...

Пружао сам уста, Пружао сам уши,
гушила ме каша чуо неку јеку
задављиво густа. сав се свијет руши.

Пружао сам руку, Пружао сам раме,
два се бола срела брдо мртвих људи
у једном јауку- притиснуло на ме.

Пружао сам око,
чекала ме тама
на дану дубоко.

Тај дечак је након свега преживљеног остао што је невероватно психички нормалан, завршио је студије књижевности, био призната личност, интелектуалац високих домета, иако прогоњен као сведок зла времена, он је животом остао изразито хуман, национално увелико свестан, Ђорђе је односом према феномену шовинизма био резолутно против, мржња појединаца и народа није му била иманентна. До краја живота делом и деловањем остао је изварани КОСМОПОЛИТА.

© Андреја Ђ. Врањеш.

ПЕСМУ ЈЕ НАПИСАО ЂОРЂЕ, НАЛАЗИ СЕ У ЗБИРЦИ „СРЕТАЊА“

Јован Цветковић, Краљево

СРПСКИ ПАТРИЈАРХ

Са Богом говори увек,
словима светим се моли
за спас свенародне душе,
звездане светлости кроти!

Помера воду и земљу,
познаје законе природе,
отвара небо кроз песму
да би слетеле три роде.

Жезло држи од потопа,
планета је епархија!
Свезло чупа из корова,

дубока му метанија.
Испод земље скрива знање,
Шта је човек, ко су Срби..

СВЕОПШТИ АНЂЕО

Србски народ - један велики анђео
дошао из времена које тек следи.
Самога себе као Христа распео,
не плаши се смрти, небесима лети!

Србски народ све воли што је праведно,
цркве свете гради, живот сматра вечним.
Мрзети ког? Уопште не зна шта је то,
зато опстаје у временима тешким!

Љубав као силу свеопштих закона
гаји у свом срцу, помера с њом сунце.
Победник је свих немогућих ратова

за слободу златну дизао је буне.
Васиона цела има Србске очи,
месец би пао да изнесемо мошти!

СЕДИ ПОРЕД ЦВЕЋА

Седи поред цвећа
пиј мало зелене,
салата од зрака
и теби је добро.

У костима мирис
прави јаке сржи,
држи чврсто тело
и теби је добро!

Буди у словима,
мисли бар ојачај,
стави их у срце
и теби је добро.

Код мајке на ручак,
љубав јесте зачин,
осећам већ одмах
и мени је добро!

САДАШЊОСТ

Минули сетни час
шаље слике чарне,
стаклени бледи глас
каже да су стварне.

Не воли садашњост,
чистог трена искру,
сећања трапавост
води га у шкрипу!

Победим га увек
бојом испред себе,
обликом ил' словом

јер ту мисли леже.
Мисли будућности
природне и свеже.

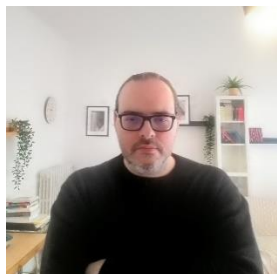
СМРТНЕ КАПИ, РАВНАЊЕ ВРЕМЕНА

Рат информација, података, мисли.
Рат сунчевих зрака, датума нечистих!
Облак своју силу оштри, смртне капи
пушта као кишу отровницу маси.

Нема воде, нема хране, горди хаос,
пустиње, планине - човеков су заклон.
Молитва к'о лава тече, црно небо,
црвено сунце и једно брдо бело.

Усијане речи прже к'о ракете
ваздух мења себе, издахнуло дете!
Човечанство чудно, излази из себе,

оставило земљу, истанчало темељ.
Искупило душу, поравнало време,
креће из почетка, нову причу везе!

Ivan Pozzoni, Monza

LO SMEMORATO DI COLOGNO

Ho visualizzato le cartelle nascoste nel tuo *USB driver*,
una sorta di testamento, non avevi ancora l'Alzheimer,
avendomi chiesto di andartele a recuperare
non appena non fossi stato in grado di intendere e di volare.

Cosa c'era dei tuoi vent'anni chini su un tavolo di dottorato,
nella ricerca ansiogena di un contratto a tempo indeterminato,
le speranze, i sorrisi, i sacrifici di un'anima calzata da una tuta Adidas,
consocio di combattere battaglie perse come la decima Flottiglia MAS.

Cosa c'era dei tuoi trent'anni spersi nei corridoi di un magazzino,
a cercare i tuoi *alter-ego* affacciandoti in un sadico nascondino,
i *bonus* in busta, la carriera, col desiderio di non finir sul lastrico
intento a non farti guidar dal mondo come un autistico.

Cosa c'era dei tuoi anni di scontri, con tuttologi e lillipuziani,
nell'anfiteatro Flavio dei webeti dalle bocche simili a vespasiani,
dove a non cadere, in rete, non basta essere un *retiarius*
famoso da finir sui muri della *Domus Tiberiana* come fu *Ianuaris*.

Per capir chi non sei, ormai, devi *noscere te ipsum* su un supporto digitale
flessificando omoteticamente la tua forma con la iattura d'un frattale,
ora non basta, come nei Grimm, consultar lo specchio delle tue brame:
Berlusca, non sei riuscito a camminare sulle acque, non eri mica un falegname.

ЗАБОРАВЉЕНИ ЧОВЕК ИЗ КЕЉЊА

Видео сам скривене фасцикле на твом УСБ диску,
неку врсту тестаментa; још ниси развио Алцхајмерову болест,
молећи ме да их вратим за тебе
чим више нисам могао да разумем или летим.

Шта је било ту од твојих двадесет година погрбљених над докторским столом,
у анксиозној потрази за сталним уговором,
наде, осмеси, жртве душе обучене у Адидас тренерку,
свесне борбе у изгубљеним биткама попут 10. МАС флотиле.

Шта је било ту од твојих тридесет година протраћених у ходницима складишта,
тражећи своје алтер его заузете садистичком игром жмурке,
бонусе у твојим ковертама, твоју каријеру, са жељом да не завршиш без новца,
с намером да не дозволиш свету да те води као аутистична особа.

Шта је било од твојих година сукоба, са свезналицама и Лилипутанцима,
у Флавијевом амфитеатру Вебета са устима попут писоара,
где да не паднеш у мрежу, није довољно бити ретиаријус
довољно познат да завршиш на зидовима Домус Тиберијане попут Јануарија.

Да би разумео ко ниси, сада мораш познавати себе као ипис на дигиталном медијуму,
флексибилно мењајући свој облик са несрећом фрактала.
Сада није довољно, као у Гримовим романима, консултовати се са огледалом на зиду:
Берлуска, ниси могао да ходаш по води, на крају крајева, ниси био столар.

Превод: Google prevodilac

Милош Ристић, Крушевац

Ne postoji flaša.

Samo jedna, uvek napunjena čaša.

Ne postoji čaša,

Samo jedna, poludela flaša.

Ne postoji razum.

Samo jedna, ispijena flaša.

Ne postoji java.

Kome se ne spava?

Pravi bluz dolazi od jeftinog vina

Avantura bez avansa plus besplatnih tura

Pića žića bića koje nema sića

Ne može se platiti

Niti isplatiti, čovek.

K'o pijani vek !

Da je sreće da ljudi piju

Više bi hteli da se biju nego nožem da ubiju

Gotovo ! Sipaj rakiju . . .

Više se radi za vinskim balonom

No za radnim stolom.

Više se čoeck smeši idioto

No što trezan audio, foto.

Ko ne glumi da pije

Najviše popije.

Ko jede dok sipa,

Boluje od gripa ! ?

Мишо Младеновић, Београд

О брата Илија

О - дугачко шездесет година,
О-настало на почетку тог трајања,
О-још траје и до века нашег.

О брата Илија, вршњаци смо изгледа,
упознах те, као искушеника,
манастира Хиландара.

О брата Илија, млад бејаше, као и ја,
ти у мантији са плетеном камилавком,
а ја студент са руксаком на леђима.

О брата Илија, није ни лако ни мало
том времену, да прохуји дозиве,
ОООО... шездесет година.
Оста слика у мени, тог голобрадог
монаха, касније чух, оца Рафаила.

О брата Илија, оде у усамљеност
Каруље, да испашташ за многе.
За себе си испаштао кратко,
за дан си то завршио, а сада, читав
живот, стотине хиљада дана и ноћи,
молиш се Богу за нас јадне.

О брата Илија, видим те у келији,
пored капелице, како спремаш супу
од травчица, које береш око келије.

Супу зачињаш вегетом,
које у изобиљу имаш,
као и воде чисте и хлеба.

О брата Илија, видим зидове келије и
капеле, препуне иконица.

Устанеш ујутру, прекрстиш се
и погледаш на море испод стена.
Видиш ли брата Илија, у даљини
плавог неба, Србију часну и грешну?

За њу се молиш усрдно, и чуваш
кревет посебан за госта придошлог.
Келија мала, а душа
и срце ти пучина бескрајна.

О брата Илија, чујеш ли мој уздах
и поздрав теби, војничке храбри?
Са љубављу си препунио
чашу свету.

ЈОШ КОЈИ ДАН...

Још који дан, који месец и коју годину,
да седнем иза куће,
где не пролази нико,
у смирају дана, када је све тихо.

Још који дан, који месец и коју годину,
да гледам осунчане зидове
и црвене кровове кућа,
са позадином, не више чисто зеленом,
која се претвара полако у умбразу.

Још који дан, који месец и коју годину,
да удишем чист и помало замагљен
ваздух,
не од магле, која испарава,
већ од благог дима упаљених ватри.

Откуд тај мир и спокој,
та тишина прошарана
благим ударцима маља
и жумором невидљивих људи?

Нема никога, нико не пролази,
као да ми се све уклапа,
да ми пренос спокоја буде лакши,
да ме узбуди до узвишености.

Не треба ми звук таламбаса,
нити пиштања урнебесна,
страсти и удара у груди.

Нека их, нек раде своје,
свој јад и беду, нек испољавају.

Још који дан, који месец и коју годину,
да погледом пратим дугачку Церову,
која није ништа друго,
но граница видљивог и нестварног.

Тамо иза је жуто Сунце,
то јест његови зраци и људи,
који живе свој живот,
са улицама и зградама,
који не припадају ни мени, ни икоме,
а ту су иза те магије.

Још који дан, који месец и коју годину,
да пратим те дугачке сенке,
по травњацима и ливадама,
све су дуже и дуже
а осунчани, црвени кровови
и бели зидови,
већ се полако гасе.

Још који трен, који дан и који месец,
душа моја мирише и ужива,
доноси ми радост,
што сам ту,
иза куће, где никога нема
и не пролази нико,
док сенке постају
све дуже и дуже.

АКО ЈОШ ОСЕЋАМ

Ако још осећам у себи
мирис карбитне лампе,
ако под табанима још носим
дрвене сандале без превоја,
ако сам спавао више испод
кревета, него на њему,
слушајући мајчину команду:
– Лези под кревет! Да бих сачувао
главу од залуталих метака,
ако сам био пресрећан
уживајући парче проје са сиром,
ако сам видео прву поморанцу
у болници на Св. Ђорђа,
негде пред крај рата,
ако сам кроз сузе молио мајку,
да прави колачиће (београдски
„уштипке“) од кукурузног брашна,
јер пшеничног нисмо имали,
ако сам од бомбона знао само за
нанејак и црвену малину и то
понекад, ако сам гледао изнад
себе авијонску бомбу како пада,
ако сам поред свега био срећан,
јер сам био жив
у загрљају својих најближих.

Онда ћу широко отворити своје
срце Ивану Денисовичу, у ствари
Солжењичину, који у гулагу уграби
из чорбе велику рибљу кост, коју
дуго држаше у устима извлачећи
из коштуре замишљене укусе.

Где је та тачка испод мојих
успомена, која ми указује
на радости детињства
на весеље, које ми сада
живот пружа, када је на столу
права гозба од хлеба,
попаре, сира, проје – као луксуз.

Све се изврнуло, времена се
помешаше, хронологија не важи,
остаде рибља кост и њен
подстичући укус,
тврда танка проја, следовање из
пекаре, залеђена цепаница,
коју унесе у хладну кућу
промрзли отац, котао изнад каде,
који се загрева старом хартијом,
дрвене шаховске фигуре и
тротинети, које је отац правио од
отпада дашчаних,
па све до мајчаних руку и тела,
којима покрива своју децу
у ноћном збегу поред Мораве
дрхтећи од страха
и Бугарских злочина.

Све те слике, укуси, мириси
долазе на данашњи сто
као успомена за добар правац,
којим треба ходати даље стазама,
које нам Бог даде.

Слободан Милојевић Бокац, Крушевац

БАЊСКА

На базену у Рибарској бањи
све се ближи завршетку лета
сваким даном избор је све тањи
нигде једне да без штака шета

Све што беху у возноме стању,
што им није фалило баш много,
отишле су, напустиле бању
а можда сам зближити се мог'о...

Ја се, ево, лепо опорављам
боље мрдам, дижем руку, ногу
па и кичму све боље исправљам
и комплет се усправити могу

Покретан сам сваким даном више
па загледам около базена
и хороскоп читам шта ми пише
хоће л' права да налети жена

Да вежбамо заједно у пару
у друштву се све лакше савлада
да лечимо сваку бољку стару
последнице минулога рада

Најзад сретох госпођу у снази
па предложих дружење због здравља
јер нам живот свакако пролази
па нек прође бар са мало славља

Кад кисело објасни ми она
да је боле крста, раме, плећка
ужас радња свака акциона
ја помислих да се само нећка

С објашњењем стаде да се брани
покрети су њени к'о сапети
не помажу електро третмани
ни кинези сала, ни магнети

Не иде јој ни са ултразвуком
баш не годи радна терапија
и с блатом се маже тешком муком
у базену вода јој не прија

Колена јој крцкају и коче
неки пршљен не стоји где треба
сви зглобови мало па искоче
а пета јој сева све до неба

Проблем има и са десним куком
па са дексом – густином костију
покрети су болни левом руком
преко лакта па све до прстију

Кад њу свашта изнутра изједа
какви ли су остали органи
спољашњост јој баш фино изгледа
а овамо дани одбројани

Дијагноза као моја слична
зато смо се одмах препознали
понадах се веза идилична
оно мућак, и њој свашта фали

Сестро мила, не говори даље
ни ја нисам већ одавно младац
сврстасмо се рано у богаље
споља гладан, а изнутра јадац

Матаруге женско лечилиште
права бања да окушам срећу
и пронађем шта ми срце иште
неку тету бар мало држећу

Да ми уз њу и душа оздрави
не мора се дочекати стота
добра жена терапеут прави
и ослонац до краја живота

(2024.)

Лепа Симић, Цирих -
Крагујевац

НА СЕБЕ НЕ ЛИЧИШ

Лето је,
увер се волео свеже воће.
Вучеш тешку лубеницу
и не спустиш
да сам ту, иза тебе
- на истој каси, у истом реду.
Назад не могу.

Дође ми да те ударим по лакту,
да ти рука утрне
и да се твоја лубеница разбије о под.
Да ти се осветим
за оне тужне тренутке
неизбрисивих размера.

Не, нећу ти дозволити
да ме угледаш -
и као лептира
залепиш за прсте.
Чекам да платиш и одеш.

Као да је време стало,
чудни ратови у мени дивљају.
Мешају се срећна времена
са оном последњом буром
којом си отерао мене од себе.

Хвала што си ме
на трен вратио у 90 и неке...
Срце ми је, благим немиром,
потврдило да си
постојао у мени.
Глас ти је остао исти,
а можда и очи,
али нам се нису среле.

Боље...

Сада те враћам
у прашњава сећања,
где успомене спавају
дубоким сном.

МАМА

Под сувим лишћем
ћути месечева сенка
Јутро росом пише
тиху молитву на трави.

У крошњама шушти јесен,
птица склапа крила,
а твој лик спокојно спава
на мојим грудима.

Сат без гласа стоји.
Мајко, у мени се буди
давна топлина, мирис куће
сто је време однело...

У тишини све задрхти.

Била сам твој први осмех,
твоје светло дана.
Живот уме да нас
споји и загрли -
па поново раздвоји.
Сад кроз стакло успомене,
додирујем твој лик,
и чувам те од таме.

Далека звездо сјајна
само си ти знала
да смириш моје срце.

Палим ти светлост
за мир и спокој у вечност,
да небо у твојем сну засија,
да вас тамо,
где сте - мили моји,
сунце из мог ока
увер греје.

ЖИВЕЛИ ЉУБАВ

Знао је да ме привуче
уз себе
на ивици дрхтаја
тихим шапатам подсети
на срећу

Није ме оставио саму
док је падао снег

Писао ми је дуга писма
као да смо били удаљени
а нисмо

На гитари урезао моје име
певали летели
Живели смо љубав
насмејани опчињени
нисмо размишљали
шта ће сутра бити

Били смо у праву

ЈОШ СИ МОЈ

Твоје руке
ветар нежно, ал' отужно
савија
око мојих рамена.

Бледимо
срце скупља снагу,
нико није крив,
то само судбина
спушта засторе.

Остаћемо у песмама,
слова нико не може
да сломи.
Уморна,
за крај
још твоје име златим.

Није ми први пут
да верујем у љубав.
Увер,
изнова,
саму себе казним.

Где год да одемо,
ништа неће
избрисати нас.

Али ова песма
засигурно
последња је
о нама.

ЛЕПТИР

Тамо где је
ватра Љубави горела
Сад...
пустиња се шири.

Промрзлима рукама...
северне звезде разгрћем

На длан лептир
ко рањен... паде
хтеде...
још нешто да каже
уместо речи...
испусти дах... и
слова твог имена
распршти
у јаук

Јовица Н. Ђорђевић, Неготин

ДАРОВИ

Још сакупљам срцем дарове са неба
док манастирска звона молитвом звоне
па посолим душу на корицу хлеба
да нахраним алаве, гладне демоне

И потрчим стазом где ходају слаби
да пронађем душе, остављене, саме
као када пастир своје стадо ваби
да им грешне душе одврати од таме

На тамјану плеше невидљиво перо
и пише ми списе духовнога мира
кроз мене се претаче небеско језеро

сен анђела трепти на велу свемира.
У тишини светла светог предања
у души ми шапћу речи покајања.

ЈЕСЕН

О јесени клета суморна и ледна
што тишина у те моје време брише
као стара слика вечна а већ бледна
у сваком се даху ка понору њише

На усахлој грани прошлост мирно седи
у сенама давно изгубљених дана
растаче се грубо, почиње да бледи
ова сива јесен песмом испевана

У оку се сене згаслих дана роје
ко јесењи пламен што у груд'ма гори
у тишини душе порази се броје
док сећање старо кроз маглу жубори

Сад јесен у мени тужне боје плете
док слика у оку под ледом се слама
и да мале ласте ка југу не лете
без мене јесени бићеш вечно сама.

ЈАД

Хтедох теби рећи опрости, извини
ал душа је давно огрезла у вину
у чаши се топим ко снег у тишини
и залуд те тражим у песми, у диму

На ивици јаве сном рањеним стојим
док прошлост ми шапће бат твојих корака
испијене флаше више и не бројим
пијан руке пружам загрљају мрака

Не тражи ми сузе, пресакле су давно
срце већ се круни под теретом греха
у души ми љубав сад вене полако

без светла, без звука, без твојега смеха.
Јад у души гори ко плам у тишини
што не рекох теби опрости, извини.

Далибор Шкорић, Београд

С ВЕТРОМ У КОСИ

или Дубока тајна бициклизма

кум служи за лигу шампиона
да дошлепа ауто кад стане
и зато што није дугме
за млаћење празне кумове сламе

родбина служи за свадбе и сахране
дели се на ону са слухом и без слуха
са мање или више такмичарског духа
или краће
на ону која ваља и која не ваља
али ко има среће
њему је сва родбина даља

колеге неке мисле само на себе
а има их опет што мисле
и говоре само о другима
они раде раде па их мори глад
онда наручују ону цезар салату
а она је баш скупа
њу довозе дечаци на бициклима
сачекају да колеге плате
па одлазе да по целом граду
вас боговетни дан развозе цезар салате

трубе зајапурени возачи у шпицу
зноји се млад асфалт и тополе испод коре
а они неустрашиво јуре сваки на свом сицу
на леђима носећи оно тешко бреме
живот ризикују колико журе
да свакоме његову салату допреме на време

чудо је бицикл
и ово би био добар модел
када бисмо се сретали само на два точка
возили једни око других у круговима и
осмицама
размењивали најбитније у кратким реченицама
и што је најважније
били заузети само својом равнотежом

а онда би настављали даље свако својим путем
с ветром у коси

УНУТРАШЊИ ВЛАДИМИР

Владимир, ипак, издржава породицу.
Завршио је и тежак факултет,
скоро два.
Ломио се, борио.
Није ни лош човек,
узимајући, наравно,
данашњи просек у обзир.
Рећи ћете.

Али видите,
ја знам вашег Владицу од малих ногу.
Колико се тај нагуто мрак
и надисао страха,
па огорчен
и јалово бунтован,
како то већ бива,
остао без даха.

Знам га и после,
крупко неуроza.
Његове врлине?
Имам списак свих,
реактивно - компензаторне,
скоро све, рекао бих.
Самоувереност од несигурности,
дрчност од страха,
грубост због слабости,
представљена као снага.
Предусретљив због сујете
И самозадовољства,
енергичан,
да покрене у души олово,
све у свему, гомила лукавстава,
за која се дуго школов'о.

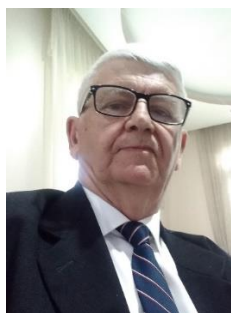
Веселјак, меланхолик,
идеалиста, каратиста,
аскета, сладострасник,
авантуриста, гитариста.

Кроз све протрчао, нигде стао,
псеудо, квази, „онако“, „као“.
Памети накнадне, никад оне праве,
заглављен увек, па се копрца,
сто млаких хитаца из главе,
уместо једног врелог, из срца.

Такав вам је ваш Владица,
знам ја њега од малих ногу,
један споља, други изнутра.

Није он као други.
Није он као други.

Миодраг Ђурђевић Коле,
Крушевац

КАП ЧИСТЕ ВОДЕ

УТИЦАЈ ГЛОБАЛНОГ ОТОПЉЕЊА
НА СУДБИНУ СРПСКИХ ПОКОЉЕЊА

1.

Крушевцом древним градом
престоницом српскога рода
и данас док планета вапи
за чисте капи
Лазаревим чесмама
после толико векова
тече света вода
коју је славни цар
уз много мука, рада
и слободног пада
довео до свог града
са извора
из далеких Светих Гора
да у духовном храму
Лазарици
у златном крчагу
уз веру у Бога
пронађе духовну снагу
да српску чељад
крсти, поји
и задоји
љубављу за род своји
да преживи уз злотворе
што га мрзе, муче, море
ал не могу да покоре
и пресуше те изворе
док жуборе
Светим Духом
којим се у тешке дане
образ мије
и за сваку бољку пије
да се бол и патња скрије
дух да крепи и улије
снаге нове за унуке и синове
да опстану и постоје
и да трају кроз векове.

2.

Зато и данас
После толико векова
у ово лудо време,
кад Србина притисне
тешко бреме,
кад треба да нађе одговоре
на озбиљне светске теме
а уста му занеме, без дилеме
у Лазарицу сврати
да се Богу помоли
и српском цар Лазару
за помоћ обрати.
Прекрсти се
свећу упали и каже
Бог да прости
Пресвети Царе
што ти се због нас
преврћу кости.
Па почне да се жали:
Пресвети царе
док жедна
планета вапи
за чисте капи воде
љубави и слободе
на светској мапи
нема ни трага више
од благе топле
Божје кише
и све се теже дише.

3.

САД
Поредак
светски нови
у улози Бога,
ко бабарога
моћан, силан најјачи
ведри и облачи
Помоћу силецијског треска
Пустинских олуја,
Блеска и грома
уз вапаје
сузе и плачи
слабије кињи
и тлачи.
По глави
становника
планете
кљује, плује, псује
пустинским песком
уместо кише
границе Божје брише
и своју историју
древних народа пише.
У име људске слободе
и људских права
од снежних олуја
морских струја
и поплава
ужас и страва
да човечанство
заболи глава.
Што код себе нема
од других тражи.
Сателита
с неба уместо кише
шаље лажи
посредством својих
независних
слободних медија.

4.

Прави белосветски циркус
И комедија.
За мерење истине
уз много прашине
има двоструке аршине
па истина постаје грка
јер једни могу
да имају Чврсника
а другима не дају Твртка.
Под плаштом
хумора и сатире
кад чује за изворе
где бистра вода извире
и слободно жубори
жури да их покори
јер на целој светској мапи
где год је било чисте капи
племена сатире и семе им
затире. Од Индијанаца
преко Јапанаца, Вијетнамаца
Стигао је до Срба Босанаца.
У име првобитне акумулације
капитала не преза ни од
каквих зала
која су за њега обична шала
па без милости и стида из срца
док недужан народ грца,
своје спољње зидове зида
а прича како им
санкције скида.

5.

Тако је у име нечасних радња
дошао чак до Кладња
а ових се дана шушка
да је кладањска вода мушка
крива за све оно
што нам се збива
јер кажу да су њене капи
оно за чим нови светски
поредак вапи
јер уз помоћ ње обичне жиле
постају што од Бога
не би Биле светске силе
и све би живо што је лепо
и код очију слепо
слабо или мало
а на пут им стало
покориле, покарале,
повалиле и похарале.
А ових дана са разних страна
посредством малих екрана
коначно чусмо да и нови
светски поредак
има неких мана образ му мучи
нека болна рана
за коју кажу да ни Мека
нема лека.

6.

Због тога мора
Посредством НАТО-а и СФОРА-
а да скокне ових дана
до Српског Југа
јер код Ђаволе вароши
је главна полуга
светског клатна
где вековима тече
Ђавоља водица
жућкаста златна
што вековима ране
српскога рода вида.
Они сада хоће
без стида
за трен ока цабе
посредством једне бабе
у очима света без декрета
да врате сјај
пољуљаног ауторитета.
Наше изворе
својом прљавштином
муте да би им поданици
љубили скуте.
А онда му пресвети цар Лаза
од Србије глава каза:

7.

Сине Србине!
Вековима смо чували те
изворе водице чисте
ђавоље мушке током
историје своје славне
и духовне храмове вере
Православне.
Али многе српске Врхушке
за рад личне користи и моћи
преко ноћи, ничице и
потрбушке следице су
белосветске њушке
па у име антихриста
туђе идеологије
ко буба швабе лазиле,
веру своју погазиле
и као сваки шупљоглавац
рекле:
То није кул
бити Србин
Православац
сада треба
следити
нов
светски
правац.

8.

Стално су говориле:
Маните се еуфорије
традиције и светле историје
на прагу двадесетог века
не може се без пице и мека
мечки, мачки и кафића
и других белосветских
тричарија и сића.
Сан сваког људског бића
је да буде кул да пије виски
кока колу гуарану и ред бул.
У име туђег глобалистичког
сна и њихове бајке
Духовно и морално
сте пали до дна.
Запустили сте своје изворе
и своје храмове.
Зауздали су вам
њихове амове.
Уништили сте своје
планине и реке.
Убедили очеве и мајке
да опанке и ципеле
мењате за најке
и кажете:
Традицију част и чест
нама је жао али ЂАО.

9.

Бацили сте шајкаче
а сад вам у име
белосветске истине
и сопствене таштине
намећу ФЕС ваљају дрогу
и на недужном народу
искаљују бес.
Мој сине Србине!
Оно што тебе брине
није далеко од истине
црвени или бели фес
вам не гине
са обе стране Дрине.
Знам да сте на мукама
далеко од истине
у рукама судбине
када се гине.
Са обе стране Дрине
не идите за слепим вођама
у понижења и апатије
због цинизма
белосветске дипломатије...

Ви који сте доле на коленима,
вратите се својом коренима
традицији и вери, призовите
анђеле и апостоле
да се Богу помоле, да НАТО
бродови напусте ваша мора
и припадници СФОР-а
оду из ваших гора.

10.

Тек кад нови светски
поредак престане по
човечанству
да пљује и пиша,
почеће поново да пада
Божја киша
на целој земаљској мапи
и тек тада ће жедна планета
престати да вапи за чисте
капи ВОДЕ, ЛУБАВИ и
СЛОБОДЕ.
Мој Српски Роде.
Рече и оде.
Србин препун туге зебње
и боли зна
да сила Бога не моли.
Иако смо под санкцијама
Постали јадни боси
гладни и голи
клече и рече:

11.

Опрости Боже
Фак ју кока кола!
Фак ју пица!
Ја сам Србин
Ај нид онли сланиница,
погачица, гибаница,
чутурица, шљивовица,
добро здравље, крсно славље.
Откос сена за узглавље
капи росе испод косе
хладна вода јарко
сунце и СЛОБОДА.
Свети царе
драги Боже
УСЛИШИТЕ
Ако може.
Ко не може
немам де
из
СРПСКЕ КОЖЕ

(ЗЛАТНА КАЦИГА 1998 г.)

Бојана Петковић, Лапово

Унутрашње миграције

Селила сам се
из себе у себе
без адресе и без мапе.

У неким деловима
нисам била добродошла.
Тамо су стајале речи
као полицајци на граници.
Питале су ме:
„Имаш ли право да уђеш?“
Нисам одговарала.

Неке делове себе сам напустила
као што се напуштају станови
са цурењем, влагом и сећањима.

Линија пуцања

Све има своју тачку пуцања.
Чак и ја.
Само што код мене не звучи
као лом —
више као утихнуће.

Као кад радио престане да свира,
а ти не приметиш
јер си већ навикао
на празнину у позадини.

Људи не виде
да нешто недостаје
док не постане касно.
Док линија пуцања
не постане провалија.

Подсећања

Нису успомене оно што боли.
Боли то што их памтим
и кад не желим.

Оне долазе саме,
без питања.
У мирису сапуна,
у песми на радију,
у звуку нечег што више не постоји.

Понекад пожелим
да избришем све.
Али шта онда остаје?
Ко сам без онога
што ме ранило?

Тамо где сам ћутала

У једном делу света,
у соби што мирише на страх
и недоречене мисли,
оставила сам свој глас.

Ћутала сам гласно,
довољно да ме чују зидови,
али не и људи.

Сваку реч коју сам прогутала
носим као камен у утроби.
Неке од њих и данас
чујем у сну.

Не идем више тамо,
али понекад
тишина у мом гласу
подсети ме да нисам изашла цела.

Није све било губитак

Не носим све као ожиљак.
Нешто је остало као урок,
нешто као благослов
у другом руху.

Љубави што су прошле
оставиле су ми слух —
да чујем кад нешто
звучно ћути.

Погрешне одлуке? Можда.
Али захваљујући њима
сад корачам без страха.

Зоран Старчевић, Ужице

Мелоди лета

Умивени лучом топле јулске зоре,
рани голубови љубе се и гучу,
ка небу под кровом затварам прозоре,
да гугути ласке не оглуве кућу.

Напољу маестро на миг перо диже
и модра се песма у тишину сруши,
ал' оркестар као да се спусти ниже:
сад певају лета мелоди у души.

Даљине

Да није даљина, и о теби мисли,
да л би сетне речи синуле у песми,
од печали верси певали и свисли,
позлатили риме и узуси тесни?

Да није даљина, и да зебње није,
да л би било лета, у пролеће ласте,
и пламичка што се у чекање свије,
да од жеље гори, у дрхтај израсте?

Да није даљине што зари и боли,
да се на далеко у самоћи воли,
у часова потку да утка лепоту,

Да није вечери и пустих даљина,
и Пегаза белог, од Поете вина,
шта би, осим звезда, сјало у животу?

Касна берба

Језери јесен, зрела моја драга,
у винограду клизе позни дани,
милују мисли, као рука блага,
док теби зову грозди недобрани.

Ране су бербе одавно за нама,
плахи трзаји телеса и страсти,
бујнога сока и летњег плама,
што позног грозда и не слуте сласти.

У гозби Сунца, михољскога госта,
већ су анђели испили свој део,
тек ти смежуран у недрима оста,
самац у сени, ситан гроздак зрео.

Златна као цвркулт у старој трешњи
још нам трепери тиха берба касна,
сокови гушћи, судови све тешњи,
пехаре пуни чежња неугасна.

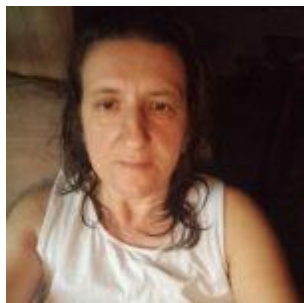
Боје јутра

Розе јутро прозоре отвара
попут сунца израста из мора
бели голуб из модрих недара
греје као платно златних боја

Изронило из ноћнога ткања
морске ткаље што валима чара
сирене што још удају сања
ноћу док тка што дању опара

На балкону шушти црна свила
и док меко крилу пада глава
насмешена два језера плава

Јутро бојиш озарена мила
осмехне се начас и ноћ врела
у капљици росе с твога чела

Верица Јовановић, Доња Бела Река

Живот нема репризу

Кад дођем на знак СТОП, станем -
нема даље.

Осећам - тај знак је близу,
а живот нема репризу.

Крај пута је,
и нема више избора -
идем где се ићи мора.

Шта је било - било је.
А жеља је пун џак остало.
Кад ставим на вагу,
више је неостварено.

Зато мој савет онима
који још нису стигли до знака:
не мислите много,
остварите жеље из свог џака.

Јер и жеље могу да остаре,
да се покваре.
Оне су оствариве -
док си још у путу.

Не скривај их од себе.
Заусти, кажи - себи помажи.
Оствари што више,
док имаш време.

Јер кад стигнеш до знака СТОП
а сваком је једном близу-
схватићеш, биће касно:
живот нема репризу.

БОЛ

И ове ноћи срце ме боли,
И ове ноћи свест ми се кида.
Нестајем полако, трунем лагано -
Али, јаке су то боли...

Молим се само да што пре прође
Осећај туге и ватра што пече,
Док тело ми плаче.

Чак мало задрхтим кад утеху тражим,
Идем у бесконачност.
Сви немири стигли,
Грехови туђи парају душу.
Ветрови јаки ломе ми кости.

Не могу да пусте,
Док не измуче
Да пожелим да све нестане.
Да бол престане.
Да се најзад смирим
И заборавим да постојим...
Да се, у миру, упокојим.

Тренутак Твој

Не жалим за прошлим данима,
Срећа је у нама самима.
Не тежим ка бољем сутра,
Јер без тебе ми не требају нова јутра.

Звездано ми небо шаље
Љубав, снове, мирне дане.
Да се тобом постојим -
А без тебе, живота се бојим.

Све што желим, то и ти знаш -
Тренутак сваки твој да ми даш.

Дођи и донеси ми осмех,
Ништа ми више није важно.
А када дођеш -
Загри ми снажно.
Светлосне године самоће и таме
Замени твојим раменом за не плакање.

Све што ми треба, то си ти - моја ти.
Заблуда, нада, моја будућност и моје сада.

Без тебе црне су моје зоре,
Без тебе снови су ноћне море.
Без тебе - у мени хиљаду ватре горе.

Урош Аћимовић, Пожега

КОСОВСКИ САН

Синоћ сам мати сан снио,
 У црној ноћи, к'о бели бисер у шкољци,
 Не могу ти описати речима својим
 Како у њему греје сунце,
 Како у њему мека је трава,
 Како у њему српски народ
 безбрижно спава
 Синоћ сам оче сан снио,
 Пред јутро магловито и сунце светковно,
 Сви Косова јунаци и потомци,
 Југовићи, Обилићи, Хребелјановићи,
 Стајаше у пољу као стварни,
 Њихови штитови иако разорени, чврсти,
 Чизме њихове у крви, али мачеви сјајни...
 Синоћ сам Господе сан снио,
 Да ли си ме ти у њему водио
 Или га за мене створио?
 Дате сам само да бих разумео...
 Са једним коленом на земљи,
 Руком на срцу и вином у гралу,
 Заветујем се над књигом твојом
 Да Косова завет испуним
 Међ' децом твојом и породицом својом!

СРПСКА ПРИЧА

Један човек
 Од бора чела изрезаног,
 С рукама од жуљева грубих,
 Један православни хришћанин,
 Своју породицу,
 Око огњишта топлог,
 Окупи,
 И погледа замишљеног,
 Али говора разборитог
 Деци својој даде срце пуно,
 Жени својој
 Да никад у земљу не погледа,
 А дуг за живота
 Свима нама...
 То је онај који земљу
 Нашу поробљену
 Од непријатеља зла ослободи,
 Да нас сунце опет
 Гријати може...
 Три је тако пута
 Странице историје
 С штитом и мачем исписивао...
 То је српски сељак,
 То смо сви ми...
 Осећање то патриотизмом се зове,
 А идеал тај, то је слобода!

ПЛАВО ОКО

Плаво око, плаво око,
 Свима крадеш мира
 За те пуким скоком,
 Трептај твој
 И радост и бол
 Срца мог
 Плаво око, плаво око,
 Знаш ли ко те снева?
 Ко због тебе јаву
 Издаје за сне?
 Ко продаје небо
 И мора дубине?
 За трен твоје топлине
 И ко латице нежне
 Анђеоске додире
 Плаво око, плаво око,
 Ех да ми је знати,
 За ким се пениш?
 Ех да ти је знати,
 Да због тебе пркосим,
 Ех да ти је чути,
 Да је моје
 Достојно за твоје,
 Ех да ми је чути,
 Да овако можеш
 И ти љубити.

СЕЋАМ СЕ

Сећам се, њене косе плаве,
 Тако заносне, као дукат сјајне,
 Ех, као Богом дане
 А дане, дане сам јој
 Као крадљивац отимао,
 Не бих ли се тих светова разних,
 Што јој Господ у очима подари,
 Ех, дољно нагледао, нагледао
 Тих зелених гора, високих пропланака
 И плаветнила мора...
 Ех, сећам се, сећам се свега
 И косе и мора,
 И додире и гора,
 И уздаха с пропланака,
 Свега из песме,
 Мила моја,
 И нешто изван тога...

Данијела Арсовић, Ужице

Тајна љубави

Једну тајну она скрива,
ником неће да открива,
да у срцу њега носи,
љуби драгог и поноси.

Њеног бића он је део,
воли га за живот цео,
мисли увек њему лете,
заvole га још ко дете.

Стаза

Широк осмех и бескрајна љубав
у срцу једног маленог људског бића
отопиће и најхладније камене стене,
обасјаће најтамнија места што постоје,
завириће у најудаљеније тајне једне душе
и показати јој пут ка светлости,
улити веру и снагу у нови почетак,
уклонити сваку недоумицу
и препреку ка срећи,
која негде стрпљиво чека
свих ових година само за њу,
чиста као суза, као роса,
јасна ко дан и сунце што сија
и лагано одагнати немир и стрепњу,
који повремено лелујају на ветру и
бране да мир и спокој закорачају сигурном
стазом њеног живота

Срце му је поклонила,
права љубав то је била,
волели се искрено њих двоје,
на клупи срца урезана стоје.

Његовог живота она је жена,
љубав је њихова јака ко стена.
Године прошле су, ал' они постоје,
да живот деле и дишу удвоје.

Дејан Маринковић, Равни, Никојевићи, Ужице

Песма Бобије

О Бобијо, земљо мајко
и најлепша рајска бајко!
Планино лепих крајолика, смарагдно
зелених ливада, пашњака и поља.
С поносом у срцу кажем:
"На Бобији је душа моја.
Где год кренем или одем,
Бобији се радо враћам,
у пролазу и у госте
на Бобију радо свраћам."
Малињаци и шљивици лети пуни рода,
у сунчевом купају се сјају
и плодове најлепше људима
на овој земљи дају.
Белоглави суп и младица риба,
нико нема оно што Бобија има.
Кад на једном месту угледаш толику
лепоту четинара, шуме, хладне бистре
воде, усхићено кажеш:
"Зар ово постоји, роде?"

Видиковци, поглед, сва ова лепота, такав
призор памтиш читавог живота.
Над планином огледа се река и кажу да
постоји јака веза, тајна нека.
Време свима пролази, томе нема лека.
Али ту је Бобија,
наш прелепи (родни) крај,
с поносом у срцу
кажем да је то мој завичај.
И у другој држави,
селу, граду,
небитно је где сад живим,
мојој Бобији се враћам,
мојој Бобији се дивим!
Тамо ми је фамилија
и све што је срцу драго,
ти планино, најлепша си,
највеће си моје благо!

*Посвећено мом драгом пријатељу
сјајном човеку и писцу са планине Бобије
господину Стојану Томићу*

Луна

Рођен сам под небеским сводом среће,
моји снови најлепши су, осим мене,
нико видети њих неће.
Моје жеље, наде,
само један написани нови стих,
по природи ја сам нежан, миран, увек тих.
Тако сијам, а из мене, сунце просто гране,
не журим ја нигде, све полако и натенане.

Не познајем тугу, нити лоше дане.
Видим само лепо, љубав, природу,
животиње, облике, разне лепе ствари,
на небу сви мене виде, ал' нико не мари.
Са висине бацам на све моју сенку,
као сликар платном неба,
ја померам своју четку.
Јер јуче сам био млад,
а данас сам стари,
просто, људи, ето,
такво вам је стање ствари!

Ја сам тако округао, четврт,
половина, некад стар, некад млад,
сијам сваке ноћи, природан је склад.
Обасјавам пут и стазу,
свакоме ћу ја помоћи.
Моје сестре, звезде,
сијају ту поред мене,
не волим да сијам сам,
ухвати ме туга,
нисам сјајан, као сунце,
нити блистав као дуга,
мрачној ноћи ја сам слуга.
Моје жеље, надања, никога од вас,
људи, не треба да брине,
не треба да плаши,
јер сви моји снови,
то су снови ваши!

Нина Симић, Крушевац

РЕЛИГИОЗНА ПЕСМА

Ја нисам била у Јерусалиму
 Нисам видела купину која гори
 А не сагорева
 Нисам ни постила 40 дана
 Некад и перем веш кад не би требало
 Ја грешим стално
 Али верујем у Бога
 Да ме разуме и чува
 Да ме покрива ноћу
 И моје ноге извлачи из блата
 Да зна колико сам волела
 Какве сам буре ја издржала
 На каквим сам ветрометинама стајала
 Са каквим ништацима сам се борила
 На рушевинама поново градила
 Давала више него што сам имала
 Чинила добро и кад ми се рђаво враћало
 И свако јутро поново веровала
 У добро у људима
 И у Њега који све види

СПОРТСКИ ТИП

Нисам била спортски тип,
 Али у нашој малој породици
 Играла сам утакмицу
 На свим позицијама.
 И у навали и у одбрани
 И голове давала.
 Оставила сам срце на терену,
 Док два млада играча
 Нисам испратила.

МОЈИ РОДИТЕЉИ

Старачка љубав броји последње дане
 Вуче се тромо и радује сваком новом јутру
 Помагање, придржавање, брига
 И страх од времена
 Колико је остало?
 Нема више љубоморе и драме
 И све је борба за сваки мали корак
 Хоће ли данас седети мало у наслоњачи?
 Да ли ће читати књигу из библиотеке?
 Да ли је јела?
 Не мора више нигде да се иде
 Или путује, дружи
 Само да може да се седи поред ватре
 Док пуцкета
 Она му из кревета прича како
 Да спреми ручак
 Он јој је донео први кукурек
 Да ли се обрадовала мало?
 Али ништа није тешко
 Јер он је види још онакву
 Каква је била са 17 година.

Сања Петровић, Нови Сад

ЖЕНСКА ХАИКУ ГРУПА

Љубав према природи и људима спаја ствараоце, буди осећај заједништва и рађа нова пријатељства. У таквом духу настала је, у сарадњи са Путуюћим хаику друштвом, Женска хаику група, чије песничке гласове повезује посебна сензибилност и заједничка визија уметности.

Групу су првобитно чиниле:

- Оливера Шијачки (1938-2014),
- Љиљана Петровић (1939- 4.2.2020),
- Љубица Вуков Давчик и
- Сања Р. Петровић.

Њихово заједничко стваралаштво преточено је у хаику збирку Сјај равнице (2008).

Након одласка Оливере и Љиљане, група је наставила свој рад у саставу:

- Љубица Вуков Михајило екс Давчик,
 - Сања Р. Петровић,
- уз нову чланицу
- Совјету Ету Грубешић.

Љубица Вуков Михајило екс Давчик

Књижевница и сликарка, рођена у Сенти 1949. По образовању правник-економиста. Пише поезију, прозу, афоризме и хаику, а до сада је објавила осамнаест књига поезије. Чланица је више књижевних друштава и удружења, а њена дела налазе се у домаћим и међународним антологијама. Живи и ради у Петроварадину и Суботици.

стари димњак -
још усправно стоји
на срушеном салашу

јутарња магла -
пуж голаћ склизну
са главице купуса

градић Сента -
испред сваке куће
процвала трешња

старица
окопава виноград -
однекуд загрми

између прошлости и будућности, између
једноставног призора и бескрајне дубине

Совјета Ета Грубешић

Дипломирани инжењер агрономије, новинар у области аграрне политике. Пише кратке приче, поезију, хаику и танке. Активна је и у фотографији и сликарству. Добитница бројних признања у земљи и свету, са хаику песмама заступљена у многим часописима, антологијама и на међународним порталима. Чланица је више уметничких удружења у Србији и свету. Живи у Буковцу, Нови Сад.

прва ластва
у крику
расеченог неба

усамљен прозор -
голубица чува
моју тајну

ветар на мосту
однесен у даљину
ждрал од папира

трешње цветају -
у прозору воза
21 грам среће

Сања Р. Петровић

Рођена је у Новом Саду 1972. године. Члан је више књижевних друштава и удружења. Аутор је бројних песничких, прозних и дечијих књига, као и коауторских приручника. Добитница је бројних признања у земљи и свету. Њена дела преведена су на више језика. Живи и ради у Новом Саду.

отворих прозор -
сенке птица пролетеше
канцеларијом

на кућном прагу
ненајављен гост -
латица трешње

беле облаке
по воденом огледалу
гура лабуд

на врху носа
задржа се кап кише...
успорих корак

Женска хаику група сачувала је сећање на своје оснивачице и наставила да развија поетски израз кроз суптилну игру речи и тишине. Њене чланице повезује љубав према природи, духовности и животу у свим његовим облицима. Њихов хаику јесте мост.

Здравка Пап, Бања Ковиљача

ХАИКУ

у жељи
спознадох истину-
направих рез

изнедрење-
за слику пред очима
тражим благослов

у дојави
нимало нема истине –
погрешан дојам

смех до суза-
за уста се лепи
медени колач

искреност-
дође крај лагању
бар ко две душе

вашарски метеж-
након циљаног пуцња
паде лутка

са звучника
одзвања молитва-
у сали јецај

обиље звезда
скупљених у шаџи
однесе магла

игра ветра
и кошуље на жици-
дете у трку

дивља јабука
на увелој грани
супи ми уста

миришу булке
у сну летње ноћи-
штипам образе

у црној ноћи
заставом победе
склапам очи

СТАВИ МЕ КАО ПЕЧАТ

Стави ме као печат на своје срце
И немој никад признати зловољу
И огрни се великим стрпљењем

Стави ме као печат на своје срце
И цртај по њему жеље и путоказе
И смеј се животу који је сумњичав

Стави ме као печат на своје срце
И љуби, сањај и маштај за обоје
И немој измишљати несугласице

Стави ме као печат на своје срце
И немој туговати без вере и истине
И молитве која ти отвара врата среће

ЛАКО ЈЕ ТЕБИ

Лако је теби
Кад све туге
У теби заспе истог тренутка

Лако је теби
Кад осмехом лечиш
Све што те у животу мучи

Лако је теби
И твојој доброти
Која се далеко чује

Лако је теби
Кад све разумеш
И никад никог не осудиш

Лако је теби
Кад знаш да ћу ти
И бациш бригу на весеље

Милинко Гојковић, Горња Трепча

ПЕСНИК СА ПРОПЛАНКА

Ја сам песник са пропланка,
потомак сам шајкаче и опанка.
Рођен испод Вујна високе планине,
у рајској башти мира и тишине.

Рујном зором у свитање,
недалеко од Атомске бање.
На Огњену Марију шездесет и треће,
кад планинско цвета цвеће.

Па ми на њега душа мирише
када волим и кад песме пишем.
Милена ме мајка одгајила моја,
крај преслице и разбоја.

Од малена она ме зарекла,
да се свога не одричем порекла.
Зато сељачко одело носим и
Трепчом се свуд поносим.

Где православно звоно одјекује,
где чобанске фруле брује.
Док уморном руком чело бришем,
ја најлепше стихове пишем.

ЗДРАВИЦА О ШЉИВИ

Помаже Бог и здрави били,
домаћини и сви гости драги, мили.

Да наздравимо овој светковини,
нама тако драгој тековини
здравицом и ракијом шљивовицом,
што је Господ даде српском роду,
да је чува и поштује као свету воду.

Да наздравим шљиви родној,
Светој воћки благородној
што је из рајског врта пресађена,
у авлији српској засађена.

Када Србин кућу гради,
да се шљивом слади,
отаџбину када брани,
да се шљивом храни.

Да под шљивом ране преболева,
душманима одолева,
кад светкује и кад слави,
да под шљивом он постави!

Кад му се унук роди,
да под шљивом коло води,
да под њоме глава седа,
унуцима приповеда,
док векове Србин броји,
да под шљивом он усправно стоји!

Вера Миливојевић, Уб

Крушче

Ој Крушевцу,
граде од старина,
најлепши си
међу градовима!

Тебе краси
црква Лазарица,
био си, и јеси,
Небеска престоница!

Ој Крушевцу,
са селима Мораве,
ја заволах и те
твоје винограде!

На камену крушцу
твоме пише
ту се роди љубав
што вином мирише!

Ој Крушевцу,
ти утврдо наша,
имао си изникнути
и уздићи се рашта!

Видовдан је
твоја крсна слава,
ал' и бедем Небески
све до Кошара!

Отац сину

Слушај сине,
да се не лажемо,
и све један другом,
увек, да кажемо.

Два избора
имаш у животу;
ил си јунак,
ил' си на срамоту.

Учи чојство
и јунаштво, сине,
требаће ти те
витешке вештине.

Није било,
а неће ни бити,
нит се може са
душманом нагодити.

Од корака првог
крени само право,
јер где је право
и Господ је тамо.

Ту је твоја
цела фамилија
и вазда била
Небеска Србија.

Наш Павле

Уснио у Господу
на славу србском
роду...

Благословен Павле
патријарх
Светог Саве...

Архангел Михаило
крила му је
саставио...

А анђели поје
док пред светим
стоје...

И гроб нам'
свој је оставио
да би нас крепио...

Напојио груди
са: „Будимо
људи!“

Сандра Миладиновић, Мајдево

МОЈА ТАЈНА

Не верујем да ћу те срести
Тек онако, случајно
У сивилу свакодневице
Међу једноликим погледима
У стисци времена
Једног тренутка...

Не верујем да постојиш
Међу пролазницима
Без снова и слатких најезда
Што у сумаглици виде
Само стрепњу и дах...

Не, ти ниси срце што куца
без престанка из навике,
Већ мисао што плови
из безнађа до Рајских стаза!!!

Да, ти си моја стварност
И моја јесење шапутање
Што се у пролеће
Сито смеје невернима,
И заувек остаје моја
Највећа тајна!!

СРЦЕ МОЈЕ НЕПОСЛУШНО...

Срце моје непослушно
Играш се са овом душом
Заносиш је узаврелу
Остављаш је малодушном!

Ове очи пуне суза
Молиле су реку моћи
Да не копни узалудо
Због издаје и немоћи!

Срце моје раздрагано
Обмана ти лепо стоји
Много пута због уздаха
На трен престах да постојим!

Склапала сам ове руке
Молила те без предаха
Клечала сам ко пред Богом
Заробљена сред облака!

О како ти знаш да болиш
Походи ме и лудило
Мисли ми на мегдан тераш
Снове си ми пробудило!

Ноћи су ми несанице
Ко олово тежак корак
А часови узданице
Да престане окус горак!

Дал осећаш твој грех тежак
Не плашиш се судњег дана
Живиш као пустахија
Не бојиш се љутих рана?!

О каква те разврат тера
Ко планински поток врдаш
Радујеш се у слепилу
Жељи да ми душу продаш!

Докле дишем она пуста
Заробљена врлетима
Плаховита, измучена,
Носиће те на плећима!

Дал не спозна твоје чари
Па у сталном ропцу живи
Опијена тренуцима
Кад сте скупа једно били!

Срце моје непослушно
Играш се са овом душом
Заносиш је узалудно
Остављаш је малодушном!

Мира Којић Ђорђевић, Вишеград

ТУЖБАЛИЦА

Суморне године ратне
 За мали топли кутак,
 Орлова отђутасмо пад
 За неостварени тренутак
 На кратком лету до славе,
 На нашем небу да сване.
 А ево шта смо дочекали
 Сунчане покрадоше дане.
 Скривају мјесечине сјај,
 Из корита би и ријеку,
 Згаришта, рушевине голе
 Да нам сјећања сасјеку,
 Бесмислом наде поросе
 Злослутни зазову крај
 Као да смо обневидјели
 Да вражији дарују рај
 За мајке што тужно цвиле,
 Ко то памћење краде?
 Ране дубоке, непреболне
 Туђинци кандилом каде,
 Силника посвуда траг.
 Наш господ бог збуњен
 Никако да нас пронађе,
 А брат стење погрбљен
 Дрхтав и чемеру вичан
 Док злодух скрнави праг
 Без снаге да се усправи
 Да срамни прекрије траг.

ОПОМЕНА

(На војничком гробљу на Мегдану)

Лежимо овдје сами светачки у хладу
 Брат је уз брата и стража и смјена
 За нас заустављене казаљке на сату
 За вас рођени наши вјечита опомена.
 И ми смо с вама пјевали побједничку
 Деведесет и друге скупа смо корачали,
 Раме уз раме, истим стројевим кораком,
 Исто су нам радосно прољеће украли.
 Хтјели смо заједно љето прељетити
 Године прве страшног крвавог рата,
 Неког је челични куршум сасјеко' у лету,
 А неког проклета душманска граната.
 Са зебњом су нас испраћале мајке,
 Понеко дјевојче заплакало крадом
 Док смо одлазили кроз суморну јесен
 Војнички смјело испуњени надом
 Да ћемо Божић прослављати скупа
 Прве ратне зиме сломити чесницу,
 Али смо застали на смрзнутом путу
 Пребрзо угасли за грб и тробојницу
 Нека вам незаборав кроз вене жубори
 Кад потече радост и ратне године мину,
 Ми смо постројени док тишина збори
 У вјечном сну за мир и отаџбину.

ОЛИВЕРА

Несуђена љубо војводе Милоша
 Најмлађа кћери царства покорена
 Уз благослов мајке и властеле
 У Дренопоље султану одведена

Црвеним ружама успут посипана
 За спас рода дјево жртвована
 Грешном руком несрећна принцезо
 Оцеубици на поклон дарована

Док си дворила дрског господара
 Слатким вином из златног пехара
 Ни слутила ниси прелијепа каурко
 да ћеш бити удес, понижење горко

Тужне жртве бешчасне љубави
 У оковима страшног Тамерлана,
 Кап отрова владарског прстена
 Због суровости Монголскога кана.

ЧАС ИСТОРИЈЕ

Све више ми се враћа
 немиких година ратних
 Процвала успомена
 Далека дивна слика
 Дјетињства заборављена.
 Некад сам тако давно
 У сјени старог храста
 Њихала брата мило
 Када би могло назад
 Кад би се поновило
 Да првог прољећа раног
 На крилима попут ласте
 слетим у наше гнијездо
 и гледам како расте
 и стаса дјечачић мали
 радосно срећно до бола
 овако из далека изгледа
 прерано остављен буквар
 дјечије игре и школа,
 негдје између сунца и кише
 вријеме радости прође
 а онда у трену изненада
 подмукло мрско дође.
 Удари пламен и огањ
 Душмани са свих страна
 Брацо се дохвати пушке
 Јуначка рука мала
 Однесе бујица ратна
 Момачка радовања
 Нељубљена дјевојка оста
 И књига непрочитана.
 Јуриш из битке у битку
 Све јаче му грмила пушка
 Рука студентска њежна
 Постаде хајдучка мушка.
 Бункер за бункером руши
 Командир с четом малом
 Тек једном у предвечерје сиво
 Мили се брацо сруши
 Покошен крвничким рафалом.
 И даље митраљез брише
 и ко зна кад ће да мине,
 сестра некролог пише
 док сузу смрзнуту крије:
 ускоро рођени брацо
 бићемо живи и мртви
 на часу историје.

ЕГЗОДУС

Завежљај стежем, избјегличку муку
 Безгласно журећи у сусрет новој зори,
 Осврћем се крадом, тамо на брежуљку
 Не трепери звијезда моја кућа гори.

Буктиња пламти, урлање и врисак,
 Познати крвници, недоклане кољу,
 Комшије прве са камом у руци
 На истом мјесту у сеоском пољу.

Све брже и даље колона је већа.
 Пригушен вапај: Остаде на стражи
 Тумара и грца, гледамо је нијемо,
 Најмилије своје, мајка сина тражи.

Каљавим путем док ромори киша
 И пуста остају нежњевена жита,
 Покисла, прозобла, на измаку снаге
 За брата првенца сестра тихо пита.

Промичу лица блиједа и нестварна
 Носимо у неповрат исти бол у души,
 Негдје из далека запара тишину,
 Зацвилило звоно, душман цркву руши.

Срушише задњи дјелић моје наде,
 Једно уз друго, невољници чврсти.
 Смилуј се Господе прошапута неко
 На челу колоне стар се Парох крсти.

Збогом моје дјетињство радосно,
 Љуљашко мала у сјенци јаблана,
 Судбини пркоси, успомено драга,
 Најдраже огњиште из минулих дана.

Стефан Миловановић, Ниш

ЗАМОЛИТЕ ГОСПОДА

Замолите Господа, јер ја достојан нисам,
Да када време дође, ову душу узме кришом,
И не прикаже је у царству Његовом,
Јер је узалуд ја потроших бесмислом.

Нека је никоме не проследи и очисти,
А нек' је постави као опомене знак,
Да се душа лако прља и злобом пуни,
А да је дата тек ни секунда час.

Нека тако стоји у чистилишту заувек,
И цеди из себе злобу и јад,
И можда нека кап доброте, ако постоји,
Из ње падне на цвет и украси га тад.
Душа ова нек стоји тако да сви
пролазе поред ње, као упозорење,
Да се покају, да схвате,
Да подерана мржњом, испрљана грехом,
ношена стидом – покаже,
Да на Божијем путу знакове прате,
И овакав данак, најлепши дар,
разочарењем не плате.

Замолите Господа, јер љубав је Он,
Дајте себи вере, јер могао сам и ја,
Сад уместо чисте душе и пуног срца враћам,
Само тугу, чемер и смрад.

Магда Ђорђевић, Кнић

Немој ме звати себи

У хладној постељи
успављујем у себи дете
недостаје рука
да се зиме не осете
да ме ушушкају
покрију леђа кад, кад,
у стварности
још више ми требаш.

Сад док свећа догорева
причам,
нико ти не може бити
ни приближан, ни сличан.
Кажем ти немој ме себи звати
морам још своје руке
ручицама дати.
Јер наша деца,
имају децу своју
што обојише ми живот
у ружичасту боју.

Кажу да једни морају отићи
да би други могли доћи
четири анђела душу ми греју
невино бели, као снегови кад веју
четири ми искрице
свици на длану
што разбукташе ми пепео
и душа ми плану
на место твоје
дупло се дајем
и ко што би ти
не смем да стајем.

Драгица Трајковић, Лебане

Моја причест

Љубав је, Боже, у сваком трену,
у свакој сузи што тихо крене.
Боже, та љубав што целим бићем
крепи ме, јача, као јутро свитнем.
У свакој тачки што је погледам
љубав примам, враћам и предам.

На сваком листу што трепери
осећам топлину, осећам све.
Хвала ти, Боже, што себе видим
на том путу где се не стидим,
где црпим снагу из добрих дела
и рађам се опет и опет цела.
Рађам се изнова, изнова свецем,
јер желим да будем топло људско биће.
Да човек увек будем, да не судим,
и да не дозволим да ми се суди.

Из нашег детињства

Заплела се једна нит Сунца у коси,
дечији осмех злати ми душу,
за оно време што успомене носи
у торби пуној раздрагане среће.

Стало је много,
остало још више,
да ме бодри, гура и покреће.
Отвори ми занос трепавицу срца,
да широки поглед забележи све.
Сећања плешу по телу што гори,
та реч искрена са љубављу збори!
Заплео се месец у сећања давна,
ко бисер је чисто окити ми недра,
из којих се уздах тако често оте.
Чувај у том сефу све вредно, животе.

Ћутању

Прегaziш ме мислима на стази суза.

Ћутиш и стојиш,
неочекивано се осврћеш,
да бес не налети
на брзи воз,
да не искочи из шина.

Ћутању - само немој
искарати из смеха.
Остани у том углу светлости,
јер тама није пријатељ:
повлачи бездан,
рука хладна милује.

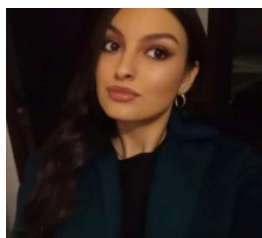
Ћутању.
Нећу рећи да ме је реч згазила.
Поцепаћу сузу на делове -
лакше ће бити прогутати је.
Ћутању и опет нећу рећи
да ме је лаж ледила.
Побацаћу је ко камење поред пута,
и нећу рећи
да ми је срце следила.

Можда

Можда ће у једном трену
смех ледено срце да привије
на груди топле и снене,
од патњи још рањиве.
Слутећи можда срећу
још једну...
На топле ми груди сенка пада.
Ледена грудва стаје да се топи
од топлине груди.
Али уздах један опет ме изда,
и кад помислиш
да је већ прошао
те мутне воде
које кроз живот теку,
па опет те нека бујица понесе.
Кроз пукотине време цури,
и свака те мисао на ново стресе.

Одакле те познајем

Одакле те познајем?
Можда док сам у твојем врту
свој мир садила,
док си оку моме косе моје плео.
Одакле те тако познајем?
Можда док си улицом
семе човечно сејао,
а ја се сагнула да га покупим.
Одакле те познајем?
Из минулих дана,
из дугих лета младања.
Одакле те тако познајем?

Ивона Бојовић, Пријепоље - Београд

Кад бих могла да зауставим време

Кад бих могла да зауставим време,
па да се вратим неколико корака уназад,
онда бих се смејала јаче и хрлила да упијем
сваки сунчев зрак, пустила бих душу
да рукама радости загрли нови дан.

Кад бих могла да зауставим време,
не би ме растужила небитна ствар
и не бих преиспитивала
свако мишљење и став,
живела бих живот онако како умем и знам.

Кад бих могла да зауставим време,
прекорела бих усне за речи
које није требало рећи,
рекла бих очима да спусте ролетне, да не
гледају у туђе двориште.
Рекла бих ногама да успоре,
да не трче тамо где нису позване.
И рекла бих глави да успори,
не мора све одмах да се сложи.

Кад бих могла да зауставим време,
не бих била овде где сам данас,
не бих корачала путевима овим,
већ неким другим, страним и далеким
не бих трчала ка сновима сакривеним иза
облака меких.

Волела бих да зауставим време, бар на трен,
Да схватим шта умем и шта смем.
Да заборавим прошлост
и не марим за будућност,
Да ухватим овај тренутак, светао и благ,
Да на овој земљи оставим свој траг.

Волела бих да на трен постанем дете,
да се никад не сетим јутарње сете,
сломљеног срца и пропалих снова,
волела бих да постанем особа боља.

Кад бих могла да зауставим време,
променила бих гомилу ствари,
али у међувремену човек остари,
па све те ситнице заборави.
Кажем, волела бих да зауставим време,
да променим датум и годину рођења,
али то више не бих била ја,
оваква каква сам сад.
Зато, волим овај живот свој, светао и благ,
иако није лак, али волим га
јер ми га је Бог дао на дар.

Посвета Белом манастиру

Тамо где протиче Милешевка и голубови лете,
тамо где се причешћу радује свако дете,
тамо где је мир и тишина, где љубав царује,
а туга нестаје, тамо где свака бол
заувек престаје.

Под окриљем Белог Анђела, сигурном уточишту
и бегу од стварности,
тамо где се рађају све наше радости,
тамо где страха нема, душа спокојна,
поглед ведар, тамо где пирка топао ветар.

У тим анђеоским очима виде се преци
и будући нараштаји, у тим очима живе
Немањићи и сви њихови следбеници.
У тим очима је утеха и нада,
у тим очима вечни живот влада.

Тамо где се ложе бадњаци,
а у свакој варници осећај спокоја,
тамо где се осети мирис најлепшег тамјана,
тамо где је сваки цвет с љубављу заливен
и сваки човек у захвалност обавијен.

Тамо звона дају најлепшу мелодију,
хармонија се ствара, тишина је гласна
и свака ствар проговара. Свако биће ту је
мило, у души му се анђео скрио.

Посвета Белом манастиру,
оном који ће живети у свакој комори срца,
оном који ће одморити уморне душе
и пружити топлину дома,
тамо је могућ сваки сан
и цењен сваки нови дан.

Зато, добри људи, отворите рајска врата,
тамо где вас чека вечна слава,
посетите задужбину Немањић Владислава.

Рашири своја крила, анђеле

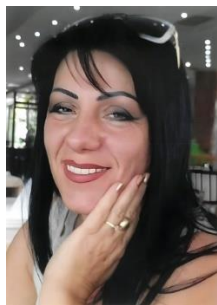
Рашири своја крила, анђеле баш тада, ти ћеш знати
високо у небо полетети, баш јако заволети,
сломљено срце преболети.

Рашири своја крила, анђеле тада ћеш знати, јако
загрлити, гласно се насмејати и
добру своје срце дати.

Научи пасти, али и устати, битку никад не предати,
снажно се борити, на крају се изборити
и цео свет освојити.

Да наставиш да корачаш, јако је важно,
и живот ће постати нежан као свила,
јер предаја никад није опција била.

Рашири своја крила, анђеле
јер ја знам, ти ћеш велике снове остварити,
и знам да ћеш успети, јер никад нећеш одустати.
Рашири своја крила, анђеле и лети високо небом
белим, заволи цео свет срцем својим целим.

Звездана Минић, Крушевац

МЕДА ЧЕДА

Шумом шета меда Чеда
тражи кошницу са пуно меда,
њушкао је свако дрво
јелу, бор, смреку и брезу
не би ли нашао нешто за јело
да допуни своју трпезу.

Упоран је био у истраживању свом,
не сме се вратити
празног стомака у свој дом,
сладио се и јео биљке разне
воли да му шапе нису празне,
мед још увек нашао није,
у потрази за медом сам своју битку бије.

Сунце залази и шуму прекрива мрак,
а Чеда меда користи сваки зрак
не би ли нашао пут и пропланак
где пчеле кошнице праве
и радосно зује, јер мед ту је.

Зна он из медвеђег искуства,
али сада има друго у плану,
кренуће по дану да тражи златну храну,
у јазбину ће да одспава,
зна та паметна медвеђа глава.
Воли меда Чеда и крушке
ал' више воли укус меда,
обићи ће шуму целу све од реда,
не би ли пронашао бар имало меда

ПУЖ

Пуж кућицу на леђима носи
и од малена се њом поноси,
кућица је од природног материјала
није велика а није ни мала,
за маленог пужа права спортска хала.

Кожа му је нежна, кућица је неизбежна
очи мале на врх главе
у облику рокчића,
вреди ли пет пара
ил' шака новчића.

То је кућа путујућа, на продају није
за њега је вила права да се у њој крије
и од кише и од сунца и од разних буба
да не дође до неких сукоба.

Пустолов је прави,
завиде му шумска бића, а и мали мрави,
пут и стазу нема ни на кућици антена,
сам се свуда снађе, воли да путује
од изласка сунца па све док не зађе.

То његово царство мало
не би мењао низашта на свету,
латице је пробао на сваком цвету.

Пуж у кући својој можда свега има
и воде и хлеба
и све што за његов мали живот треба.

У госте му били нисмо да сметамо и не бисмо,
можда сам у кући дрема или ручак спрема,
можда се одмара или ТВ гледа,
а можда га боли глава и легао да спава.

ОД ПОГЛЕДА ДО ВЕЧНОСТИ

Први пут кад сам те срела...
Свет је застао на трен, ни име ти нисам знала
да... ти си онај кога сам дуго чекала.

Твој осмех ми је скинуо окове чежње
твој глас обојио тишину,
поглед палио ватру у мени
док су руке говориле више од речи
слутећи нашој срећи.

Једне ноћи, месечина је била сведок
усне су се спојиле без питања,
додир по додир, дах по дах,
на трен свет је нестао... утихнуо страх
остали смо само ми
на светлој месечини.

Твоје руке су цртале
мапе по кожи мојој
на којима сам желела да се изгубим,
твој дах је био музика моја
а срце ритам, док те нежно љубим.

У том тренутку нисмо
постојали као двоје, били смо једно
савршено уклопљени у ритму страсти,
бојећи да се не изгубимо,
јутро је свануло,...није нас пробудило
будни смо били одавно
опијени без капи вина,
жељни љубави, то је судбина,
са рукама испреплетаним
и душама која исто дишу
која ће кроз годину неку
историју своју да пишу.

Од тог дана, свако моје јутро
почиње с тобом
и свака ноћ се завршава
пољупцем твојим
и од тада сам знала да живим
и да ћу само за тебе да постојим.

Љубав коју смо пронашли
неће имати крај и никада неће
то ће бити дани пуни љубави и среће.

Стефан Кнежевић, Крушевац

Риме кроз ноћ

Ти што си ми риме ноћима плела,
У њима љубав к'о звезду скрила,
Знам да си срцем искрено хтела,
Да песмом кажеш – "Тебе сам снила."

Ал' знаш и сама да риме не греју,
Кад ветар дува кроз душу саму,
Ал' твоје речи, нежно кад веју,
Ко да ми шапућу пожуду кроз таму

Можда си ћутала, и ниси ми рекла,
Да си песму осећала срцем,
И док те је самоћа у ноћи пекла
Да ти дођем надала се зрнце.

Зато и пишем са тобом кроз време
Нек ноћас тако риме љубав кроје,
Па кад једном све заволиш код мене
Две ће душе кроз песму да се споје .

Хоћу да ти кажем

Хоћу да ти кажем , што никада нисам
И да те пред светом представим као своју
Заљубљен у тебе признајем крив сам
То си за моје срце шивена по кроју.

Хоћу да те водим тамо где нико није
Где људи не знају никога од нас двоје
Хоћу да са тобом док се вино пије
У заносу страсти усне да се споје .

Хоћу да знаш тако колико те волим
Јер ја не грлим поклонима скупим
Хоћу да тебе кроз вечност створим
И да твоју лепоту сада песмом купим.

Хоћу да ти кажем и све тајне моје
Док се други тада још окрећу за тобом
И баш ме брига сада за све бивше твоје
Јер те ноћас драга ја водим са собом

Заљубљена у песника

Читала си речи што тугу носе
У свакој си сигурно ти нашла себе
И док ти јесењи ветар нише косе
Песник се већ заљубио у тебе.

Не мисли молим те да ниси знала
Да су моје намере искрене и чисте
Не кривим те што си на песму пала
Јер си пољупцем већ запалила искре.

А до сад си била сва своја и хладна
Никоме ниси дала да те срце сломи
И кад си престала бити љубави гладна
Мене си грешног желела да волиш

И знам да си била рањена кроз време
И да никоме чак ни веровала ниси
Зато слутим док лежиш крај мене
Да у овог песника заљубљена ти си.

Без маске

Ти ме не мењаш, ти ме разумеш,
И када ћутим ти ме опет чујеш.
Ниси као друге да из џепа молиш
Већ ме грешног чистим срцем волиш.

Са тобом су снови од јаве ближе,
Са тобом сунце после туге стиже.
Ти си мој дом, спокој и срећа,
Крај које бива свака жеља већа.

У погледу твоје звезде се пале,
Речима да могу моје би име звале.
У теби сам нашао све сто ми треба,
Песмом шаљем захвалност до неба.

Јер ти си песма кад речи стану ,
И када ћутиш ти ми лечиш сваку рану.
У твоје загрљају је читав свет,
без боли, сретан, весео и леп.

Због тебе опет верујем у снове,
У све дане и ноћи по свему боље.
Зато те молим, остани крај мене,
Да нам срца вечно нему љубав плене.

Олга Раденковић, Макрешане

СИНЕ

Сине!
 Није те мајка родила
 да будеш ратник
 и убијаш непознате људе.
 Родила те да јој око врата
 будеш златник,
 а други нек'
 грешницима суде.

Није те мајка родила
 да ноћима не спава
 и брине, да ли ћеш
 се жив вратити сине!
 Родила те и подарила брата,
 пред иконом Богородице и
 Свете Ксеније Петроградске
 молила да нигде у свету
 не буде рата
 Зна ли тај несрећник,
 ма које вере и како се звао,
 у чије је срце невинно пуцао?
 Може ли ико
 да заборави војничке муке,
 да зажмури
 на кржаве ране и јауке?

"Не плачи мајко!
 Живот сам за отаџбину дао
 и мој је прадед
 на Крфу страдао!
 Од Крфа до острва Вида,
 поглед може да досегне,
 али мртвом јунаку нема места
 ни у гроб да легне.

Колико је море дубоко?
 Колико је само српских јунака
 у тамне таласе нестало?
 Опет је
 "Српско и Српство" опстало!
 Зато, не плачи мајко,
 из гроба када бих устао,
 опет би живот
 за отаџбину дао!

Првослав Пендић Пенда, Крушевац

СЕТИ СЕ

Кад кајсија процвета - сети се.
 Кад маслчак зажути - сети се.
 Тај мирис кајсије и жутило маслчка,
 Зар нису прелепи - сети се.

Кад откоси покрију поља - помисли.
 Кад жито зажути и узри - помисли.
 Замирише трава, зажути пшеница...
 Како је лепо - помисли.

Кад из грожђа потече вино - осети.
 Кад бреза одживи и пожути - осети.
 Зар не мирише вино и лист не жути?
 Прелепог ли склада - осети.

Кад снег навали, кад зазими - доживи.
 Кад се отопи и поток зажути - доживи.
 Замирише земља, зажути поток.
 Покушај, пробај - доживи.

Сети се мириса,
 Помисли на боју,
 Осетићеш мој мирис,
 Доживећеш твоју боју.

ВИНО ДУШУ МИЈЕ

Само ми још ову ноћ поклони.
 Ноћас пијемо вино црвено.
 Вино и чаше, остало склони
 Хоћу да љубим лице румено.

Нека ми срце задрхти,
 Крв са вином нек смеша
 Нек срце дрхти, боли и пати,
 Душе нам немирне помеша.

Ноћас ћу душу вином умивати
 Што грешна лута и љубав тражи
 Дрхтаво срце не може да схвати
 Да љубав без вина не важи.

Душе се вином поје
 Да усне угреју, да љубе,
 Испијене чаше више се не броје,
 А кад се наљубе, душе се губе.

Душа уз вино новим уснама хита,
 Болном срцу под кошуљом смеши,
 За срце у мраку душа и не пита,
 С вином уз пољупце греша ли греша.

Живојин Манојловић,
Крушевац

ОГЕДАЛЦЕ, ОГЛЕДАЛЦЕ

Споречка се ономад
С огледалем и вагом.
Много ме изрезалили
Вага тера ки џак
цеменат да држим
Огледало ћушка спрдњу с мен
Ки они у цуркус покривљени
Глава ки лопта
А врат нестало
С рамена се састао
Стамак наликује буре да сам
прогутао
И кришом кад ме поглеђује
Одма ме нагрђује
Онаку виткос
и лепоту оно одбацује.
А до пролетос
Телегентно ме приказива
Бркови црни уштуцани
Коса на таласе
црномањас колор
Стамак раван ки даска растова
А сад ки за буре дуга чамова.
Зато на таванче мирује
Па нек се само заглеђује
И не мож с поглед
да ме нагрђује.

СЕЉАЧКА ПОСЛА

Данаске је Светак.
У село се не ради.
Моја ће Радојка
С плачљиве серије
Баш да се наслади.
Ја се тако реших
До варош да скокнем.
На пијац да сврнем
Нешто и да продам
Па еври добрнем.

Жена у крошњице
Тури крављи сира.
Кајмак не понесох
Јер онда ми сира
Ники нећ да бира.
И домаћа јаја
Снеле га кокошке.
Концентрат бре јеле.
Турих у улошке.
На точак с укачих,
То јесте бицикла.
Корпенче закачих
На гувернар од никла.
Мерџу мога палим,
Сам кад се је печење
За рођендан некем,
Свадбу ил крштење.
Нећу да га арчим
Кад ники не види.
Тад Радојку возим.
Нема да се стиди.
Дођох тако на пијац
И за тезгу стадох
Још јаја не извади
А квитар га ете
Ајде паре вади
А народ сам ври.
Ки да је све џабе.
Од прекупци не мош
Сељака да видиш
Сем неколку бабе.
И то сам за евро
Продава у робу
Ки да смо у Немачке
Ил у другом добу.
Пита једна снајка
Види се да љута
И код тебе јаја
Везана за евро,
Та страна валута.
Посматрам је дуго
*Није мори снајке,
Већ за нешто друго*
И сира продадо
Ки да само кајмак
Даје моје стадо.
Ал има бре доста
Госпође што знаду .
На моју рекламу
Ни паре не даду.
Таке ја не нудим
Од никакву робу
Јер знам да ће одма
Да траже да пробу.
Ете ономад,
Месо кад продава
Пита мене једна
Од ветеринара где су
Два печата плава ???
Још и то да платим
Па порез врз тога.
Нема да зарадим
Ни евра једнога.
Корпенче већ празно
Продата је роба.

Време да се врнем
За ручак је доба.

Радојка се једва
Од тв одвоји
Па ми одма тражи
Паре да преброји.
Када то обави ,
У шифоњер их стави,
Па тек онда ручак
Баш добар постави.
У бокал комињак
Све пршти од сласти.
Црњак баш прија
Од овал печења
и његове масти.
И мешпајз имаше
Ки да смо на Славе
Од неколке сорте
Баш онако , здраве .
Од оволико јело
Не могу да зборим .
Па одох с Радојку
Да мало одморим.

ОД НАС

Риме су обичне
Не песнички слађене
...једно их одваја
Из срца вађене
Као пелцери у пролеће
Сађене
Сопственом руком
уграђене
У тебе
У нас

Моравске кошаве
Шибају
И милују
Свака седа влас
На њима лелуја
Лепотом
Поносом
Од тебе
Од нас

Деца одрасла
Унуке стасале
Љубав сопственог дома
Добротом плоде
Као хлебним житом клас
Веру, колач
Обичаје предака
Примише
Од тебе
ОД НАС.

Милан Турчија, Шид – Крушевац

ЈЕДАН ДЕЦЕМБАРСКИ ДАН

Децембарски дан, суморан, прохладан,
другачији, јединствен, посебан.
Помало сличан другим данима,
овај дан посвећен само њима, многим.

У мислима и сећањима у исти час,
полазимо из дома да посетимо вас.
Баш на овај посебан, светски дан,
децо, свима вама, нови рођендан.

Насмејана деца радо дочекаше нас,
улазимо, седамо, ту смо, поред вас.
Девојчица срећна, весела, радосна,
гласно запева, на свој глас поносна.

Стихове песника у песму „претаче“,
песма потече, а глас све јаче, јаче.
Река Расина слуша, тихо шапуће Морави:
„Где се песма чује, ту се живот слави.“

Ко су та деца, из којих долазе улица?
Сваки дан срећна, весела, насмејана лица.
Поштована директорка
у вери и нади за спас:
„Кад су деца срећна,
то је радост за све нас.“

Сви који раде са њима прави су хероји,
хуманост и љубав никад сате не броји.
Својим делима нове странице пишу,
наду у боље сутра не желе да бришу.

Децо овога града,
зелених паркова, шарених улица,
„чија је ово звезда, љепша него Даница.“
На небу и ваша звезда трепери и светли,
и свакога часа ваш животни
пут обасја, осветли.

/Крушевац, 3. децембар 2024./

КОРАК ЛАГАН – У ШЕТЊИ СВАКИ ДАН

Деда сваки дан кроз парк шета,
лаганим кораком, на штап се ослања.
Кад му неко у сусрет долази
он се полако са стазе склања.

Руком под руку, некад и бака шета,
она без штапа, неће да га носи.
Осећа се моћна и снажна,
бака штап не носи, са тим се поноси.

Одмор на клупи у парку,
док пролазе друге деде и баке.
До жељеног циља ће стићи,
уз кораке сигурне и лаке.

У шетњу кренуше даље,
клуба остаде сама и празна.
Да време што брже прође
бака поставља деди питања разна.

„Кренимо полако до новог моста,“
деда баки неке сигнале шаље.
Морамо се вратити нашем стазом,
која је све дужа, све даље и даље.

По парку са штапом или без штапа,
заједно се и други дан шећу.
Још има снаге и моћи у њима,
бака тихо деди шапуће: „нема не могу,
нећу!“

/Крушевац, 10. октобар 2024./

НАША РАДОСТ

Јутарње сунце рано ме зове,
док још снивам недосањане дечје снове.
Налепши вртић „Радост“ руке ми пружа,
док пролазим стазом, поред мирисних ружа.

На прозорчић лептирић шарени слети,
рашири крила, па брзо нешта и одлети.
Топле поздраве шаље ми издалека:
„твој те вртић зове, сваки дан те чека.“

На вртићу „Наша радост“ дуго већ пише,
то мило име у срцу се не брише.
Наше песме, игре још увек трају,
нека наша дечја тајна ближи се крају.

Долази нова радост, она нас већ прати,
школа која ме зове, како ће се звати.
То чаробно звонце у школу нас позива,
док у моме срцу и души радост се скрива.

Вртић заувек остаће у моме памћењу,
љубав према „Нашој радости“
остаће у моме сећању.
Школска врата, вртић широм нам отвара,
„срећно дете срећу вечно ствара!“
/Крушевац, 12.06.2024./

СВАКОГ ДАНА – МИ СА ВАМА

Вредно раде сваког дана
Оља, Нена и Снежана.
„Добро јутро“ свима желе
насмејане и веселе.

На послу им није лако,
где долазе јутро свако.
Свака чисти, спрема, пере,
јер посао нема мере.

Под контролом, супер чисто,
све се блиста, све је исто.
На послу се оне слажу,
што ураде то не вазу.

Четка, крпа, кофа, бриско,
сагнути се треба ниско.
Тај посао оне воле,
никад леђа не заболе.

Усисивач тад „путује“,
његов глас се јако чује.
Ходник, соба, редом шета,
јер прашина свима смета.

А слободно кад имају,
код куће се занимају.
Пери, кувај, све очисти,
послови су увек исти.

Нису ово неке шале,
сви их воле, сви их хвале.
Ту су с нама сваког дана,
Оља, Нена и Снежана.
/Крушевац, 25. октобар 2024./

СНЕЖАНА – НЕНА - ЖАНА

Лепу даму многи хвале,
вози мотор са Багдаде.
Јутро рано, прва смена,
ил' Снежана или Нена.

Црвен мотор лепе боје
Нена тепа: „Злато моје.“
На мотору сваког дана,
стиже ведро, насмејана.

Спретно вози, поздрав шаље:
„Хао, хао, одох даље.“
На послу је брза, хитра,
Усисивач само „титра“.

Црнокоса, црноока, повисока,
брзог хода, лаког скока.
Чисти, брише, горе, доле,
Шаљива је, сви је воле.

И без кише целог лета,
„њено“ цвеће дивно цвета.
Лепо цвеће дом нам краси,
од врућине Нена спаси.

Цвећу прича, па га мази:
„не сме нико да те гази.“
Залива га и умива,
милује га и ужива.

Глас се чује, све је ближе,
ево Нене, на спрат стиже.
Весела и насмејана,
посла много, сваког дана.

Паучину брзо скида,
са плафона и са зида.
Свака соба сад је чиста,
Све се сија, све се блиста.

На послу је сваког дана,
„уморна сам“ – рече Жана.
Срце тужно, душа сања,
та далека путовања.

Летела би као птица,
без станица и граница.
„Да испуним жеље своје,
и загрлим миле моје.“

Септембарског дивног дана,
Срећна на пут крену Жана.
Љубав, радост, то је стварност.
Није сан.
„GUTEN TAG – ДОБАР ДАН!“

Време брзо тече, тече,
Светло јутро, тамно вече.
Брзо прође као трен...
ДОВИЂЕЊА - AUF WIEDERSEHEN!

Марија Чворовић, Крушевац

СРЕЋА

Одавно је чекам.

Ослушкујем.

Она је стидљива. Доћи ће када помисли да ми више није потребна.

Срећа не воли да је дозивам.

Тражим је у тишини осмеха и суза.

Отварам прозор да уђе, да спустим главу на њен длан.

Можда ће се тада премотати клупко у мојој глави.

Морам бити тиха у очекивању малих чуда.

Као да лебди у магичном мирису кафе и пецива.

Крије се дубоко у крошњи омиљеног дрвета. Међу лишћем гране коју милујем погледом.

Понекад ми се учини да хоће унутра, да само мени замирише.

Срећа је у шапату река сакривеног међу гомилом облутака. Ту, у углу собе, чувају је у причама које размењују. У лепоти, због које су годинама бирани.

Учини ми се да је у сенкама које играју по зидовима.

На сланим траговима мојих образа.

Ма, доћи ће са ситницама које пролећу неопажено.

Поново прозор и топао загрљај светлости.

Прозирна рука напушта моје чело.

Подиже ме и води у нови дан да тражим осмех, који ће ме обасјати.

Знају то моји драги...

Они што живе у сећањима као и ови због којих трајем.

Чекам...

Тихо...

Срећа је плашљива.

Снежана Поповић, Крушевац

Моравски Цароставник

О светлосјајна и векотрајна,
 О Мораво, у срцу мом вечно бескрајна!
 Фотографима бројним
 Сликарима још бројнијим
 И Песницима најбројнијим
 за овај Цароставник ти си инспирација.
 Ниси ти само странцима сензација,
 Ти си Божја креација!
 О Мораво, ко је нама тебе дарив'о
 да благодат осетимо овако живо!
 Живом водом назвали су тебе,
 живи свет вазда привлачиш око себе.
 Ал' нестају и гасе се села
 и градови око тебе, не виде неки више
 овде живот за себе.
 Село гори, ал' сагорет неће.
 Док Мораво, ту си та
 Носилица живота, који лепоту носи,
 коме се вазда похвала узноси.
 Ал' кичицом, ал' сличицом,
 ал' четкицом
 ал' девојачком плетеницом,
 ал' бакином чесницом
 ал' јуначком песницом, ал' песмицом
 Крај тебе човек ствара чудо од чудеса
 љубав ширу од небеса !
 Зато нека слави васиона цела,
 О, Мораво, срце нашег села!
 О Богородице, наша славо,
 што те данас прослављамо право,
 Родила си Сина Небескога чина
 кога волимо и коме се молимо,
 да у име Христа
 Моравом вечно Сунце заблиста.

Љубиша Шапоњић, Крушевац

КОСОВО

У средишту српске душе
 несрећа се опет свали.
 Светиње се редом руше,
 тековина Срба палих !

Учестали бес и страва
 живаљ српски да утрне,
 на пашњаку место крава
 биволице пасу црне.

По Косову утрле се стазе
 све је више оголелих брда
 по њивама сад душмани газе
 усевима напасају крда.

На косову свуда жалост,
 притисла га туга
 одсели се српска младост,
 неправда је била дуга.

Замрла су српска села,
 остали су само старци,
 не остаде кућа цела
 нагннули неки странци.

Утихнуле српске песме,
 једва да се чују,
 из куће се вани не сме,
 завера се мучки кују.

Стари деци пале свеће,
 у немоћи призивају Бога
 ал да беже никад неће
 са огњишта свога.

Заплакаше старци седи
 проклињући ове дане,
 правда мора да победи
 ту где српска суза кане.

Не издржа српски род
 да му душом рију црви
 дојади му мимоход
 и живот у страху, крви.

И одбаци разне мантре
 да сачува корен свој,
 зажарио кућне ватре
 спрема се за љути бој.

Снежана Марко Мусинов, Београд

Поглед на срећу

Стигла је усред пролећа,
улепшала нам дане,
брзо је расла,
учинила да све друго
у запећак стане,
бакина и декина љубав,
наочиглед је стасавала,
срећом зрачила,
давала је, колико и примала,
родбина се о њу малу отимала,
да је пипне, да је штупне,
да је умиљату целива,
жива нам, здрава и срећна навек била
наша унучица мила,
у изобиљу распевано живела,
снове непоколебљиво испунила,
поглед на свет оптимизмом обојила,
путевима задовољства пловила,
циљеве освојила, на прву,
без кнедле у грлу.

19.6.2025.

Човек и сунцокрет

Као што се у жељи за светлим зрацима
сваки сунцокрет главом окрене сунцу
тако свакога дана деда и баба предано
посвете сву пажњу првом унуку.

Као што су биљке сунцокрета
осетљиве на механичка оштећења,
тако су нежна, млада нова бића
уз неизмерну пажњу и бригу –
прихваћена.

Стабљике уз кишу стасавају добро,
а будући људи упијајући љубав
свакога момента
расту и развијају се константно.

Жетва сунцокрета, у приносу,
уме кадгод да изненади,
а дете, док истрајно стасава,
на неправду уме да се вади.

Једнога дана, укрстиће путе,
осетиће печено сунцокретово семе
за незаборав, у устима, на време,
са интеракцијом,
у прави час кад се крене.

1.7.2025.

Ветровитост дана из прикрајка посматрања

Пенуша вода у узбурканој реци,
пенуша шампањац у напуњеној чаши,
пенушају сећања у тамној ноћи,
пенуша изговорена мисао
да све ће проћи.

Свака младост
не беше пијана,
истина не би извијана,
сва љубав – изјављена,
радост много пута оста недоречена.

Не треба призивати
недосањане снове,
стари то из искуства младима говоре,
нудећи им харангу
на небеске сводове.

Тапкају у месту
они који не тимаре кресту,
возе бицикл или веспу,
а могли би с неким бесним аутом
стићи чак и у песму.

А вода пени у узбурканој реци,
и пенуша шампањац
у напуњеној чаши,
као и сећања у тамној ноћи,
запени се изговорена мисао
да ће све неминовно проћи.

17.7.2025.

Мирослав Кркић Пилот, Ћићевац

Љубав међу људима

Мој мото у животу
Није лова.
Не маштам ја ни о слави
Ал не одричем се ни снова
О искреној љубави.

Посебан значај придаје се
Разним чудима,
А ја мислим да највећи значај
Има, љубав међу људима.

То је једино чудо
Које може да сачува
Ово човечанство лудо.
Права љубав је водиља једина
Која потенцијал има
Да донесе срећу свима.

Љубав је човечанству
И живот дала,
Она га је досад одржала
А и сад кад је на рубу пропасти
Она га једино може спасити.

Од свих могућих решења
Против уништења,
Равнотежа страха,
Човечанству треба
Само да да даха,
Кога човечанство
Мора да има,
Док не пронађе пут до
Љубави међу људима.

Моје парче неба

Нисам ја
Одувек овакав
Какав сам сад
И ја сам некад био млад.

И у мени су се
Мешале боје.
Неке туђе
И неке моје.

Сви говоре да је срећа
С оне стране дуге
Ко је тамо био
Неће да прича
Да су тамо, боје друге.

И мени се учинило
Да су те боје боље
Па сам био
Напустио своје.

Брзо сам се уверио
Да оне само знају
За лепе да се продају,
А стварно само из далека
Лепо изгледају.

Изнутра су хладне
И сурове,
А топле су и лепе
Само док лове.

Тешко је
Препливати те боје
И опет
Упливати у своје.

Схватио сам да треба
Дугу одавде
Да гледам.
Овде ја имам
Своје парче неба,
И схватио сам
Да треба
Кад год главу дигнем
Да гледам у њега.

Миљко Шљивић, Глободер - Крушевац

Братољубље

Баш је тешко време, то је јасно свима,
Има нечег лошег у нашим срцима,
Јуримо богатство, желимо иметак,
Не знамо за празник, за светак и петак.

У нама сад тако грамзивост завлада,
Па грабимо оно што нам не припада.
И тако настају многобројне крађе,
Па и међу браћом сукоби и свађе.

Посебно је чудно међу браћом стање,
Ко ће да наследи очево имање?
И тад се дешава, а то је најгоре,
Посвађана браћа дуго не говоре.

А њива и кућа, разлог често буде,
То је безначајно за паметне људе.
Никакво богатство баш достојно није,
Да завади браћу и још најмилије.

А та кућа – соба, двадесетак има,
Саграђена беше, показат је свима.
А док стара мајка, што ту кућу чува,
У гаражи живи, у гаражи кува.

Нека кућа има по четири спрата,
У којој се само „прст“, прашине хвата,
Због ње брат са братом имао је рата,
Бог даде да имаш, а ти немаш брата.

Изненада један брат се упокоји,
Позваше га Анђели и он капке споји.
Живот брзо прође, много кратко траје,
Та зидина празна иза нас остаје.

Рођаци се сада брзо измирише,
Гламурозно брата одмах сахранише.
На гробу је било, како рече неко,
Свега и свачега и од „птице млеко“.

Зашто није могло, братско измирење,
Пре него што било то упокојење?
Из примера тога, много сам сазнао,
Па пред брата свога на колена пао.

„Сада ти опраштам, брате грехе твоје,
Молим те опрости и ти грехе моје.
Хтео бих ти брате још дати на знање,
Небитна је кућа и друго имање,

Ти си мени поклон, ти си дар од Бога,
Ја сам жељан брате, загрљаја твога“.

Даница Рајковић, Крушевац

Где је пут радости моја

Да ли је на најлепшем брду
на коме је кућа моја
и краси лиснату шуму
испред моје куће

Птице увек тамо слећу
најдража моја
дајеш снагу зими и пролећу

Где је прави пут радости моја
срце ми за тобом пати
сваки је пут среће
свако би желео у тебе да сврати

Ти си прелепа најдража моја
сваки пут теби води
ти си мој дах
живот ми се у теби родио

Удахнућу мирис реке

Најлепше пејзаже имаш
ти моја лепа планино.
Удахнућу мирис реке и њене стене
на висоравни Јастрепца.

Како се човек мења,
тако се мења и пут.
Каменици ударају једно о друго
и од песка направили мосту стуб.

Различити путеви се рачвају
и различите могућности настају.
Корачала сам разним стазама
и до беле стене стигла.

Твоја висока трава
додирује ми лице...
Најлепше јутро у теби,
у загрљају твоје певају птице.

МОЈЕ УТОЧИШТЕ

Моја срећа је потпуна
када сам уз тебе
као да сањам ове дане
а у ствари је стварност за мене

Чврсто стојим на својим ногама
захваљући само теби
сигурна у твом наручју
до краја живота да се не промени

Ти си моје једино уточиште
осећам твоју снагу и храброст
и постајем много јача
из прошлости се губи слабост

Такве ствари се не мењају
одржао си своје обећање
знам да сам сигурна уз тебе
све сто је лепо треба да остане

СТАРЕ УСПОМЕНЕ

Стаће ми пролеће и јесен
када је увенуо мој цвет
све је нестало оног дана
када си отишао у туђи свет

Све је стало оног дана
на срцу се отворила врата
ишчупао си срце моје
стале су казаљке сата

Много тога сам научила од тебе
и чувам успомене старе
неке ствари се не могу заборавити
и неке препреке нам живот кваре

Колико год се трудила да заборавим
у мислима се ткају речи твоје
нити повезују прошлост и садашњост
да чувам успомене своје

Живота Трифуновић, Кобиље

ЈЕДНА ТАЈНА РЕКЕ

Осећам мирис шарених ливада,
расцветаних трешања, гора изнад села.
Док стада оваца пасу на пропланку,
ја осећам мирис твога тела.

Чује се свуда цвркулт птица,
песма ратара са оближњих њива.
Жубори речица што тече у близини,
са собом носи и многе тајне скрива.

Над реком се надвила велика врба.
у њеном хладу нас је двоје.
Милујемо се и слушамо откуцаје
срца, ја њено, а она моје.

Трепери вода и светлуца на сунцу,
у обалу ударају таласи мали.
Време пролаз, а ми загрљени,
па тако срећни смо и заспали.

Буди нас грактање врана,
хор жаба што неуморно крекећу.
Крећемо заједно мојој кући,
битно је, данас сам нашао срећу.

ВОЛИМ, АЛИ ВОЛИМ И ВИНО

Веома је чаробна та капљица,
нема оног ко може да јој одоли.
Па зато свако ко пије румено вино,
уме страствено да љуби и воли.

Фараони, краљеви, обичан народ...
пили су га давно, још некада.
На свечаностима, слављима, гозбама...
са апетитом се пије и сада.

Најчешће га пију мушкарци,
али радо се њиме сладе и жене.
Вино је тајанствени напитака,
са успехом љубавне емоције покрене.

Покреће енергију, даје снагу, срећу...
разгони бригу, невољу и тугу.
А ако се баш претера у пићу,
заборавићеш, коју волиш.
Ону прву или неку другу.

Најбоља се вина праве од грождја,
за квалитет је потребно искуство и знање.
Уколико се пије умерено, до границе,
не можеш доћи у непријатно стање.

ВИНО СЕ УВЕК ПИЈЕ

У пуном је јеку берба грождја
миришу виногради на вино.
Пуне се бачве, каце, бурад...
Има да пијемо, да се веселимо.

Није битно какве је боје,
да ли је бело, црвено или црно.
Битно је у јесењим данима,
да се убере свако зрело зрно.

А још када је родна година
и Бог га чува од невремена и олује.
Сваки добар домаћин и виноградар
има пуно разлога да се радује.

Вино се пије када се воли,
вино се пије за добро здравље.
Вино се пије када се колач сече,
вино се пије када је свако славље.

У свакој прилици пожељно је вино,
од рођендана па све до краја живота.
Па какав би то живот био без вина,
вино, па то је пиће „Божја благодат“.

Милосав Ђукић Ђука, Здравинџе - Крушевац

ЦРНИ ШЕШИР

Да не беше мени Живојина
не бих имао на глави шешира,
бринуо сам колико ће да кошта
како шешир, тако брза пошта.

Савремено неко ово време
не иде ми баш свуда шајкача
рекоше ми да за свечаности
са шеширом мода је најјача.

Сажали се Живојин на мене,
Поклони ми црни шешир
да ми мода крене,
ево и дан данас четкам га и носим
верујте ми са њим се поносим.

ИЗАБЕЛА

Да ли сам те срео
или си ме срела,
можда сам те снио
или је месечина испод липе
донела ми лепоту анђела.

Снагу си нову покренула у мени
да данас се нисам радовао тако
ни једној лепој жени.

Име сам ти измислио
тако те у срцу носим,
а стиховима овим сликам дане
све док срце ми откуцаје пружа
и једног дана заувек застане.

Изабела, љубави весела
и данас би хтео
ко што некад беше
косу да ти мрсим,
мирисну и златну
на ливади покошеној
Изабела љубави весела.

ТИ СИ МОЈА ЛАСТАВИЦА

Нек се бије море о мраморје
Ластавица нека гнездо вије
Нек облаци небом господаре
Сунце греје, киша нека лије
Песме пишем, видиш како ми је.

А теби су боје
Биле јача страна
И зато ти песма
Оста не певана
На жутом папиру
Још не досањана.

Хоћу да ми вратиш
Изгубљене сате
И стихове старе
Теби остављене
Немој да се сећаш
На тренутке неке
Кад си сасвим близу
Била покрај мене.

Судбине су чудне
Ко мехури неки
Знају да се вину
И никад не врате
Као да су ласте
Које небом лете
Не сазнају никад
Како срца пате.

Латинка Ђорђевић, Цирих

НИСАМ СЕ ПРОМЕНИЛА

Нисам се променила,
само сам научила да ћутим,
када ме не разумеју.
Не трошим речи на оне
који их не чују.

Нисам хладна, само више
не допуштам да ме
ране лако дотакну.
Научила сам да и тишина
зна да говори,
често јаче од хиљаду
гласова.

Заменили су ме
за пролазне светлости,
за лица што сијају док
траје сцена.
За шарене сенке које
нестају у зору.

А ја, остала иста, мирна
целовита, своја.
Не јурим ни за чим,
ко ме зна, зна,
ко ме воли, осети.
Не доказујем да вредим,
јер вредност се
не мери аплаузом,
већ смирајем душе ж
кад останем сама.

Нисам се променила,
само сам престала да
објашњавам,
да се правдам,
да тражим разумевање
у празним погледима.

Носим свој мир
као круну и ћутим.
Али то ћутање није слабост.
То је моје достојанство!

НЕ ДИРАЈ ДУШУ

Она је крхка птица,
скрива се тихо
у сенкама лица.
Не дирај је ветром,
ни хладним речима,
у њој су гнезда
од суза и снова.
Не дирај је тамо
јер воли да сја
као јутарња роса
кад сване зора.
Не дирај душу,
ако волиш воли,
она се само
за нежност
отвори.

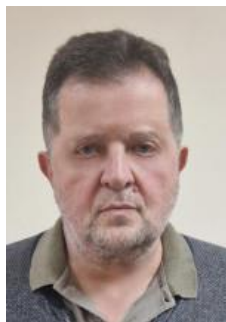
9. 9.2025., Шушањ

МОЖЕШ ОТИЋИ

Можеш отићи,
ал' не можеш понети
моје мисли,
оне ће те пратити тихо
као сенка што се
не предаје светлости.
Можеш затворити врата,
мој глас ће остати
у пукотинама.
Можеш заборавити,
ал' срце памти
сваки осмех,
све што смо делили
у тишини.

Остаће улица којом смо
корачали,
речи које су се преплитале
без краја!
Остаће прозор,
кроз који ветар
доноси мирис старих успомена.

2. 9.2025., Бар

Драгојло Јовић, Крушевац

НОВО ДОБА ИСТА ПРИЧА

Опет је небо суморно и сиво
Планине наше тишином слуте
Из гробова предака јецај се чује
Опет мојој земљи завера се кује.

Векови пролазе нама увек исто
На тридесет лета нови бој се спрема
Освајачи исту песму нам "певају"
Да поробе слободне од вајкада сневају.

А шајкача и опанак несташе са селом
Од горштака и јунака остало је мало
Брат је брату сад потребан за колону исту
Да чувају праг дедова и земљу нам чисту.

Браћо Срби време нам је, зарад крви проливене
Да не дамо освајачу нити воду нит погачу
Да с кладенца воду наша деца пију
Да у слози живе и да се не бију.

Кунемо се у ратнике и вождове српске крви
А опет смо у мукама као да је век нам први
Као да смо погубили веру, наду и доброту
Да ко некад преци наши сачувамо сву лепоту.

Поглед горе браћо моја, небеса нам поручују
Нит смо први нит смо задњи што о себи одлучују
Да се српска земља брани, до последње капи крви
Поколења да нас памте, за слободу бисмо први.

ГЛЕДАО САМ

Као дете гледао сам светла града с' врх планине
И желео да досегнем светлост, знања и висине.
Веровало сам да су светла наспрам лампе много
моћна
Да са светлом и књигама разбија се тама ноћна.

У вароши где ја поћох сокаци су били мали
За дечака из планине били су то булевари.
Нејасно ми беше тада како смо се препознали:
Ми брђани с' једне стране, варошани мало даље.

Та празнина трајала је, чини ми се да још траје
Па и сада седих глава свако сваког препознаје.
Кад се чује стара фраза да смо људи и сви исти
Горшачки ми пркос крене, под буквом
сам воду пио – где потоци беху чисти.

О светлима велеграда, давно више ја не мислим.
Моје мисли брда зову да их видим све ко некад,
да обиђем родне њиве, помиљујем старе шљиве...
Да ли амбар још постоји, или су то снови моји.

Дал још живи кућа стара где ми први плач се оте
Да оживим успомене Дечје игре, све лепоте.
Славска слика јел' на зиду где тестија с' водом стоји
Дедин ибрик са ракијом може л' госта да напоји.

Оцаклију још да видим, божићнара где смо пекли
Трешњин астал поред наћва
где смо вруће месо секли.
Све бих опет још да видим и ваздуха дишем чиста
Па да с' правом могу рећи: Душа свака није иста.

А од прага родне куће срећа већа не постоји...
Док орлови небом лете живеће у мени дете.
Још док плаче у колевци Српско дете песму памти
Мајка му је испевала слободарску успаванку.

ГДЕ СТЕ НОЋАС

Где сте ноћас пријатељи стари
Зар да звезде мени друштво праве
Живот прође тихо омчу спрема
А с годином сваком све нас више нема.

У ноћима кад ме несан мучи
Ја пред кућом у небеса гледам
Звезде бројим, ал' све их је мање
Са временом гасну, остало их седам.

А сећам се свих прошлих времена
Кад је небо блистало од звезда
Ми још млади животу журили
Сањали смо снове и некуд журили.

Сад је корак смеран и све краћи бива
Скупиле се у костима зиме
Још ми душу успомене хране
Па је само још сећања бране.

Кад по некад о прошлости мислим
Да се живет могло другачије
Мирним гласом шапуће ми старост
Нисам први који сатрех младост.

Троших живот на неважне ствари
Мерих дела по три стотине пута
Све да живим као честит човек
Да ми душа некуд не залута.

За репризу више вакта нема
Од нас данас, сутра биће сена
Па на крају земаљскога пута
И звезда ће задња к' бескрају да лута.

Данијела Јевремовић, Крушевац
Зора моје младости

Ноћ и једне очи црне
 и топле у њој
 нежне речи, пољупци
 и сетне песме.
 Романтика.

Немир на уснама
 и једна младост,
 широко небо
 и звезда изнад нас,
 наша срећна звезда.

Осећам ти чежњу у грудима,
 љубав у очима
 и хоћу да те закључам у срцу,
 да никад не одеш,
 заувек будеш мој подстанар.

Погледај! Звезде воде љубав и рађа се грех.
 Ти и ја смо вечност,
 остало је пролазност!
 Зар не видиш?
 Рађа се полако зора,
 зора моје младости!

Кад лето оде

Кад лето оде и делић мене
 зазими, захладни неки дубоки јаз.
 Душа се стегне као иње и мраз.
 Некакав лед почне да ломи стакло
 од сунчевог зрака
 и успомена је болна свака.

На ветар у коси
 кад смо по песку трчали боси,
 радовали се песми и игри,
 чамцу на коме су ловили рибари.

Кад лето махне
 и морски шаптај утихне
 скупљам жуто, увело лишће
 на траговима душе.

Кад лето оде
 и одселе се роде
 жалим за још једним.
 Колико ли их је још у календару?
 Жалим за птицом
 што лети на југ
 знам чека је далек пут.

Кад лето оде
 оде и делић мене.
 Све ноћи топле и благе,
 сва радост
 што личила је на младост.

Чекам те

Чекам! Моје очи су сада још тамније
 и зеница више немам.
 Ваљда због ноћи ил' можда бола.
 Осећам да се губим у сутону,
 губим се, нестајем, умирем,
 а са мном и нешто недоречено, незавршено.

На уснама ми остао траг
 и залуд покушавам да га се решим.
 Неизбрисив је, вечан!
 Нешто склизну низ лице. Суза.
 Можда је ипак капљица кише.
 Река суза је пресахла.
 Моја улица пуста.
 Самоћа хоће да ме прогута.
 Али, не бој се, у мени је нешто ђаволски јако
 и не да да одустанем,
 побегнем од тебе, од себе, од времена!

Ноћ увек побегне пред зором.
 Врати се поново са још већим сјајем.
 Задивљујућа сличност!
 Доласци, одласци и увек нада!

Нада да ћу те ипак једном
 заробити својом љубављу,
 разнежити својим чекањем,
 сакрити дубоко у својим зеницама,
 да никад више не одеш!

Љиљана Тамбурић, Крушевац

ЈЕСЕН ЖИВОТА

Ветар носи мирис лишћа зрелог,
мокре земље и траве полегле,
апатија преплавља ме целог,
у чељусти слабости ме стегле
па са собом не знам шта да радим,
да сам себи јадам не досадим.

Решим да се киши супротставим,
па изађем на пут што се пружа...
Нигде никог бар да му се јавим,
покисла ми на реверу ружа,
а поточић низ образ ми лије
с тугом схватим да то киша није.

Слане су те капљице из ока
као да су истекле из мора,
а срце ми пробада жаока,
оклопила жутилом ме гора...
Неспокој ми под капцима спава,
неки немир видик ми затвара.

Јесен нема рукавице дамске
да ме њима помилује благо,
већ ме гура у дубине јамске
где је ветар лишаје наслаг'o...
Радо бих јој окренуо леђа
кад ме тако безразложно вређа.

Планине се у маглу обукле,
под ногама крцкају ми гране...
Кишне ноћи тамом ме дотукле,
сам превијам и сам лижем ране...
Угњездио очај се у души
живота ми јесен снове руши.

Ја бих назад... Назад се не може,
кроз шипражје не види се стаза...
Трњевље ме сече преко коже,
у даљини видим приказ јаза...
Јесен легла на слаба рамена
грицка задње корице времена.

ПОЗИВНИЦА

Ако ти капне кристална суза а ти се питаш где досад беше,
нека то не буде од уверења да сузе служе само да теше,
него од среће што пут свој нађе у некој чацавој, отровној ноћи
где влада неспокој и безнађе, где се све предало тихој самоћи.

А пут ти златом исцртан давно али га време под скуте сви.
Бог ти не рече како се ради но душу подгреја да жеља ври.
Према свом лику и тебе сазда да створиш нешто, да се усудиш,
па му се небеско око отвори којим ће видети шта свету нудиш.

Сваки је човек уметник врсни што у рукама држи свој зрак,
па ако ствара оним што има пред светом брише несреће мрак.
Не знам ни једног који започе по својој замисли ни један рат
или да неког некада уби осим што себи поломи врат.

Многи не могаше да зажмуре на злобна дела, смрти и бол,
из грла њиних праведност пева, над њима небески ореол...
Не помаже им истина чиста то што су божји миљеници
и то што им се свакога јутра легу у крилу красотни свици.

Они пресуде самима себи, камење срама лети на њих
зато што кажу истину свету и газе на недела охолих.
Јер то су само свилене душе што носе танки прозрачни плашт
кроз који чују свачију муку и пискав, болни дечији плач.

...И урлик вука и рику јелена цвиљење паса, писак и мјаук
свакога створа што душу има дирне их жалосни и болни јаук...
Здоби им душе, срца им сломи а они о томе хоће да пишу,
хоће да вајају, сликају, створе нешто што неће испрати кише.

Не беше никад нигде поете који за себе тражише још,
сликара који је најгоре слике бацао бесно у смећа кош...
Све што су стварали била су дела из крвних жила тихо точена,
слике из светова којих се сећају њихови умови и земна тела.

То су креатори нових идеја, међу којима стојиш и ти,
овим те речима чикам да пробаш јер ниси друкчији много од њих,
ако у себи светлости имаш што може букнути ко жута луч
посегни смело у срце зечје можда извучеш отуда кључ.

А ако себе не видиш нигде, него кроз лењости тмину тумараш;
врата на која тада наиђеш без наде треском свака затвараш,
биће си које страхове има ко што их имадох некад и сама,
савет ти нудим да нађеш љубав и сањаш снове од филиграна.

Ако не умеш, Богу захвали што имаш руке, очи и глас,
што можеш звуке разне да чујеш и овај позив-дођи до нас;
Па кад ти пријатељ уметник буде и ти ћеш видети лепоте света
и буди кактус што усред пустиње одједном почне дивно да цвета.

Светлана Турчевић, Крушевац

БЕСЕДА О ВОДИ

На почетку беше Реч
 И настаде свет
 Душа и тело
 Светлост и тама
 Добро и зло
 Живот и смрт
 И би воља Његова
 Кроз сузу кроз росу
 Кроз кишу кроз пахуљу
 Преко потока преко река
 Преко океана
 Из изворишта
 Из увира
 До слапова до глечера
 До каскада
 Бујица која време надвлада
 На почетку беше Вода

Реч. Вода. На почетку. И на крају. Да освежи, очисти и прочисти тело и душу; или да упрља, загади и отрује – избор је на нама.

Да бисмо знали шта радимо и где идемо, морамо знати ко смо и одакле долазимо. Јер, само тако можемо разумети и поштовати различитости - биле оне верске, културолошке, расне или политичке. И само тако можемо поштовати себе, свој народ, културу и традицију. И само тако се нећемо загубити у глобалном селу, светским превирањима и разноврсним новим порецима. И само тако ћемо пронаћи и разумети своје Ја.

Ја знам да је све моје настало на Троморављу, у Србији, на Балкану, у Европи, на трећој планети од Сунца коју зовемо Земља.

Ја знам да је Троморавље одредило мене као социјално биће, уткано у вишемиленијумски генетски код српског народа чије су артерије Мораве – три реке са једним именом, омеђене њивама, шумама, планинама, људима.

Људима као што смо ми окупљени данас на десној обали Западне Мораве, у селу које се зове Бела Вода, овом артеријом шаљемо поруку љубави, вере и наде широм Србије и даље, докле год има воде и духа заједништва.

Заједништво стварамо делима, дијалогом, разумевањем, међусобним судбинским преплитањем јер је живот само један и, као такав, није нам дат да га проћердамо у узалудности мржње, нетолеранције и ширења негативне енергије.

Енергија сваке капи ове воде, сваког међусобног погледа, сваке изговорене речи данас и сваке изговорене речи до сад улази у нас, улази у сваког човека, камен, животињу и биљку, свако живо биће и неживе ствари на овој планети. Она кружи и, као бумеранг, враћа се кроз време. И зато морамо бити опрезни, јер, „какве су ти мисли – такав ти је живот“, како је отац Тадеј мудро рекао.

И свакоме је дата слобода избора. А не треба много мудрости да се одабере добро, јер је зло живети и чинити најтеже у животу.

А живот проналази свој пут кроз лавиринте материје и духовности, меандрира као река, некад је узбуркан као језеро, некад тих као океан, дешава се сада и овде и, ако ухватимо тренутак, досегли смо вечност. Јесмо! Постојимо! Трајемо! Памтимо!

И памте нас. Кроз трагове које остављамо. Кроз речи које изговарамо. Кроз дела која чинимо и она, која не чинимо. Кроз колективне и индивидуалне подсвести, кроз радост и тугу, сузе и смех. Кроз приче – ниције и свачије.

„Свако на овом свету има своју причу. Јер, приповедач и његово дело не служе ничем ако на један или на други начин не служе човеку и човечности. Испреда се прича о судбини човековој коју без краја и прекида причају људи људима. Начин и облици тога причања мењају се са временом и приликама, али потреба за причом и причањем остаје, а прича тече даље и причању краја нема“ рекао је Иво Андрић.

Ово је моја прича. Настала на Троморављу. Надам се да ће потакнути некога да је настави, надогради, употпуни и пренесе другима, да ће тећи Моравама као „бујица која време надвлада“ јер, на почетку и на крају, беше Вода.

Љубодраг Обрадовић, Треботин – Крушевац

ПРОВИНЦИЈАЛАЦ

Устајеш рано, на рад полазиш,
своје снове досањао ниси.
Стари комплекс жилама пролази...
Из забите провинције ти си.

Одувек много сумњаш у себе,
можда и ниси за развој света.
И јутрос ти опет срце зебе,
да ли и коме твој занос смета?

Пишући те риме пуне чежње,
откуд идеја да нешто ствараш?
За "елиту" ту си жито да жњеш,

а песмама их само умараш.
Збиља се само сновима мења!
Песма је занос за поколења.

ПРОКЛЕТСТВО

Све што такнем, топи се ко на сунцу лед.
Проклетство носим и све на свету клетве.
Све што пипнем, свој природни изгуби ред.
Поглед парлоге коси, слабе ли жетве!

Хоћу свет да мењам, зло да не постоји.
Још чујем тај глас, тај ехо катаклизме,
Олуја се спрема, ничег се не бојим...
још чекам праву вест... Срећу да ме лизне.

Обмана прија сваком. Станем на камен.
па нестанем у брда, сасвим полако...
Сјај маште осваја ме. На камен станем,

а све што такнем, нестаје тако лако.
Ко пена на таласу... Баш ми је криво!
Све пролази, прође и једини живот.

НА ЖИЦИ ОКРЕЋЕ СЕ ЗВРЧАК

бескрај и тама
у излогу света осмех
пут до звезда је слатак
до непознатог живот кратак
о животу прича се истина
на жици окреће се зврчак

волим то да гледам
плотуне да слушам далеке
и судар да очекујем
волим и мржњу и зебњу
страх презирем
велики борци гину за недела
жена чека човека и смрт

на робији гостује већина
затвор је илузија великана
волим то да гледам
сок живота на сламку да кушам
презирем реку која из мене истиче
њу не осећам у мозгу

на грани се високој седи
на грани се високој забавља
грана се висока понекад откине
и њен гост се у блату ваља понекад

бескрај и тама
у излогу света осмех
тело обузима чама
кости се расклате
кад човек пости

а брод плови
и месец кад гледа
и сунце кад пржи
брод морнаре воза
у вртове рајске
и илузијама их хлади
девојкама купује
њихов занос

бродом се веслало
сад је атомско доба
кретање се убрзава
светлост није недостижна
некад је брод тонуо
долази дан кад ће брод
светлост да постане
долази дан
кад ће морнари да сагоре

волим то да гледам
то ишчекивање ме опија
ја сам нека луда без изгледа
пијан сам од истина
сломљен од лажних моћи
мене пут до звезда пали

на жици окреће се зврчак

САДРЖАЈ

УМЕСТО УВОДА – Љ. Обрадовић	8
МАНИФЕСТАЦИЈЕ.....	5
ЋУКИН КЛАДЕНАЦ 2025. ПоезијаСРБ	5
Милосав Ћукић Ћука.....	5
НА КЛАДЕНЦУ	5
ОЛУЈНИ ПЛЕС	5
АТМОСФЕРА.....	6
СЛИКЕ	7
ПЕСНИЦИ И ПЕСМЕ.....	9
Драгојло Јовић, Крушевац	9
НА КОЈУ СТРАНУ	9
Љиљана Тамбурић, Крушевац	9
ШАПАТ ВИНА	9
Саша Милетић, Крушевац.....	10
БАГРЕМ	10
Слађана Бундало, Крушевац	10
МОЈЕ РЕЧИ	10
Љубодраг Обрадовић, Треботин	11
СЛИКАРСКА	11
Марија Чворовић, Крушевац.....	11
ОТРГНУТО	11
Бранко Ћировић Ћиро, Ћићевац	12
КУЋА СТАРА	12
Нада Гајић, Крушевац.....	12
САН	12
Боривоје Бора Видојковић, Ћићевац (десно)	13
ЗАБОРАВ.....	13
Даница Рајковић, Крушевац	13
ТЕБИ	13
Слободан Милојевић Бокац, Крушевац	14
ХАМЛЕТОВЧАРСКА	14
Братислав Спасојевић Бата, Коњух	15
АФОРИЗМИ.....	15
Мирослав Кркић Пилот, Ћићевац	16
Ја изгледа нисам знао да будем млад	16
Томислав Живковић Тома Липа, Појате	16
СЕЛО НЕКАД И САД.....	16
Ђорђе Јоковић Мирочки, Крушевац	17
СА ПРАУНУКОМ	17
РАСТАНАК.....	18
ДУША ТРОМОНАВЉА 2025.	20
ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВЕ.....	23
Лазар Драгичевић, Шабац 1934. - 2025.).....	23
„Учитељ бројних генерација – Велики Учитељ“ – Милосав Ћукић Ћука	23
Радослав Гогић, Треботин (1953. – 2025.).....	25
ТРУЛО ВОЋЕ.....	25
ТИ НИСИ	25
ДА САМ ЛАЂА.....	25
Градимира Карајовић, Крушевац (1953. – 2023.).....	26
ЗАР ЈЕ ВОЛЕТИ ГРЕХ?.....	26
ЕЛЕГИЈА МОЈЕ МЛАДОСТИ.....	26
Све боје у очима мајке су моје	26
Драган Ћирковић Спикиноза, Велика Ломница (1954. – 2023.).....	27
ВАЛЕНТИНА КОЈЕ НЕМА	27
БАЧИЈЕ.....	27

Драган Петковић, Јагодина (.....)	28
КУЋА.....	28
ЈЕЗИЦИ.....	28
ПТИЦА.....	28
ПОНЕКАД.....	28
РЕТРОСПЕКТИВА 1990-1997.....	28
ПРОМОЦИЈЕ КЊИГА.....	29
ДАЈЕМ ОБЕЋАЊЕ – ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ, Бранко Мијатовић.....	29
О АУТОРУ- Проф. мр Бранко Мијатовић (1949. - 2025.), Шабац.....	29
Проф. мр. Бранко Мијатовић, један од најбољих српских песника – Рецензија, Љубодраг Обрадовић.....	30
ТИ И ЈА – Бранко Мијатовић.....	32
ЈЕДНА МАЧКА – Љубодраг Обрадовић.....	32
УКРОТИТИ ЕТАР 2. - МОНОГРАФИЈА бр. 1. КЦК 2008. - 2013., Љубодраг Обрадовић.....	33
Прва је свакако прича о Културном центру Крушевац.....	33
Друга је прича о вештачкој интелигенцији.....	37
Трећа, надам се срећна прича, је о часопису за поезију ПоезијаСРБ.....	37
Зато је четврта, управо прича о интернет технологијама.....	38
И пета је прича о томе, како је то такозвано кроћење етра, кључно за излазак из анонимности.....	38
ДО ПОСЛЕДЊЕГ КРАХА - Саша Милетић, Крушевац.....	41
Белешка о аутору.....	41
ПРИЧЕ, ЕСЕЈИ, РЕПОРТАЖЕ.....	42
Пише: Милољуб НИЦОВИЋ, Крушевац - Илустрације: Горан Ђеличанин, Варварин.....	42
Писмени историјат породице Пршић (1.).....	42
СЛАВКО ЈЕ БИО ИСПРЕД ВРЕМЕНА.....	42
ПИСАР И ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ.....	42
БУКВАР НАРОДНИХ МУДРОСТИ.....	43
ПОРОДИЦА.....	43
Данило Голубовић, Куршумлија – АУТОБИОГРАФИЈА.....	44
Тишина: тамо где се чује срце.....	44
Дијализа: Живот на Рубу!.....	46
Томислав Симић Калчачки, Крушевац.....	47
Женидба.....	47
Кућа на главном друму.....	48
Нечиста места.....	50
Боривоје Бора Видојковић, Ђићевац.....	52
Ханс и разјарени плочнички бик.....	52
Славица Максић, Београд.....	55
ГОДИНЕ.....	55
Станислав Саша Симић (1929. - 2005.).....	56
ПОТОЧАРА МОГ ОЦА - СВЕТ КОЈИ НЕСТАЈЕ.....	56
Милован Ерац, Крушевац.....	58
О ПОНОСУ И ЗАБОРАВУ.....	58
С В Е Д О Ч И М.....	60
Љубодраг Обрадовић, Треботин.....	67
РАСТАНАК – (2.).....	67
Славко Пршић, Треботин.....	68
- ТРЕБОТИН И СРБИЈА - изводи из историје - СМРТ КРАЉА АЛЕКСАНДРА (4.).....	68
ХУМОР И САТИРА.....	71
Саша Милетић, Крушевац.....	71
АФОРИЗМИ.....	71
Бранко Ђировић Ђиро, Ђићевац.....	72
АФОРИЗМИ.....	72
Дарко Михајловић, Крушевац.....	73
АФОРИЗМИ.....	73
САВРЕМЕНА ПОЕЗИЈА.....	74
Саша Миливојевић, Dubai.....	74
НЕКА ЖИВОТ БУДЕ ПЕСМА.....	74
СУДЊИ ДАН.....	74
Lazar Krsmanović, Australia.....	75
1. Andeo.....	75
2. Drži me za ruku.....	76
3. Samo poljubac.....	76
4. Ti ne znaš.....	76

5. Zašto baš u smiraj	76
Славољуб Љуба Јовановић, Модрица - Крушевац.....	77
ИЗ РЕЦЕНЗИЈЕ НЕДЕЉКА ПОПАДИЋА	77
ЈЕДНА ПЕСМА ЗА ПЛАКАЊЕ.....	77
КАД МЕ НЕМА, ТАД МЕ ИМА.....	77
ПОСЛЕДЊА ПЕСМА.....	78
АУТОР О СЕБИ.....	78
ПОСЛЕДЊИ ПУТНИК.....	78
О БИСТРИЦИ.....	78
Даница Гвозденовић, Крушевац.....	79
МОГЛИ СМО	79
НАРЦИС.....	79
ВРАБАЦ.....	79
ШТА МЕ ЧУДИ.....	79
БУБАМАРА.....	79
Горан Минић, Брус.....	80
КИШОБРАН ЗА СНОВЕ.....	80
ЛЕПТИР СА РОСУЉА.....	80
АКО ТИ ЈАВЕ.....	80
Андреја Ђ. Врањеш, Сремска Митровица.....	81
САМ БИТИ	81
ПОМУЋЕНО ДОБА.....	81
Ђорђе Врањеш - ПРУЖАО САМ.....	82
Јован Цветковић, Краљево.....	83
СРПСКИ ПАТРИЈАРХ.....	83
СВЕОПШТИ АЊЕО.....	83
СЕДИ ПОРЕД ЦВЕЋА.....	83
САДАШЊОСТ.....	83
СМРТНЕ КАПИ, РАВНАЊЕ ВРЕМЕНА.....	83
Ivan Pozzoni, Monza.....	84
LO SMEMORATO DI COLOGNO.....	84
ЗАБОРАВЉЕНИ ЧОВЕК ИЗ КЕЛЊА.....	84
Милош Ристић, Крушевац.....	85
***.....	85
***.....	85
***.....	85
Мишо Младеновић, Београд.....	86
О брате Илија.....	86
ЈОШ КОЈИ ДАН.....	86
АКО ЈОШ ОСЕЋАМ.....	86
Слободан Милојевић Бокац, Крушевац.....	87
БАЊСКА.....	87
Лепа Симић, Цирих - Крагујевац.....	88
НА СЕБЕ НЕ ЛИЧИШ.....	88
МАМА.....	88
ЖИВЕЛИ ЉУБАВ.....	88
ЈОШ СИ МОЈ.....	88
ЛЕПТИР.....	88
Јовица Н. Ђорђевић, Неготин.....	89
ЈЕСЕН.....	89
ДАРОВИ.....	89
ЈАД.....	89
Далибор Шкорић, Београд.....	90
С ВЕТРОМ У КОСИ.....	90
УНУТРАШЊИ ВЛАДИМИР.....	90
Миодраг Ђурђевић Коле, Крушевац.....	91
КАП ЧИСТЕ ВОДЕ.....	91
Бојана Петковић, Лапово.....	93
Унутрашње миграције.....	93
Линија пуцања.....	93
Подсећања.....	93
Тамо где сам ћутала.....	93
Није све било губитак.....	93
Зоран Старчевић, Ужице.....	94
Мелоди лета.....	94

Даљине.....	94
Касна берба.....	94
Боје јутра.....	94
<i>Верица Јовановић, Доња Бела Река.....</i>	<i>95</i>
Живот нема репризу.....	95
БОЛ.....	95
Тренутак Твој.....	95
<i>Урош Аћимовић, Пожега.....</i>	<i>96</i>
КОСОВСКИ САН.....	96
СРПСКА ПРИЧА.....	96
ПЛАВО ОКО.....	96
СЕЋАМ СЕ.....	96
<i>Данијела Арсовић, Ужице.....</i>	<i>97</i>
Стаза.....	97
Тајна љубави.....	97
<i>Дејан Маринковић, Равни, Никојевићи, Ужице.....</i>	<i>98</i>
Песма Бобије.....	98
Луна.....	98
<i>Нина Симић, Крушевац.....</i>	<i>99</i>
РЕЛИГИОЗНА ПЕСМА.....	99
СПОРТСКИ ТИП.....	99
МОЈИ РОДИТЕЉИ.....	99
<i>Сања Петровић, Нови Сад.....</i>	<i>100</i>
ЖЕНСКА ХАИКУ ГРУПА.....	100
<i>Љубица Вуков Михајило екс Давчик.....</i>	<i>100</i>
<i>Совјета Ета Грубешић.....</i>	<i>100</i>
<i>Сања Р. Петровић.....</i>	<i>100</i>
<i>Здравка Пап, Бања Ковиљача.....</i>	<i>101</i>
ХАИКУ.....	101
СТАВИ МЕ КАО ПЕЧАТ.....	101
ЛАКО ЈЕ ТЕБИ.....	101
<i>Милинко Гојковић, Горња Тренча.....</i>	<i>102</i>
ПЕСНИК СА ПРОПЛАНКА.....	102
ЗДРАВИЦА О ШЉИВИ.....	102
<i>Вера Миливојевић, Уб.....</i>	<i>103</i>
Крушче.....	103
Отац сину.....	103
Наш Павле.....	103
<i>Сандра Миладиновић, Мајдево.....</i>	<i>104</i>
МОЈА ТАЈНА.....	104
СРЦЕ МОЈЕ НЕПОСЛУШНО.....	104
<i>Мира Којић Ђорђевић, Вишеград.....</i>	<i>105</i>
ТУЖБАЛИЦА.....	105
ОПОМЕНА.....	105
ОЛИВЕРА.....	105
ЧАС ИСТОРИЈЕ.....	106
ЕГЗОДУС.....	106
<i>Стефан Милвановић, Ниш.....</i>	<i>107</i>
ЗАМОЛИТЕ ГОСПОДА.....	107
<i>Магда Ђорђевић, Кнић.....</i>	<i>107</i>
Немој ме звати себи.....	107
<i>Драгица Трајковић, Лебане.....</i>	<i>108</i>
Моја причест.....	108
Из нашег детињства.....	108
Ћутаћу.....	108
Можда.....	108
Одакле те познајем.....	108
<i>Ивона Бојовић, Пријеполје - Београд.....</i>	<i>109</i>
Кад бих могла да зауставим време.....	109
Посвета Белом манастиру.....	109
Рашири своја крила, анђеле.....	109
<i>Звездана Минић, Крушевац.....</i>	<i>110</i>
МЕДА ЧЕДА.....	110
ПУЖ.....	110
ОД ПОГЛЕДА ДО ВЕЧНОСТИ.....	110

Стефан Кнежевић, Крушевац.....	111	
Риме кроз ноћ.....		111
Хоћу да ти кажем.....		111
Заљубљена у песника.....		111
Без маске.....		111
Олга Раденковић, Макрешане.....	112	
СИНЕ.....		112
Првослав Пендић Пенда, Крушевац.....	112	
СЕТИ СЕ.....		112
ВИНО ДУШУ МИЈЕ.....		112
Живојин Манојловић, Крушевац.....	113	
ОГЕДАЛЦЕ, ОГЛЕДАЛЦЕ.....		113
СЕЉАЧКА ПОСЛА.....		113
ОД НАС.....		113
Милан Ђурчија, Шид – Крушевац.....	114	
ЈЕДАН ДЕЦЕМБАРСКИ ДАН.....		114
КОРАК ЛАГАН – У ШЕТЊИ СВАКИ ДАН.....		114
НАША РАДОСТ.....		115
СВАКОГ ДАНА – МИ СА ВАМА.....		115
СНЕЖАНА – НЕНА - ЖАНА.....		115
Марија Чворовић, Крушевац.....	116	
СРЕЋА.....		116
Снежана Поповић, Крушевац.....	117	
Моравски Цароставник.....		117
Љубиша Шапоњић, Крушевац.....	117	
КОСОВО.....		117
Снежана Марко Мусинов, Београд.....	118	
Поглед на срећу.....		118
Човек и сунцокрет.....		118
Ветровитост дана из прикрајка посматрања.....		118
Мирослав Кркић Пилот, Ћићевац.....	119	
Љубав међу људима.....		119
Моје парче неба.....		119
Миљко Шљевић, Глободер - Крушевац.....	120	
Братољубље.....		120
Даница Рајковић, Крушевац.....	121	
Где је пут радости моја.....		121
Удахнућу мирис реке.....		121
МОЈЕ УТОЧИШТЕ.....		121
СТАРЕ УСПОМЕНЕ.....		121
Живота Трифуновић, Кобиље.....	122	
ЈЕДНА ТАЈНА РЕКЕ.....		122
ВОЛИМ, АЛИ ВОЛИМ И ВИНО.....		122
ВИНО СЕ УВЕК ПИЈЕ.....		122
Милосав Ђукић Ђука, Здравине - Крушевац.....	123	
ЦРНИ ШЕШИР.....		123
ИЗАБЕЛА.....		123
ТИ СИ МОЈА ЛАСТАВИЦА.....		123
Латинка Ђорђевић, Цирх.....	124	
НИСАМ СЕ ПРОМЕНИЛА.....		124
НЕ ДИРАЈ ДУШУ.....		124
МОЖЕШ ОТИЋИ.....		124
Драгојло Јовић, Крушевац.....	125	
НОВО ДОБА ИСТА ПРИЧА.....		125
ГЛЕДАО САМ.....		125
ГДЕ СТЕ НОЋАС.....		125
Данијела Јевремовић, Крушевац.....	126	
Чекам те.....		126
Љиљана Тамбурић, Крушевац.....	127	
ЈЕСЕН ЖИВОТА.....		127
ПОЗИВНИЦА.....		127
Светлана Ђурђевић, Крушевац.....	128	
БЕСЕДА О ВОДИ.....		128
Љубодраг Обрадовић, Треботин – Крушевац.....	129	
ПРОВИНЦИЈАЛАЦ, ПРОКЛЕТСТВО, НА ЖИЦИ ОКРЕЋЕ СЕ ЗВРЧАК.....		129

ЗА ИЗДАВАЧА:

Удружење песника Србије – ПоезијаСРБ
Крушевац, Цара Лазара 142
Милосав Ђукић Ђука

Уредник часописа: Љубодраг Обрадовић

Редакција часописа:

Љубодраг Обрадовић; Милосав Ђукић Ђука, Драгојло Јовић;
Светлана Ђурђевић; Саша Милетић; Латинка Ђорђевић; Лепа Симић;
Љиљана Тамбурић, Боривоје Бора Видојковић

Лектор: Драгојло Јовић

Уводна реч: Љубодраг Обрадовић

Дизајн корица: Љубодраг Обрадовић

Слике на корицама: Слађана Бундало и Првослав Пендић Пенда

Дизајн знака "ПоезијаСРБ": Зорица Бркић

Припрема за штампу: Љубодраг Обрадовић

Штампа: СаТЦИП - Врњачка Бања

Тираж: 130 примерака

Часопис излази два пута годишње

СР - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

82

ПОЕЗИЈА СРБ : часопис за поезију
/ уредник Љубодраг Обрадовић.

– 2014, бр. 1 (март)-.

– Крушевац :

Удружење песника Србије

Поезија СРБ,

2014- (Врњачка Бања : СаТЦИП).

– 29 cm

Два пута годишње.

ISSN 2335-0105 = Поезија СРБ

COBISS. SR-ID 205696012

Ауторски хонорар за објављивање у часопису нисмо у ситуацији да платимо!
Ако сте са тим сагласни пошаљите нам свој рад на мејл: poezijasrb@poezija.rs

Часопис је штампан са финансијском подршком града Крушевца.
ХВАЛА граду Крушевцу!

